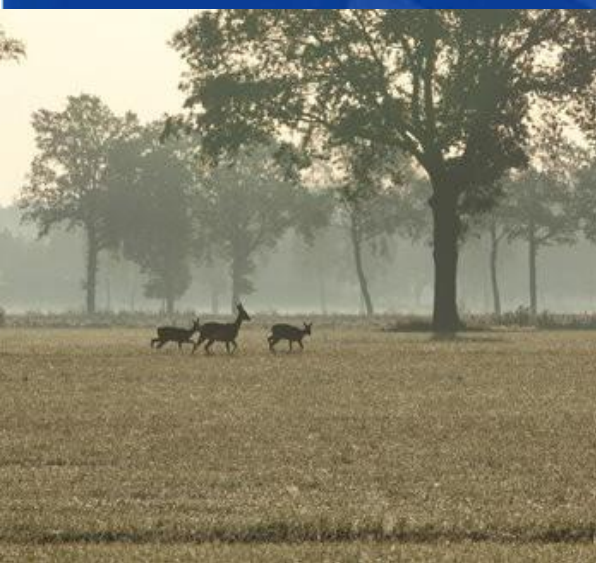

Programmabegroting 2021 - 2024

Gemeente Brummen

Inhoudsopgave

2021

2024

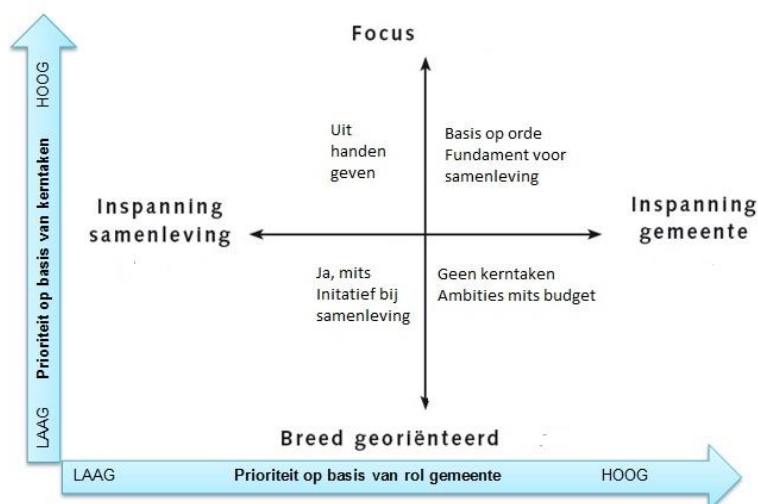
Inhoudsopgave.....	3
Aanbieding van de programmabegroting.....	5
Financiële hoofdlijnen 2021-2024.....	7
Deel 1 – Begroting	
De programma's	
1. Bestuur en veiligheid.....	15
2. Fysieke leefomgeving.....	19
3. Sociale leefomgeving.....	27
4. Bedrijfsvoering en Financiën.....	35
De paragrafen	
A. Lokale heffingen.....	43
B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	47
C. Onderhoud kapitaalgoederen	53
D. Financiering	59
E. Bedrijfsvoering	63
F. Verbonden partijen	67
G. Grondbeleid	77
Deel 2 – Financiële begroting	
Meerjarig overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	81
Financiële positie.....	85
Bijlagen	
1. Subsidieplafonds.....	97
2. Grondslagen en uitgangspunten begroting.....	99
3. Lasten en Baten Taakvelden.....	101
4. Overzicht van focusgebieden en basistaken meerjarig.....	103
5. Overzicht van werkgebieden meerjarig.....	105
6. Beleidsindicatoren.....	107

Programmabegroting 2021-2024:
Kenmerk : Z048088 / D339246
Vastgesteld : College B&W 22 september 2020

Aan de leden van de Gemeenteraad,

1. Inleiding

Dit voorjaar schreven we in de perspectiefnota dat doorgaan op de ingeslagen weg financieel niet mogelijk is. De perspectiefnota bevatte daarom een analyse van de situatie en uitgangspunten voor de toekomst.

Als tussenstap hebben wij u eind augustus op hoofdlijnen geïnformeerd wat het financiële beeld op dat moment was en welke keuzes wij wilden gaan opnemen in de begroting. In september hebben we net als u op hoofdlijnen kennis genomen van de uitkomsten van de externe scan van het sociaal domein. In deze inleiding duiden we de belangrijkste ontwikkelingen die hebben bijgedragen aan deze begroting.

2. De basis op orde brengen

Als de basis niet op orde is, ontstaan er diverse problemen. We hebben er dan ook voor gekozen om ons volop in te zetten om op allerlei terreinen de basis op orde te brengen. Dit kost geld en leidt tot lastenverhogingen en bezuinigingen. Dat is geen leuke, maar wel een noodzakelijke boodschap. Als we de basis niet op orde brengen, dan schuiven we kosten door naar de toekomst en zijn we op termijn duurder uit. Inwoners mogen van ons verwachten dat we onze basale taken uitvoeren. De basis op orde speelt onder andere bij de financiële positie, het wegonderhoud, de groenvoorzieningen, de onderwijshuisvesting, de financiële control in het sociaal domein, organisatiekosten en bij de Omgevingswet.

3. Kostenstijging in het sociaal domein heeft impact op de financiële positie

Ten opzichte van de begroting 2020 moeten we de budgetten in het sociaal domein vanaf 2021 in totaal structureel zo'n € 1,5 miljoen ophogen om de huidige zorg te kunnen blijven bieden. Dit vraagt meer budget dan we vanuit het gemeentefonds hiervoor ontvangen. Wij adviseren u nog over de aanbevelingen van de externe scan, zodat we de komende jaren besparingen gaan realiseren op een aantal zorgbudgetten. Een aanbeveling is nog geen realisatiecijfer. Daarom houden we er in de meerjarenraming nog geen rekening mee. De komende jaren zullen inwoners en ondernemers via de OZB moeten bijdragen aan de stijging van de zorgkosten. Het alternatief is namelijk om flink te bezuinigen op onze sociale en fysieke infrastructuur. Daar kiezen we niet voor. De versoepeling in het sociaal domein kan alleen succesvol zijn als raad, college en ambtelijke organisatie schouder aan schouder staan. Zorg is een schaars goed waar we terughoudend mee om gaan, zodat iedereen die het echt nodig heeft de juiste zorg kan blijven ontvangen.

4. Overige uitgangspunten

In de perspectiefnota staan ook de uitgangspunten dat we niet uit handen nemen wat de samenleving zelf kan en dat we maatschappelijke opgaven samen te lijf gaan. Deze uitgangspunten ziet u niet

financieel uitgewerkt in deze begroting. Beide uitgangspunten vragen om anders denken vanuit de organisatie, het bestuur en de samenleving. Daarom onderzoeken we de komende tijd hoe we deze uitgangspunten in de praktijk meer handen en voeten kunnen geven.

De wettelijke opgave op het gebied van Klimaat en Duurzaamheid bekostigen we structureel om menskracht in het programma in te zetten. Daarnaast zetten we zoveel mogelijk duurzaam in op alle begrotingsposten.

5. Brummen Robuust

Onder de noemer 'Brummen Robuust' scharen we een aantal processen die bijdragen aan de bestuurskracht, de financiële gezondheid van de gemeente en aan de opgave in Eerbeek. Vanuit het college hebben we een bestuurlijk kernteam ingericht op de verschillende processen goed op elkaar af te stemmen. We werken aan een bestuurlijke overeenkomst met de provincie waarin we afspraken maken over de volgende drie processen.

Maatwerktraject Vitaal bestuur

We willen een vitale, financieel gezonde gemeente zijn die op goede wijze haar taken kan uitvoeren. Daar hebben inwoners en ondernemers belang bij. Door de nauwe verwevenheid van grootschalige industrie met het dorp Eerbeek is de opgave groter van gemiddeld voor een gemeente van onze omvang. De provincie wil met gemeenten onderzoeken waar ze samen met deze gemeenten via maatwerk kunnen optrekken en tegelijkertijd de bestuurskracht kunnen helpen versterken. Vanuit dat maatwerktraject Vitaal bestuur zijn we voornemens om in samenwerking met de provincie een bestuurskrachtmeting te laten uitvoeren.

Interbestuurlijk toezicht

In het interbestuurlijk toezicht is preventief toezicht aan de orde als naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en het naar het oordeel van GS niet aannemelijk is dat dit evenwicht uiterlijk tot stand kan worden gebracht in het laatste jaar van de meerjarenraming. Wij gaan er gelet op deze criteria vanuit dat de begroting 2021-2024 zoals deze nu voorligt, aanleiding geeft tot het preventieve toezichtregime. In dat regime wordt van de gemeente een financieel herstelplan gevraagd. In deze begroting schetsen we hoe zo'n herstelplan er qua systematiek uit zou kunnen zien. Als in 2021 duidelijk is wat de impact is van het jaarresultaat 2020 en van de ontwikkelingen in Eerbeek, dan vullen we het herstelplan bij de perspectiefnota in 2021 met cijfers en maatregelen.

Als uw raad preventief toezicht wilt proberen te voorkomen, dan is het zaak om de begroting zodanig te amenderen en vast stellen dat deze in ogen van GS structureel en reëel in evenwicht is. Inkomsten moeten in dat geval zeker zijn en bezuinigingen moeten realistisch zijn. Door de insteek die we nu kiezen hebben we de mogelijkheid om zorgvuldig om te gaan met de aanbevelingen van de externe scan in het sociaal domein.

Eerbeek Loenen 2030

Zowel vitaal bestuur als een gezonde financiële huishouding zijn van belang om de gemeente ook op termijn goed te kunnen blijven besturen. De provincie neemt in de huidige fase van samenwerken enkele projecten over zodat de uitvoering door hen is gewaarborgd. Na afronding van deze projecten trekt de provincie zich terug, en op dat moment (over vijf tot zeven jaar) willen we als Brummen onze lokale opgaven op goede wijze tegemoet kunnen treden. Daar dragen het financieel herstelplan en het maatwerktraject vitaal bestuur aan bij.

6. De raad is aan zet

Als vertegenwoordigers van alle inwoners van Brummen is het woord nu aan u als raad. Ondanks de andere wijze van vergaderen door de corona-situatie, kijken we als college terug op een prettig, gezamenlijk voorbereidingstraject. Via de perspectiefnota heeft u ons richting gegeven en uw idee om eind augustus bijgepraat te worden, heeft geleid tot een informatieve avond op 27 augustus.

Wij hopen u als college met de indeling van basistaken en focusgebieden te faciliteren en we evalueren deze opzet in het eerste kwartaal van 2021 graag met uw auditcommissie.

Het is nu aan u als raad om te beoordelen in hoeverre deze begroting aan uw wensen voldoet en daar waar wenselijk kunt u via amendementen wijzigingen doorvoeren.

We zien uit naar een constructieve bespreking.

In deze financiële hoofdlijnen nemen wij u mee in het verloop van het meerjarensaldo 2021-2024 van de Perspectiefnota naar deze Programmabegroting.

1. Vaststelling Perspectiefnota 2021-2024

De Perspectiefnota 2021-2024 stelde de raad op 18 juni 2020 vast. De concept Perspectiefnota die het college aanbood, werd vastgesteld. In deze Perspectiefnota hielden we rekening met de grote posten die opgenomen zijn in tabel 1.

Tabel 1. Zaken waar rekening mee is gehouden in het financieel perspectief van de perspectiefnota

Onderdeel (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Spaarbedrag vanuit verhoging OZB 2020	€ -500	€ -500	€ -500	€ -500
Structurele bijdrage Eerbeek-Loenen 2030	€ -350	€ -350	€ -350	€ -350
Wegenbeheerplan 2020 – basis op orde	€ -325	€ -240	€ -215	€ -205
Onderwijshuisvesting – basis op orde	€ -238	€ -150	€ -150	€ -150
Stijging uitgaven Jeugdzorg	€ -200	€ -200	€ -200	€ -200
Stijging uitgaven Wmo huishoudelijke hulp	€ -200	€ -200	€ -200	€ -200
Stijging uitgaven bijzondere bijstand	€ -125	€ -125	€ -125	€ -125
Daling inkomsten Wmo eigen bijdrage	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
Business controller sociaal domein	€ -74	€ -75	€ -77	- € 78
Bestrijding eikenprocessierups	€ -50	€ -50	€ -50	€ -50
Nadeel herverdeling gemeentefonds		€ -258	€ -517	€ -775

Het perspectief dat we in de perspectiefnota onderaan de streep presenteerden zag er als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financieel perspectief perspectiefnota	€ -516	€ -299	€ -56	€ 137

2. De opgave voor de programmabegroting 2021-2024

In de Perspectiefnota is aangegeven dat we nog niet alle financiële ontwikkelingen in beeld hadden. De opgave om ruim 5 ton te vinden voor 2021 is op basis van actuelere inzichten en uitgangspunten groter geworden. Tabel 2 geeft cijfermatig inzicht op hoofdlijnen welke aanpassingen er hebben plaatsgevonden. We hebben de wijzigingen ingedeeld naar autonome effecten en wijzigingen om de basis op orde te krijgen.

Tabel 2. Aanvullingen op het financieel perspectief na de perspectiefnota

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Autonome effecten				
Positief effect meicirculaire (notitie 16-06-2020)	€ 361	€ 582	€ 272	€ 38
Compensatie vanuit BTW-compensatiefonds	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
Schrappen opschalingskorting algemene uitkering door het Rijk in 2021	€ 167			
Vereffening overschot regiobudget WMO Beschermd wonen / Maatschappelijke opvang	€ 800	€ 700	€ 0	€ 0
Verkoop snippergroen wordt later uitgevoerd en levert minder op dan aanvankelijk geraamd	€ -150	€ 75	€ 50	
Hogere uitvoeringskosten Participatiewet	€ -16	€ -31	€ -47	€ -63

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Kostenstijging WMO begeleiding	€ -600	€ -600	€ -600	€ -600
Kostenstijging WMO maatwerkvoorzieningen	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
Hogere premie APPA pensioen wethouders	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
Meer kosten/ minder huuropbrengst gemeentelijk vastgoed	€ -50	€ -50	€ -50	€ -50
Minder leges in verband met Omgevingswet	€ -50	€ -40	€ -30	€ -20
Kostenstijging begraafplaatsen	€ -21	€ -19	€ -16	€ -14
Nadeel SW-Werkfit	€ -30	€ -20	€ -10	€ 0
Kostenstijging uitbestede diensten (accountant, invordering, regionaal archief, proceskosten WOZ)	€ -42	€ -62	€ -62	€ -62
Saldo alle overige begrotingsposten (met name inflatiecorrectie)	€ 30	€ 15	€ -102	€ -160
Totaal autonome effecten (A)	€ 219	€ 370	€ -775	€ -1.111
Wijzigingen om basis op orde te krijgen:				
Schrappen niet-onderbouwde taakstelling Jeugd	€ -100	€ -200	€ -200	€ -200
Ziektevervanging (op basis van ervaringscijfers)	€ -100	€ -100	€ -100	€ -100
Kostenstijging ICT-bedrijfsvoering	€ -75	€ -75	€ -75	€ -75
Indexeren ipv efficiencykorting	€ -60	€ -122	€ -186	€ -186
Post Onvoorzien verhogen (van 10K naar 50K)	€ -40	€ -40	€ -40	€ -40
Taakmutatie meicirculaire (notitie 16-06-2020): Wet inburgering met ingang van 2021	€ -28	€ -28	€ -28	€ -28
Invoeringbudget / opstellen Omgevingswetinstrumenten	€ -125	€ -100	€ -100	€ -100
Budget basisregistraties vier jaar incidenteel	€ -20	€ -20	€ -20	€ -20
Vergoeding commissieleden (geen raadsleden)	€ -13	€ -13	€ -13	€ -13
Evaluatie en onderzoek tarievennota sportaccommodaties	€ -15			pm
Toevoeging aan programmabudget Klimaat/Duurzaamheid tbv wettelijke taken		€ - 50	pm	pm
Wegwerken achterstanden groen		€ -50		
Kapitaallasten wegreconstructie/herinrichting			€ -100	€ -200
Totaal wijzigingen om de basis op orde te krijgen (B)	€ -576	€ -798	€ -862	€ -962

Op basis van deze aanvullingen is de opgave voor de begroting opgenomen in tabel 3.

Tabel 3. Opgave programmabegroting 2021-2024

(Bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Financieel perspectief perspectiefnota	€ -516	€ -299	€ -56	€ 137
Totaal autonome effecten (A)	€ 219	€ 370	€ -775	€ -1.111
Totaal wijzigingen om de basis op orde te krijgen (B)	€ -576	€ -798	€ -862	€ -962
Opgave programmabegroting 2021-2024	€ -872	€ -726	€ -1.693	€ -1.936

3. Oplossingsmaatregelen en resultaat Programmabegroting 2021-2024

Om een sluitende begroting aan te bieden stellen we een aantal oplossingsmaatregelen voor. Deze maatregelen zijn ook opgenomen in de raadsinformatiebrief (D337245) van eind augustus en toegelicht in bijlage 2 bij deze raadsinformatiebrief. Ten opzichte van de raadsinformatiebrief zijn alleen de bedragen van de toevoeging aan de reserve R&T iets aangepast. In tabel 4 zijn de oplossingsmaatregelen met de bedragen die in deze begroting verwerkt zijn, opgenomen.

Tabel 4. Oplossingsmaatregelen in de concept-programmabegroting 2021-2024.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Bezuinigen / kostenverlagen / verleggen budget				
Toevoeging aan reserve R&T vanuit toeristenbelasting verlagen van 25% naar 20% van de totaalopbrengst.	€ 48	€ 49	€ 51	€ 52
Verlagen budget Ruimte voor Eerbeek naar 3 ton (2021, 2022) en aflopend naar 2 ton in 2024 (dit staat los van de € 350.000 Eerbeek-Loenen 2030)	€ 25	€ 25	€ 75	€ 125
In 2021 bezien of het budget voor wijk- en dorpsraden efficiënter en meer projectgericht kan plaatsvinden.		€ 16	€ 16	€ 16
Innovatiesubsidie sociaal domein van 50K naar 25K.	€ 25			
Verkoop gemeentegrond (anders dan snippergroen)	€ 150			
Max 2,25 fte ipv 3 fte wethouders in college vanaf 2022		€ 70	€ 90	€ 90
Effect preventief beleid eikenprocessierups; budget 50K verlagen naar 25K in 2024			€ 10	€ 25
Budget wegenbeheersplan faseren	€ 100			
Totaal bezuinigen / kostenverlagen / verleggen budget (C)	€ 348	€ 160	€ 242	€ 308
Inkomstenverhogingen				
Structurele verhoging extra OZB-inkomsten	€ 600	€ 700	€ 800	€ 900
Extra dotatie aan algemene reserve voor versterking weerstandsvermogen (naast spaarprogramma 5 ton/jr)		€ -100	€ -100	€ -100
Mogelijke extra inkomsten Jeugd vanaf 2022 volledig inboeken volgens richtlijn VNG/Rijk/Toezichhouders		€ 300	€ 300	€ 300
Totaal inkomstenverhogingen (D)	€ 600	€ 900	€ 1.000	€ 1.100
Totaal oplossingsmaatregelen (C+D)	€ 948	€ 1.060	€ 1.242	€ 1.408

Het financieel resultaat van deze programmabegroting na verwerking van deze oplossingsmaatregelen staat in tabel 5.

Tabel 5. Financieel resultaat programmabegroting 2021-2024

(Bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Opgave programmabegroting 2021-2024	€ -872	€ -726	€ -1.693	€ -1.936
Totaal oplossingsmaatregelen (C+D)	€ 948	€ 1.060	€ 1.242	€ 1.408
Financieel resultaat programmabegroting 2021-2024	€ 76	€ 334	€ -451	€ -528

4. Structureel begrotingsresultaat en ontwikkeling weerstandsvermogen

Het financieel resultaat onder aan de streep laat voor de jaren 2021 en 2022 een positief resultaat zien. Dit betekent nog niet dat we hiermee een structureel sluitende begroting hebben. Het structureel begrotingsresultaat is opgenomen in tabel 6.

Tabel 6 Structureel begrotingsresultaat

(Bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Structurele lasten	€ -50.933	€ -51.497	€ -51.979	€ -52.535
Structurele baten	€ 50.717	€ 51.258	€ 51.775	€ 52.408
Structurele toevoegingen aan reserves	€ -693	€ -797	€ -801	€ -806
Structurele onttrekkingen aan reserves	€ 684	€ 658	€ 566	€ 461
Structureel resultaat programmabegroting 2021-2024	€ -225	€ -377	€ -438	€ -472

Een belangrijke wijziging in deze begroting die bijdraagt aan de verslechtering van het structureel resultaat is onze bijdrage aan Eerbeek. Om de kwaliteit van de inzet van de gemeente in de opgave Eerbeek ook in de toekomst te kunnen waarborgen merken we € 200.000 van het incidentele budget aan als structureel.

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is verslechterd. Dit wordt vooral veroorzaakt door het negatieve jaarrekeningresultaat 2019. Daarnaast pakt de 2^e bestuursrapportage 2020 negatief uit waardoor we in 2020 geen € 5 ton kunnen gaan sparen. Op basis van het resultaat van deze begroting en de geactualiseerde risico's ontwikkelt de weerstandsratio zich als volgt:

Tabel 7 Ontwikkeling weerstandsvermogen en weerstandsratio

(Bedragen x € 1.000)	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Weerstandsvermogen (Algemene reserve +post onvoorzien)	€ 1.053	€ 1.629	€ 2.563	€ 2.712	€ 2.784
Geactualiseerde risico-inventarisatie 2020	€ 3.394	€ 3.394	€ 3.394	€ 3.394	€ 3.394
Ontwikkeling weerstandsratio*	0,31	0,48	0,75	0,80	0,82

* De benodigde weerstandsratio bedraagt 1,4.

Zowel het structureel begrotingsresultaat als de ontwikkeling van het weerstandsvermogen laten op dit moment nog geen robuuste financiële positie zien.

5. Financieel herstelplan

In 2021 stellen we een financieel herstelplan op. Dit herstelplan bestaat uit een korte weergave van de opgave waar we voor staan en welke maatregelen moeten gaan leiden tot financieel herstel.

Belangrijk onderdeel in het herstelplan zijn de effecten van besluitvorming over de externe scan van het sociaal domein. Door de inzichten die de externe scan ons geeft, hebben we voldoende

vertrouwen dat we in de komende jaren kunnen toegroeien naar een begroting die structureel en reëel in evenwicht is.

Een andere belangrijke peiler binnen het financieel herstelplan is een intensiever spaarprogramma om de algemene reserve te verhogen en daarmee ons weerstandsvermogen te versterken. Het tempo waarin de algemene reserve nu groeit, is te langzaam. Voor een duurzaam financieel herstel zullen we het spaarprogramma moeten intensiveren om uiteindelijk te komen tot een jaarlijks spaarbedrag van ca. € 1 miljoen. Hiermee streven we naar een algemene reserve die binnen 6 á 7 jaar toegroeit naar een acceptabel niveau van € 5 miljoen, zodat we onze risico's goed kunnen afdekken met een weerstandsratio van tenminste 1,4.

In het herstelplan nemen wij ook de aanbeveling uit de Perspectiefnota mee om te gaan werken met een investeringsplafond. De tijd tussen perspectiefnota en begroting was te kort om deze aanbeveling uit te werken in een zorgvuldig voorstel.

Andere acties in het kader van het herstelplan zijn onder andere een quick scan voor de vergelijking met andere gemeenten met vergelijkbare inwonergrootte en fysieke en sociale structuur. We verwachten hiermee inzicht te krijgen in de gebieden waarop naast het sociaal domein nog ombuigingsmogelijkheden liggen.

6. Actualiseren financiële spelregels

In de Perspectiefnota 2021-2024 hebben we aangegeven dat we een aantal financiële spelregels in 2020 actualiseren. Wij leggen de geactualiseerde financiële verordening (art. 212 Gemeentewet), het treasury statuut en de nota reserves en voorzieningen in de raads cyclus van december 2020 ter besluitvorming aan u voor. De nieuwe financiële spelregels gaan in vanaf begrotingsjaar 2021 en zijn daarmee van toepassing op deze begroting.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 29 oktober 2020,
De gemeenteraad van Brummen,

D.D. Balduk
griffier

A.J. van Hedel
voorzitter

De programma's

Portefeuillehouder: A.J. van Hedel en G.I. Timmer

Dit programma gaat over de volgende basistaken

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid, toezicht en handhaving

Basistaken bestuur en dienstverlening

A.J. van Hedel en G.I. Timmer

Wat willen we bereiken?

De gemeente wordt door en voor inwoners bestuurd. Het lokaal bestuur is dan ook de overheid waar inwoners het meeste mee te maken hebben. We organiseren als gemeente zaken die anders niet goed van de grond komen. Denk hierbij aan wegenonderhoud, openbare verlichting en de keuze waar gebouwd mag worden. Maar ook het organiseren van zorg en het inrichten van een sociaal vangnet valt onder onze verantwoordelijkheid.

We willen inwoners gelegenheid geven om invloed uit te oefenen op de uitvoering van deze taken en de bijbehorende democratische besluitvorming. Daarom proberen we telkens tijdig in beeld te brengen waar de beïnvloedingsruimte zit. De participatiewijzer is hierbij een hulpmiddel. We willen dat inwoners tevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening. De visie dienstverlening geeft aan hoe we dat willen bereiken.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Instandhouding van een goede dienstverlening op basis van de visie dienstverlening.	Monitoren en waar mogelijk verbeteren van onze dienstverlening.	Als de gemiddelde waardering voor dienstverlening een 7 of hoger is.
2	Goed geïnformeerde inwoners.	Een tijdige communicatie die ook voor laaggeletterden begrijpelijk is.	Als het inwonerpanel de gemeentelijke communicatie op een 7 of hoger waardeert.

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>Communicatiebeleidskader 2019</u>	2019	2024
<u>Participatiewijzer Brummen</u>	2018	2019/2020
<u>Visie Dienstverlening "Wij werken voor Brummen"</u>	2017	

Basistaken veiligheid, toezicht en handhaving

A.J. van Hedel en G.I. Timmer

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige en gezonde woon-, werk- en leefomgeving voor onze inwoners, bedrijven en instanties. Daarom houden we toezicht. We treden handhavend op om overtredingen van wet- en regelgeving ongedaan te maken of verder te voorkomen. Voortvloeiend uit de Wet Milieubeheer moet een aantal bedrijven verplicht investeren in energiemaatregelen. Vanuit de regionale samenwerking ondersteunen we bedrijven door middel van de MKB Energy Checkup. De Omgevingsdienst Veluwe IJssel voert het toezicht en de handhaving hierop uit.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Efficiënte brandweezorg.	Inzetten op efficiëntieverbeteringen binnen de VNOG.	Als er in onze gemeente verantwoorde brandweezorg is tegen acceptabele kosten.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
2	Terugdringing van ondermijnende criminaliteit.	In- en externe bewustwordings-activiteiten organiseren.	Als er een toenemende bewustwording en meldingsbereidheid van ondermijnende activiteiten in de samenleving aanwezig is.

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>APV</u>	2020	2021
<u>Integraal Veiligheidsplan IJsselstreek 2020-2024</u>	2020	2024
<u>Evenementenbeleid gemeente Brummen</u>	2017	2020
<u>Nota Vergunningen, Toezicht en handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2015-2019</u>	2015	
<u>Preventie en handhavingsplan Drank en Horeca 2014-2018</u>	2014	2021
<u>Drank- en Horecabeleid gemeente Brummen</u>	2013	2021
Bibob	2013	2020

Wat mag het kosten?

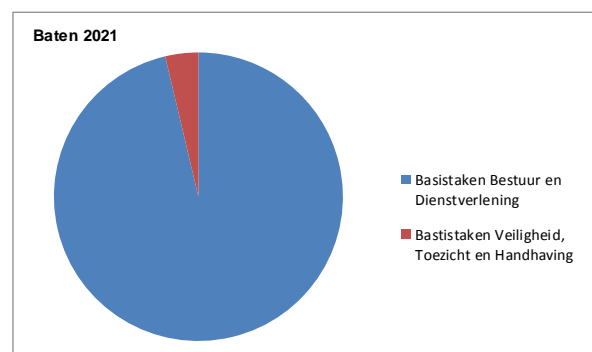
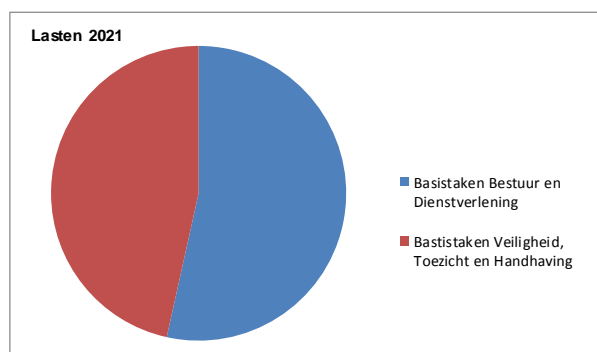
Programma 1 - Bestuur en Veiligheid

	Rekening 2019	Begroting 2020 NW	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Incidenteel	€ 2	€ 4	€ 0	€ 4	€ 0	€ 0
Structureel (incl. organisatie)	€ 5.428	€ 4.320	€ 4.579	€ 4.567	€ 4.631	€ 4.706
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 5.430	€ 4.324	€ 4.579	€ 4.571	€ 4.631	€ 4.706
Baten						
Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel	€ 406	€ 346	€ 353	€ 307	€ 311	€ 314
Totale baten (excl. bestemming)	€ 406	€ 346	€ 353	€ 307	€ 311	€ 314
Saldo excl. bestemmingen	-€ 5.024	-€ 3.978	-€ 4.226	-€ 4.264	-€ 4.320	-€ 4.392
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingen per saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo incl. bestemmingen	-€ 5.024	-€ 3.978	-€ 4.226	-€ 4.264	-€ 4.320	-€ 4.392
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Het financiële verloop van de basistaken

Onder dit programma vallen twee basistaken. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Voor een uitgebreid overzicht van de onderliggende werkgebieden zie bijlage 5.

	2019 Rek	2020 NW	2021	2022	2023	2024
Focusgebieden en basistaken x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Basistaken Bestuur en Dienstverlening	-€ 2.927	-€ 1.906	-€ 2.109	-€ 2.111	-€ 2.125	-€ 2.151
Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving	-€ 2.096	-€ 2.072	-€ 2.117	-€ 2.152	-€ 2.195	-€ 2.241
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	-€ 5.023	-€ 3.978	-€ 4.226	-€ 4.264	-€ 4.321	-€ 4.392

Overzicht van de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Basistaken Bestuur en dienstverlening	Posten < € 25.000		€ 4		
	Totaal Programma 1	€ 0	€ 4	€ 0	€ 0

Toelichting financiële ontwikkelingen

Basistaken Bestuur en dienstverlening

Burgemeester en Wethouders

Voor de pensioenverplichtingen van wethouders is een risicoverzekering afgesloten. De premie is voor 2021 opnieuw berekend en de jaarpremie is gestegen met € 100.000.

In een initiatiefvoorstel van DB en VVD van juni 2020 is geconstateerd dat de omvang van het college in Brummen royaal is. Hoewel er geen meerderheid voor dit initiatiefvoorstel was, nemen we de suggestie financieel mee in de meerjarenbegroting. Er is rekening gehouden met maximaal 2,25 fte voor wethouders vanaf de nieuwe raadsperiode 2022-2026. Dit levert in 2022 € 70.000 op en vanaf 2023 structureel € 90.000.

Gemeenteraad

Voor de vergoeding van commissieleden, niet zijnde raadsleden is vanaf 2021 een structureel budget van € 12.500 beschikbaar.

Het budget voor de accountant is verhoogd met € 19.000 door takenuitbreiding en hogere eisen waar de accountant aan moet voldoen. Voor de controle op de jaarstukken 2021 en verder loopt een aanbesteding voor een nieuwe accountant.

Basistaken Veiligheid, toezicht en handhaving

Uit de programmabegroting 2021–2024 van de VNOG vloeit voort dat de bijdrage vanuit Brummen € 1.151.000 bedraagt.

Portefeuillehouders: A.J. van Hedel, W.P. van Burgsteden, P. Inberg, G.I. Timmer en C. Sjerps

Dit programma gaat over de volgende focusgebieden

- Klimaat en duurzaamheid
- Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek – Loenen 2030
- Centrum Brummen
- Omgevingswet

Dit programma gaat over de volgende basistaken

- Openbare ruimte en geo-informatie
- Circulariteit en afval
- Wonen
- Economie, toerisme en recreatie
- Gemeentelijk vastgoed en gronden

Klimaat en duurzaamheid

P. Inberg

Wat willen we bereiken?

Duurzaamheid strekt zich uit van energieneutraliteit tot CO₂-neutraliteit, klimaatbestendigheid, circulariteit, biodiversiteit en overige beleidsterreinen. Een breed beleidsterrein met een hoge urgentie. Samen met inwoners en maatschappelijke partners zetten we hier de schouders onder. Vanuit de gemeente doen we dat met een programmatische aanpak.

Waar mogelijk versnellen we de uitvoering van het Koersdocument Brummen Energieneutraal 2030. Zowel in de rol van 'Voorbeeldige Overheid', als die van de 'Verbindende Overheid'. Er liggen kansen op het gebied van energiebesparing en duurzame opwekking. Warmte krijgt in de transitie ook een plek. In Eerbeek liggen kansen voor de distributie van warmte vanuit de industrie. Een uitvoeringsagenda met concrete doelen maakt inzichtelijk wat we op dit vlak gaan doen

Het Rijk stuurt de komende jaren via regionale afspraken niet alleen op CO₂-neutraliteit maar ook op klimaatmaatregelen. De Regionale Energiestrategie (RES) en Regionale Adaptatiestrategie (RAS) brengen dilemma's goed in beeld. Het is onvermijdelijk dat we keuzes moeten maken waar niet iedereen zich meteen in zal kunnen vinden.

De door het Rijk en Provincie gevraagde klimaatmaatregelen gaan effect hebben op landschap, groen, water en bodemkwaliteit. Circulariteit kan met het sluiten van ketens een bijdrage leveren aan CO₂-neutraliteit. We kijken hierbij eerst naar afval en de riolering. Duurzaam voedselbeleid met korte ketens, sluit naadloos aan op dit doel van circulariteit. Constructieve samenwerking met andere betrokken bestuursorganen is essentieel. We denken hierbij aan de Provincie Gelderland, het waterschap Vallei en Veluwe en de Stedendriehoek / Cleantech Regio.

De volgende uitgangspunten werken we de komende jaren nader uit:

- Programmatische aanpak van klimaat en duurzaamheid waarin alle aspecten een plek krijgen;
- Herijking van het koersdocument en uitvoeringsagenda, inclusief monitoring van CO₂-neutraliteit;
- We ondersteunen lokale initiatieven gericht op besparing en opwekking van duurzame energie;
- We zorgen dat de wettelijke taken goed uitgevoerd worden met aandacht voor landschap en biodiversiteit.

De natuurgebieden en de verschillende landschapstypen met hun biodiversiteit, zoals benoemd in Lig op Groen, zijn erg waardevol. Het gaat hierbij om de IJsselvallei, de Oeverwal, het arcadisch landschap en de Veluweflank. Daarom willen we deze gebieden zo veel mogelijk in stand houden. De opgave op energiegebied heeft onontkoombaar invloed op het landschap. We gaan met inwoners en agrariërs in dialoog over het buitengebied.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Opwek van energie door zon en wind in onze gemeente.	Met lokale inbreng een definitieve gezamenlijke RES en een passend kader voor opwek door zon en wind opstellen.	Als er in 2021 een RES 1.0 en een beleidskader zon en wind liggen die gevoed is door meedenkkraft in de gemeente en acceptabel is voor de raad.
2	Een effectieve energietransitie op het gebied van warmte.	Een warmte-transitievisie opstellen waarbinnen restwarmte gebruik van de industrie in Eerbeek een plaats krijgt.	Als de raad eind 2021 een lokale visie op de warmtetransitie heeft vastgesteld.
3	Behoud van karakteristieke landschapskenmerken.	Subsidiëring projecten via landschapscontract 2019-2023	Als er projecten gerealiseerd worden die bijdragen aan de landschappelijke kwaliteit of biodiversiteit.
4	Een klimaatbestendige inrichting van het buitengebied.	Regionale Adaptatiestrategie voor het buitengebied opstellen.	Als we in 2021 een Regionale Adaptatiestrategie hebben opgesteld.
5	Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.	We werken aan maatregelen bij gemeentelijke panden gericht op onder andere energiebesparing.	Als bij een deel van ons gemeentelijk vastgoed zoals gemeentehuis en binnensportaccommodaties de energiebesparende maatregelen zijn uitgevoerd

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Agenda Cleantech Regio 2019 – 2023	2019	2023
Landschapscontract Brummen 2019-2023	2019	2023
Koersdocument Duurzame energie 2016-2018	2016	

Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek – Loenen 2030

W.P. van Burgsteden

Wat willen we bereiken?

Delen van het bestemmingsplan 'Eerbeek' zijn onherroepelijk in werking getreden. Dit maakt het voor inwoners, marktpartijen en de gemeente mogelijk om planologische plannen voortvarend uit te voeren. We werken de komende jaren verder aan het centrum van Eerbeek en de Eerbeekse beek. We willen de goede samenwerking met de Provincie en de industrie in het programma Eerbeek - Loenen 2030 continueren. Deze samenwerking omvat projecten op het gebied van economie, leefbaarheid en energietransitie en duurzaamheid. De rol van de Provincie Gelderland in deze opgave is essentieel gelet op de omvang en de belangen die hierin een rol spelen.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Verdere uitwerking van de samenwerking tussen provincie, IKEL en gemeente	De intentie-overeenkomst EL2030 omzetten naar een samenwerkingsovereenkomst. Een bestuurlijke overeenkomst sluiten met de provincie.	Als er duidelijkheid is over de haalbaarheid en betaalbaarheid van projecten en tot uitvoering wordt overgegaan.
2	In erfpacht uitgeven van het Burgersterrein.	Onderhandelen met marktpartijen.	Als er overeenstemming is over een erfpachtcontract en over een samenwerkingsovereenkomst LCE.
3	Een vitaal centrum in Eerbeek en aantrekkelijke Eerbeekse beek.	Met inbreng van inwoners en stakeholders het masterplan voor het centrum en de beek afronden.	Als het masterplan is vastgesteld, er duidelijkheid is over de financiering en tot uitvoering wordt overgegaan.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
4	Een goede inpassing van de N786/N787 in onze gemeente.	Monitoren van verkeersstromen en bijdragen aan planvorming met aandacht voor fietsveiligheid	Als de inpassing van deze weg bijdraagt aan de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente.

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>Programmaplan 'Ruimte voor Eerbeek'</u>	2017	
<u>Bestemmingsplan Eerbeek</u>	2018/2020	nvt.
<u>PlanMer Eerbeek</u>	2018	N.v.t.
<u>Ruimtelijke economische visie Eerbeek</u>	2017	

Centrum Brummen

Wat willen we bereiken?

Samen met de dorpsraad, ondernemers, de woningstichting, projectontwikkelaars en inwoners komen we tot een integrale aanpak van het centrum. Deze aanpak is gericht op ontwikkeling, investering en beheer, waarbij de gemeente vooral faciliteert. We zorgen er voor dat de basis voor het centrum planologisch in orde komt. Onze focus ligt op locaties die meer opleveren dan kosten. Investerings in de openbare ruimte zijn volgend en mede afhankelijk van de investeringsbereidheid van marktpartijen.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Een aantrekkelijk centrum voor inwoners, toeristen en ondernemers.	Vaststellen van een Plan van Aanpak voor de kern Brummen.	Als in 2020 een Plan van Aanpak is vastgesteld.
2	Een duidelijke en aantrekkelijke verbinding tussen Brummen en Bronkhorst	Ondersteunen van plannen voor opwaardering route Brummen – Bronkhorst.	Als er eind 2021 concrete opwaardering heeft plaatsgevonden.
3	Een woningaanbod met de juiste woning op de juiste plek.	Bepalen van de woningbouwprogrammering voor de ontwikkellocaties in de kern Brummen	Als in 2020 duidelijk is welke typen woningen op de verschillende ontwikkellocaties kunnen worden gebouwd.

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Structuurvisie Centrumplan Brummen</u>	2011	2021

Omgevingswet

P. Inberg en G.I. Timmer

Wat willen we bereiken?

De omgevingswet treedt op 1 januari 2022 in werking. We doen wat er moet gebeuren om de nieuwe wetgeving uit te kunnen voeren. De overgangperiode waarin we ons ruimtelijk beleid verhuizen naar de instrumenten van de Omgevingswet loopt tot en met 2029. Tijdens die periode worden alle tijdelijke omgevingsplannen (de oude bestemmingsplannen) omgezet naar permanente omgevingsplannen en brengen we de basis van ons ruimtelijk beleid op orde. Bij het ontwikkelen van de omgevingsvisie is duurzaamheid leidend. We betrekken daarbij de inwoners, ondernemers en alle andere betrokken optimaal.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Eind 2021 klaar zijn voor de inwerkingtreding van de wet.	Inrichten van processen, oefenen, bijstellen en inregelen van processen, publiceren tijdelijk omgevingsplan, implementeren en testen software.	Als de overgang naar de Omgevingswet op 1 januari 2022 soepel verloopt.

Basistaken fysieke leefomgeving

A.J. van Hedel, W.P. van Burgsteden, P. Inberg, G.I. Timmer en C. Sjerps

Wat willen we bereiken?

Behoud van voldoende werkgelegenheid rust op sociaal, duurzaam en toekomstbestendig ondernemerschap, met name in de mkb-sector. Wij willen regelgeving passend maken om deze ondernemers mogelijkheden te geven hun werkzaamheden in Brummen uit te breiden dan wel nieuwe activiteiten te starten. Wij zoeken binnen de gemeente ook naar mogelijkheden om duurzame en innovatieve bedrijven ruimte te bieden.

Recreatie en Toerisme vormen belangrijke onderdelen van ons Midden- en Kleinbedrijf. Landschap en groen zijn unieke kenmerken van de gemeente. Het initiatief voor versterking en uitbreiding ligt bij particuliere ondernemers en organisaties. Twintig procent van de jaarlijkse opbrengsten uit de toeristenbelasting voegen we toe aan de reserve Recreatie en Toerisme.

We streven naar meer mogelijkheden voor kleine kernen en in het buitengebied om de leefbaarheid daar te waarborgen. Verder staan we open voor creatieve oplossingen zoals functieverandering voor wonen en bedrijvigheid in bestaande gebouwen. Zo blijven gebouwen beter aansluiten bij de vraag. We willen met onze woningbouw aansluiten bij de behoefte van onze inwoners: betaalbare huurwoningen voor jongeren en senioren, voor starters in de koopsector en voor inwoners met een middeninkomen. De gemeente Brummen heeft een goede relatie met de woningbouwcoöperatie Veluwonen. Door het maken van prestatieafspraken worden er stappen gezet in het verduurzamen van bestaande woningen en wordt er geïnvesteerd in vervangende woningbouw.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Een situatie waarin ons wegonderhoud in de basis op orde is.	Uitvoering geven aan het wegenbeheerplan.	Wanneer we onze wegen en trottoirs op een basisniveau kunnen onderhouden (heel en veilig)
2	Behoud van het aantal overnachtingen, werkgelegenheid en bestedingen in de toeristische sector.	Verbetering van de bewegwijzering en investeringen in de toeristische infrastructuur.	Als het aantal toeristische overnachtingen en het aantal banen in de toeristische sector gelijk blijft of stijgt.
3	Druk op de woningmarkt (lage) middeninkomens verkleinen	Stimuleren nieuwbouw van koopwoningen tussen de € 180.000 en € 250.000.	Als deze doelgroep binnen twee jaar een passende woning heeft gevonden.
4	Voldoende nieuwbouwwoningen	Faciliteren van de woningbouw op de Lombok, Eerbeekse Enk, voormalige schoollocaties, centrum Brummen en De Elzenbos.	Als de ontwikkeling en afronding van deze locaties voortvarend kan plaatsvinden.
5	Toename van landschapselementen op agrarische grond met landschapswaarden.	De aanleg van landschapselementen planologisch toestaan via een parapluplan bestemmingsplanwijziging.	Als we geen planologische drempel meer hebben voor de aanleg van landschapselementen.

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>Beheerplan wegen 2020-2024</u>	2020	2024
<u>Woonagenda 2019-2023</u>	2019	
Speelvoorzieningen in de gemeente Brummen	2019	ntb
<u>Integrale visie beheer Openbare Ruimte</u>	2018	ntb
<u>Visie 'Brummen Eerbeek Sterk in Verblijf'.</u>	2018	ntb
<u>Groen Werken 'Leidraad Flora en Fauna-wet & beheer openbare ruimte</u>	2018	2020
<u>Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2020</u>	2016	2020
<u>Uitvoeringsplan 'Van afval naar grondstof'</u>	2015	2018

Document	Laatste versie	Evaluatie
Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020	2015	2020
<u>Kadernota Basismobiliteit 'Op Weg'</u>	2015	
<u>Toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden'</u>	2014	
<u>Afvalbeleidsplan 2013-2017</u>	2013	2017
<u>Beleidsplan gemeentelijke gebouwen</u>	2013	2020
<u>Nota Faunabeheer</u>	2011	
Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan	2011	2021
<u>Waterplan Brummen</u>	2008	2021
<u>Landschapsbeleidsplan</u>	2008	
<u>Bosplan Eerbeek</u>	2003	
<u>Groenstructuurplan kern Brummen</u>	2003	
<u>Groenstructuurplan kern Eerbeek</u>	2003	

Wat mag het kosten?

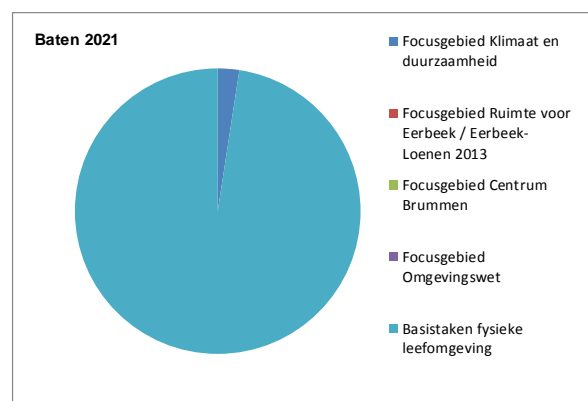
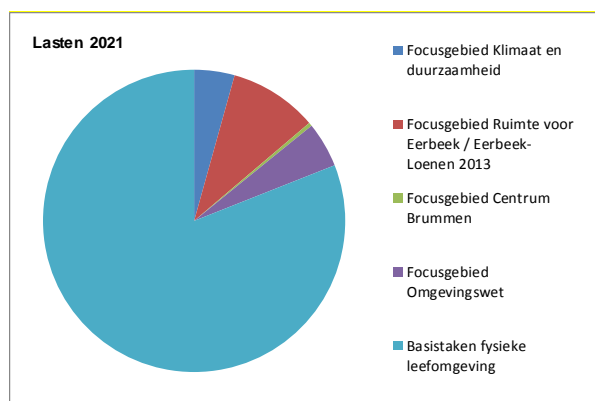
Programma 2 - Fysieke leefomgeving

	Rekening 2019	Begroting 2020 NW	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Incidenteel	€ 807	€ 486	€ 384	€ 228	€ 79	€ 56
Structureel (incl. organisatie)	€ 9.820	€ 9.731	€ 10.917	€ 11.086	€ 11.187	€ 11.364
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 10.627	€ 10.217	€ 11.301	€ 11.314	€ 11.266	€ 11.420
Baten						
Incidenteel	€ 738	€ 50	€ 239	€ 140	€ 55	€ 0
Structureel	€ 5.468	€ 5.520	€ 5.368	€ 5.320	€ 5.460	€ 5.667
Totale baten (excl. bestemming)	€ 6.206	€ 5.570	€ 5.607	€ 5.460	€ 5.515	€ 5.667
Saldo excl. bestemmingen	-€ 4.421	-€ 4.647	-€ 5.694	-€ 5.854	-€ 5.751	-€ 5.753
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 535	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ 1.364	€ 654	€ 800	€ 688	€ 571	€ 461
Bestemmingen per saldo	€ 829	€ 654	€ 800	€ 688	€ 571	€ 461
Saldo incl. bestemmingen	-€ 3.592	-€ 3.993	-€ 4.894	-€ 5.166	-€ 5.180	-€ 5.292
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Het financiële verloop van de focusgebieden en basistaken

Bij dit programma horen de volgende basistaken. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Voor een uitgebreid overzicht van de onderliggende werkgebieden zie bijlage 5.

	2019 Rek	2020 NW	2021	2022	2023	2024
Focusgebieden en basistaken x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	-€ 658	-€ 255	-€ 333	-€ 339	-€ 294	-€ 300
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030	-€ 77	-€ 1.066	-€ 1.069	-€ 1.079	-€ 1.037	-€ 997
Focusgebied Centrum Brummen	-€ 98	-€ 41	-€ 43	-€ 44	-€ 45	-€ 46
Focusgebied Omgevingswet	-€ 242	-€ 407	-€ 547	-€ 531	-€ 537	-€ 546
Basistaken fysieke leefomgeving	-€ 2.518	-€ 2.225	-€ 2.902	-€ 3.172	-€ 3.268	-€ 3.403
Totaal 2 Fysieke leefomgeving	-€ 3.594	-€ 3.993	-€ 4.894	-€ 5.166	-€ 5.181	-€ 5.292

Overzicht van de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	Diverse duurzaamheidsprojecten (uit reserve Duurzaamheid)	€ 103	€ 14	€ 4	€ 0
	Landschapscontract 2019-2022	€ 52	€ 60		
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek - Loenen 2030	Inhuur, plan- en onderzoekskosten	€ 100	€ 100	€ 50	€ 0
Basistaken fysieke leefomgeving	Verkoop snippergroen	€ 75	€ 20	€ 5	
	Posten < € 25.000	€ 54	€ 33	€ 20	€ 56
	Totaal Programma 2	€ 384	€ 228	€ 79	€ 56

Overzicht van de geraamde incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	Subsidie provincie Landschapscontract 2019-2022	€ 39	€ 45		
Basistaken fysieke leefomgeving	Verkoop snippergroen en overige incidentele grondverkopen	€ 200	€ 95	€ 55	
	Totaal Programma 2	€ 239	€ 140	€ 55	€ 0

Toelichting financiële ontwikkelingen

Klimaat en duurzaamheid

In 2022 wordt het budget ten behoeve van de wettelijke taken (Regionale energiestrategie, opstellen en uitvoering warmtetransitievisie, klimaatadaptatie, CO2-reductie) incidenteel met € 50.000 verhoogd. Jaarlijks is € 125.000 nodig voor loonkosten van programmamanager, projectmanager en programma-ondersteuning. Daardoor blijft er € 75.000 beschikbaar voor kosten van advies, uitvoering en onderzoek, naast de inzet van de reserve duurzaamheid voor incidentele uitgaven.

Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek – Loenen 2030

Het programmabudget voor Eerbeek bestond uit twee componenten. Enerzijds het structurele budget van € 350.000 bedoeld voor de investeringen in het project Eerbeek – Loenen 2030. Anderzijds het incidentele budget van € 325.000 per jaar. Het incidentele budget wordt besteed aan inhuur, onderzoekskosten, incidentele uitvoeringskosten, plankosten, et cetera. Als we de komende jaren temporiseren in de lokale leefbaarheidsprojecten (Centrum, Eerbeekse Beek) dan is vermindering van het incidentele uitvoeringsbudget mogelijk. Dit vormt het kader van het tempo waarbinnen uitvoering gegeven kan worden aan de leefbaarheidsambities. Om de kwaliteit van de inzet van de gemeente in de opgave Eerbeek ook in de toekomst te kunnen waarborgen merken we € 200.000 van het incidentele budget aan als structureel.

Centrum Brummen

Voor dit project worden de kosten en opbrengsten opgenomen in een grondexploitatie (GREX).

Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een actieplan opgesteld. Dit plan loopt tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de uitvoering van het actieplan nemen we in 2021 een budget van € 125.000 op. Na de implementatie en inwerkingtreding van de wet gaan we de omgevingswetinstrumenten opstellen en actualiseren. Op dit moment bedraagt het structurele budget voor herziening van ons ruimtelijk beleid een ton per jaar. Dat is onvoldoende. Om de omgevingsvisie en alle omgevingsplannen voor 2029 actueel te krijgen verhogen we dit bedrag vanaf 2022 met een ton per jaar, zodat er structureel € 200.000 per jaar beschikbaar is voor de actualiseringslag.

Basistaken Fysieke leefomgeving

Openbare ruimte en Geo-informatie

Op basis van het vastgestelde wegenbeheerplan is jaarlijks een hoger budget nodig om de wegen op een minimaal basisniveau te kunnen houden. Het nieuwe wegenbeheersplan vraagt extra budget. Voor 2021 is dit € 325.000. Om de begroting sluitend te krijgen, kiezen we voor enige fasering waarbij we in het eerste jaar € 225.000 extra begroten in plaats van € 325.000. Deze ton wordt doorgeschoven naar jaarschijf 2025.

Vanaf het jaar 2022 zijn jaarlijks investeringen gepland voor herinrichting van wegen. Dit levert voor 2023 een kapitaallast op van afgerond € 100.000 en oplopend naar € 200.000 in 2024. Met deze verhoging van de budgetten brengen we de basis op orde en komen we tot een basisniveau waarin de wegen heel en veilig zijn.

Voor de preventieve bestrijding van de eikenprocessierups is een jaarlijks budget opgenomen van € 50.000. We treffen de komende jaren maatregelen om de overlast van de eikenprocessierups terug te dringen. We gaan er vanuit dat deze maatregelen op termijn hun effect hebben en daarom verlagen we de structurele kosten die gemoeid zijn met de bestrijding met € 10.000 in 2023 en € 25.000 vanaf 2024.

Voor openbaar groen is voor de jaren t/m 2021 budget van € 50.000 per jaar gereserveerd voor het wegwerken van achterstanden. In 2019 zijn de werkzaamheden hiervoor niet uitgevoerd en zijn er geen kosten gemaakt. Hierdoor loopt het project door in 2022 waarvoor in dit jaar € 50.000 wordt geraamd.

Bij de begraafplaatsen is de komende jaren meer budget nodig. In 2021 gaat het om € 21.000 aflopend naar € 14.000 in 2024. Via een tariefsverhoging op de grafrechten wordt toegegroeid naar volledige kostendekking.

Voor het bijhouden van de basisregistraties is een incidenteel budget geraamd van € 20.000. Dit budget is bedoeld voor de jaarlijkse mutatiesignalering voor de BAG, BGT en WOZ die wordt uitbesteed. Hierdoor kunnen mutaties automatisch worden verwerkt. Daarnaast vinden er extra werkzaamheden plaats in verband met het aankomende Stelsel Objectgerichte Registraties en de Omgevingswet.

Wonen

Voor de komende jaren houden we rekening met lagere opbrengst omgevingsvergunningen. In 2021 daalt de opbrengst met € 75.000 oplopend tot € 155.000 in 2024.

Gemeentelijk vastgoed en gronden

De verkoop van het snippergroen is ten opzichte van vorige begroting een jaar opgeschoven en over een periode van 3 jaar verdeeld.

Op enkele plekken in onze gemeente zien we mogelijkheden om gronden te verkopen, bijvoorbeeld als inbreidingslocatie. Dit moet in 2021 € 150.000 opleveren.

De exploitatiekosten en huuropbrengst van met name het gemeentelijk gebouw aan de Kollergang laat een structureel nadeel zien van € 50.000.

We oriënteren ons in de totale breedte hoe we komen tot kostendekkendheid van ons vastgoed.

Portefeuillehouder: C. Sjerps en G.I. Timmer**Dit programma gaat over het volgende focusgebied:**

- Sociaal domein (Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning en Werk en inkomen)

Dit programma gaat over de volgende basistaken

- Volksgezondheid en sport
- Welzijn en cultuur
- Onderwijs

Focusgebied Sociaal Domein

C. Sjerps en G.I. Timmer

Wat willen we bereiken?

Samen leven is samen delen. Iedereen krijgt kansen om mee te doen. Ook als het niet helemaal op eigen kracht gaat. Onze gemeente kent een sterk sociaal leven, met actieve verenigingen. We kunnen op elkaar rekenen als het gaat om (buren)hulp. Toch sluiten we onze ogen niet voor de problematiek van eenzaamheid. Soms moet de gemeente een steun in de rug zijn. Wij gaan voor gelijke kansen voor onze inwoners. De bevolking verandert: we worden allemaal ouder en de gemiddelde leeftijd stijgt. Het is een uitdaging om de kwaliteit van zorg en welzijn op niveau te houden, maar ook betaalbaar. Wij zien en vertrouwen op de kracht in onze samenleving om dit samen vorm te blijven geven. Professionele hulpverleners, de mensen die ondersteuning nodig hebben en mantelzorgers, weten vaak het beste wat echt nodig is in situaties waar hulp nodig is. De lopende evaluatie leidt tot een meer doelmatige en passende aanpak.

We richten ons in het sociaal domein op:

- Meedoen en eigen regie staan centraal;
- Inwoners met een zorgvraag krijgen passende ondersteuning, er is ruimte voor maatwerk;
- Het bevorderen van (arbeids)participatie.

Jeugdzorg

We willen dat onze jeugd gezond en veilig kan opgroeien. We zetten in op preventie en een vroegere signalering van (dreigende) problemen. Hiervoor werken we samen met organisaties en het onderwijs. Daarnaast zetten we in op een sterkere verbinding tussen jong en oud, waar ook fysiek ruimte is voor alle inwoners, jong en oud. We nodigen jongeren uit om mee te denken over de toekomst van Brummen.

Wet maatschappelijke ondersteuning

We willen passende zorg tegen acceptabele kosten. Naast traditionele waarden als buurthulp, zien we ook steeds meer innovatieve ontwikkelingen in het zorgdomein. We bieden ruimte aan deze innovaties. We geven de samenleving de ruimte hier een rol in te spelen en kijken waar we als overheid een andere en meer bescheiden positie innemen, zodat het geld zoveel mogelijk direct bij onze inwoners terecht komt. We zorgen dat meer inwoners met een taalachterstand gebruik maken van onze voorzieningen, met name vluchtelingen/nieuwkomers.

Werk en inkomen

WerkFit biedt samen met bedrijven en ondernemers aan onze inwoners kansen om deel te nemen aan de samenleving. We willen dat iedereen zoveel mogelijk in een eigen inkomen kan voorzien en in een reguliere baan terecht kan komen. Als dat structureel niet haalbaar is, dan richten we ons op een vervanging daarvan (vrijwilligerswerk, mantelzorg of dagbesteding).

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
Jeugdzorg			
1	Ieder kind verdient de best mogelijke start	We geven lokaal vorm aan het actieprogramma Kansrijke Start van het ministerie van VWS	Wanneer er in 2021 een lokale coalitie is ingericht en er een plan van aanpak is opgesteld.
2	Minder gebruik van individuele en maatwerkvoorzieningen.	We continueren de pilot van een praktijkondersteuner huisartsen (POH) bij alle huisartsen in de gemeente Brummen	Wanneer deze inzet van een praktijkondersteuner huisartsen leidt tot minder verwijzingen en wanneer een verschuiving optreedt van zwaardere naar lichtere vormen van zorg.
3	We normaliseren en signaleren problemen snel.	De in 2020 gestarte pilot op een basisschool gericht op samenwerking onderwijs en jeugdzorg, vroegsignalering en normalisering zetten we voort op alle basisscholen in de gemeente Brummen. We monitoren de resultaten.	Wanneer blijkt dat door het normaliseren van zaken die horen bij het opgroeien er minder beroep gedaan wordt op door gemeente gefinancierde voorzieningen. Wanneer blijkt dat door vroegsignalering we wanneer dat nodig is, snel passende hulp thuis en op school aan kind en het gezin bieden.
Wet maatschappelijke ondersteuning			
1	Een goede uitvoering van de wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ).	Bij een melding bepalen we binnen twee weken of we een aanvraag voor verplichte zorg indienen bij de officier van justitie.	Wanneer we deze nieuwe taak binnen de wettelijke termijnen uitvoeren.
2	Uitvoering geven aan de decentralisatie en transformatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	In regionale samenwerking ontwikkelen we een regionaal Kaderdocument Beschermd Thuis Oost-Veluwe 2022-2030. Onderdeel hiervan is het Ontwerp Beschermd Thuis 2030. Voor de lokale opgave Beschermd Thuis ontwikkelen we een jaarwerkplan 2021.	Vaststelling van zowel het regionaal Kaderdocument Beschermd Thuis Oost-Veluwe 2022-2030, Ontwerp Beschermd Thuis 2030 en het lokale jaarwerkplan 2021 met de bijbehorende lokale projectstructuur
3	Invulling geven aan de verdere financiële decentralisatie van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	Vanaf 2022 gaat het huidige regionaal budget over naar de individuele gemeenten. Gelijktijdig wordt een nieuw verdeelmodel gefaseerd in 10 jaar ingevoerd. Dit gaat gepaard met aanzienlijke kortingen voor onze regio. We gaan in 2021 met de regio gemeenten financiële afspraken maken en deze vastleggen in een nieuw convenant Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.	Wanneer er een nieuw regionaal convenant Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen met financiële afspraken voor 2022 is vastgesteld
4	Een veilige thuissituatie voor onze inwoners.	Uitvoeren van de uitvoeringsagenda "Samen tegen huiselijk geweld" zoals die in juni 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld	Wanneer er meer meldingen huiselijk geweld gedaan worden bij Veilig Thuis door het TVE, onderwijs, kinderopvang en door de gezondheidszorg
Werk en inkomen			
1	We beheersen de risico's van lokale uitvoering van de wet sociale werkvoorziening,	We creëren voldoende reguliere en betaalde werkplekken voor onze Wsw werknemers met een passende, op basis van de vastgestelde loonwaarde, inleenvergoeding vanuit de werkgever.	Wanneer iedereen een passende werkplek heeft en de werkgever de vastgestelde loonwaarde betaald als inleenvergoeding.
2	Inwoners kunnen zoveel mogelijk in hun eigen inkomen voorzien.	We maken inwoners met een Participatiewet-uitkering zoveel mogelijk werkfit. Naast reguliere vacatures werken we in 2021 aan functiecreatie en jobcarving om zo veel mogelijk inwoners aan het werk te krijgen.	Wanneer er een uitstroom naar werk gerealiseerd is van 70. Een stijging ten opzichte van 2019 van 20%
3	Inwoners met dreigende financiële problemen krijgen snelle en adequate ondersteuning.	Vanwege de Coronacrisis is de verwachting dat meer mensen financiële problemen en schulden gaan krijgen. Samen met de externe uitvoering maken we afspraken om te zorgen dat inwoners	Wanneer inwoners en ondernemers met dreigende financiële problemen deze voorzieningen tijdig en vaker gebruiken.

	<i>Wat willen we bereiken?</i>	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
		en ook ondernemers tijdig en goed weten waar hulp en ondersteuning te krijgen is. En zorgen we dat de uitvoering gereed is om alle inwoners met dreigende financiële problemen de juiste en passende dienstverlening te kunnen bieden.	
4	Een goede invoering van de nieuwe Wet inburgering	In samenwerking met de gemeente Lochem geven we uitvoering aan een door het rijk duur van de verlengde pilot in de eerste maanden van 2021. In regionale samenwerking bereiden we ons voor op de inwerking treding van de nieuwe wet per 1 juli 2021.	Wanneer we beleidsmatig en in de uitvoering de nieuwe taken per 01.07.2021 ingericht hebben en de nieuwkomers sneller de juiste ondersteuning krijgen en zelfredzaam worden.
5	Minder inwoners zijn laaggeletterd en meer inwoners zijn digitaal vaardig.	We een lokaal gaan een lokaal plan van aanpak voor het bestrijden van laaggeletterdheid en bevorderen van digitale vaardigheden in 2021 uitvoeren	Als het percentage laaggeletterdheid in 2022 is gedaald van 14% naar 11%.

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Integraal beleidskader sociaal domein	2014	2021
<u>Integrale nota 'ondersteuning voor mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen 2018-2021</u>	2018	2020
<u>Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld, inclusief uitvoeringsagenda en lokale paragraaf</u>	2020	2023

Basistaken sociale leefomgeving

C. Sjerps en G.I. Timmer

Wat willen we bereiken?

Cultuur en sport zijn essentieel voor een plezierig samenleven. De gemeente faciliteert initiatieven op dit terrein. Dit gebeurt via maatschappelijke verenigingen zoals de Culturele Stichting Gemeente Brummen, Stichting Sportkompas en sport- en cultuurverenigingen. Zo draagt de gemeente bij aan de gezondheid, geluksbeleving en zelfstandigheid van haar inwoners. De rol van de gemeente als subsidieverstrekker is daarbij bescheiden.

	<i>Wat willen we bereiken?</i>	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
1	Het culturele leven in de gemeente Brummen versterken.	In samenwerking met de Culturele Stichting, Combinatiefunctaris Cultuur en de Bibliotheek een cultuurvisie opstellen.	Als er in 2021 een cultuurvisie is opgesteld en vastgesteld
2	De kwaliteit van cultuureducatie in de gemeente Brummen versterken en duurzaam verankeren.	Het hiervoor afgesloten convenant "Cultuur & Onderwijs gemeente Brummen" (2019 t/m 2021) evalueren.	Als op basis van de evaluatie uitkomsten het convenant "Cultuur & Onderwijs" met vernieuwing kan worden voortgezet.
3	Het belang van goede muziekeducatie voor kinderen op basisscholen in de gemeente Brummen onderschrijven en borgen naar de toekomst	Het hiervoor afgesloten convenant "Meer Muziek in de Klas lokaal" (MMidk) in 2021 evalueren.	Als op basis van de evaluatie uitkomsten het convenant "Meer Muziek in de Klas lokaal" (MMidk) met vernieuwing kan worden voortgezet.
4	Dat we de lokale sportinfrastructuur in stand	Evalueren van de huidige Tarievennota Sportaccommodaties en onderzoeken of	Wanneer de tarievennota is herzien en de tarieven opnieuw zijn vastgesteld.

	<i>Wat willen we bereiken?</i>	<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wanneer zijn we tevreden?</i>
	kunnen houden en met elkaar sport en bewegen mogelijk maken.	het deel van de integrale kostprijs dat als huur in rekening wordt gebracht, verhoogd kan worden.	
5	Dat inwoners gelukkig, zo lang mogelijk zelfstandig en gezond oud kunnen worden.	Faciliteren van de uitvoering van de projecten in het Sportakkoord Brummen	Wanneer de ambities en acties van het Sportakkoord Brummen samen met alle partners
6	Goede onderwijshuisvesting.	Uitvoeren van renovatie De Lans en uitbreiding/aanpassing van de scholen in het dorp Brummen. T.a.v. de huisvestingsopgave in Eerbeek willen we tot een gezamenlijke huisvestingsanalyse komen.	Wanneer de renovatie van De Lans in 2021 of wanneer het in delen gerenoveerd moet worden in 2022 is afgerond. Wanneer de noodzakelijke uitbreidingen/aanpassingen van scholen in Brummen in 2022 is afgerond Wanneer de huisvestingsanalyse voor Eerbeek in 2021 gereed is.

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Nadere regels Alle peuters naar de voorschool</u>	2019	2023
<u>Onderwijsachterstandenbeleidsplan</u>	2019	2023
<u>Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen</u>	2007	2020

Wat mag het kosten?

Programma 3 - Sociale leefomgeving

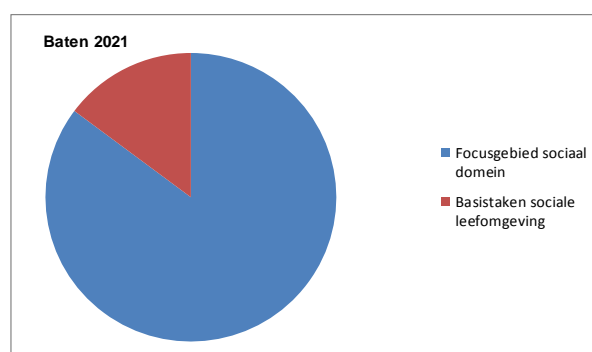
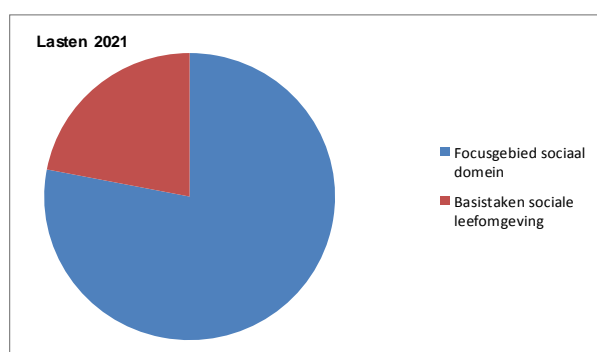
	Rekening 2019	Begroting 2020 NW	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Incidenteel	€ 487	€ 273	€ 399	€ 50	€ 0	€ 0
Structureel (incl. organisatie)	€ 26.983	€ 25.614	€ 27.676	€ 28.100	€ 28.341	€ 28.610
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 27.470	€ 25.887	€ 28.075	€ 28.150	€ 28.341	€ 28.610
Baten						
Incidenteel	€ 11	€ 0	€ 800	€ 700	€ 0	€ 0
Structureel	€ 17.466	€ 6.077	€ 6.348	€ 6.368	€ 6.388	€ 6.408
Totale baten (excl. bestemming)	€ 17.477	€ 6.077	€ 7.148	€ 7.068	€ 6.388	€ 6.408
Saldo excl. bestemmingen	-€ 9.993	-€ 19.810	-€ 20.927	-€ 21.082	-€ 21.953	-€ 22.202
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 1.140	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking aan reserves	€ 2.064	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingen per saldo	€ 924	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo incl. bestemmingen	-€ 9.069	-€ 19.810	-€ 20.927	-€ 21.082	-€ 21.953	-€ 22.202

nadelig nadelig nadelig nadelig nadelig nadelig

Het financiële verloop van het focusgebied en basistaken

Bij dit programma horen het volgende focusgebied en basistaken. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Voor een uitgebreid overzicht van de onderliggende werkgebieden zie bijlage 5.

	2019 Rek	2020 NW	2021	2022	2023	2024
Focusgebieden en basistaken x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Focusgebied sociaal domein	-€ 5.632	-€ 14.937	-€ 15.816	-€ 16.037	-€ 16.869	-€ 17.085
Basistaken sociale leefomgeving	-€ 3.436	-€ 4.874	-€ 5.111	-€ 5.045	-€ 5.085	-€ 5.116
Totaal 3 Sociale leefomgeving	-€ 9.068	-€ 19.810	-€ 20.927	-€ 21.082	-€ 21.954	-€ 22.202

Overzicht van de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Focusgebied sociaal domein	Praktijkondersteuner Huisartsen (POH-Jeugd)	€ 100	€ 50		
	Innovatiesubsidie sociaal domein	€ 25			
Basistaken sociale leefomgeving	Sloopkosten en afboeken boekwaarde te slopen deel huisvesting De Lans	€ 239			
	Posten < € 25.000	€ 35			
	Totaal Programma 3	€ 399	€ 50	€ 0	€ 0

Overzicht van de geraamde incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Focusgebied sociaal domein	Vereffening overschot regiobudget Wmo Beschermd wonen / maatschappelijke opvang	€ 780	€ 700		
Basistaken sociale leefomgeving	Posten < € 25.000	€ 20			
	Totaal Programma 3	€ 800	€ 700	€ 0	€ 0

Toelichting financiële ontwikkelingen**Focusgebied Sociaal domein***Algemeen*

We zetten in op meer control binnen het sociaal domein omdat een betere beheersing van en sturing op de uitgaven nodig is. Hiervoor ramen we een bedrag van € 75.000 op jaarbasis.

Jeugdzorg

Voor de kostenstijging binnen de jeugdzorg nemen we structureel € 200.000 extra budget op. De taakstelling die meerjarig opgenomen was in de programmabegroting 2019-2022 halen we eruit omdat deze niet onderbouwd is. Dit levert een nadeel van € 100.000 op in 2021 en € 200.000 vanaf 2022.

Wet maatschappelijk ondersteuning

Voor de kostenstijging binnen de huishoudelijke hulp nemen we op basis van het jaarrekeningresultaat 2019 € 200.000 extra op. Voor begeleiding nemen we € 600.000 extra op. Voor andere maatwerkvoorzieningen verwachten we € 100.000 aan extra uitgaven. Aan de opbrengstenkant zien we een daling van de inkomsten met € 100.000 vanuit de eigen bijdrage door het abonnementstarief.

Vanuit het regiobudget Maatschappelijke opvang / Beschermd wonen (MO / BW) verwachten we in 2021 en 2022 een overschot van € 780.000 respectievelijk € 700.000 dat verrekend wordt. Vanaf 2022 wordt er nieuw verdeelmodel voor MO / BW ingevoerd. De financiële gevolgen van de invoering van dit nieuwe model zijn op dit moment nog niet inzichtelijk en nog niet meegenomen in de financiële cijfers in deze begroting.

Er is voor 2021 € 50.000 beschikbaar voor de innovatieregeling Sociaal domein. Dit is een vrije keuze. Om budgettaire redenen kiezen we er voor om dit budget voor 2021 te halveren. De gedachte hierachter is dat zolang we nog geen maatregelen kunnen treffen en kunnen inboeken die mogelijk uit de externe scan van het sociaal domein komen, dit een maatregel is die met 100% zekerheid is door te voeren.

Werk en inkomen

De uitgaven voor bijzondere bijstand stijgen met € 125.000 op basis van het jaarrekeningresultaat 2019. De verwachte daling van uitkeringsgerechtigden zoals ingezet in 2019 zal zich niet voortzetten. Wij verwachten dat de uitkeringslasten als gevolg van Covid-19 vanaf 2021 zullen stijgen met € 500.000. We gaan er in deze begroting vanuit dat deze extra uitkeringslasten worden vergoed door het Rijk. Als gevolg van de stijgende uitkeringslasten zullen de uitvoeringskosten van de gemeente Apeldoorn voor de Participatiewet stijgen zonder dat hier een vergoeding tegenover staat.

Binnen Werkfit zien we in 2021 een verwacht tekort van € 30.000 als gevolg van tegenvallende detacheringsofbrengsten. We gaan er vanuit dat dit nadeel richting 2024 wordt inverdiend binnen de exploitatie van Werkfit.

De nieuwe Wet inburgering treedt met ingang 1 juli 2021 in werking. Voor uitvoering van deze wet nemen we vanaf 2021 een budget van € 28.000 op in onze begroting. Dit bedrag is gelijk aan het bedrag dat we hiervoor ontvangen in het Gemeentefonds.

Basistaken sociale leefomgeving*Volksgezondheid en sport*

Voor de evaluatie en onderzoek van de tarievennota sportaccommodaties nemen we in 2021 incidenteel een budget op van € 15.000. Er is taakstellend nog geen rekening gehouden met de uitkomsten van dit onderzoek.

Welzijn en cultuur

De financiële opgave vraagt om bezuinigingen op diverse terreinen. Naast de budgetvraag willen we de vraag beantwoorden welke plek de wijk- en dorpsraden hebben in ons uitgangspunt om opgaven gezamenlijk te lijf te gaan en innovatieve en vernieuwende initiatieven te stimuleren. In dat kader kijken we naar alle leefbaarheids- en participatiebudgetten en onderzoeken we wat passend is in de huidige tijd. Dit betekent dat we vanaf 2022 voor de wijk- en dorpsraden een budget van € 20.000 beschikbaar hebben in onze begroting.

Onderwijs

Voor de investeringen in onderwijshuisvesting in 2021 nemen we vanaf 2022 kapitaallasten op in onze begroting. Per saldo gaat het om een bedrag van € 140.000. In 2021 houden we rekening met een incidenteel bedrag van € 239.000 voor sloopkosten en het afboeken van de boekwaarde van het gesloopte deel van De Lans.

Portefeuillehouders: A.J. van Hedel, W.P. van Burgsteden en C. Sjerps

Dit programma gaat over het volgende focusgebied:

- Financieel gezond

Dit programma gaat over de volgende basistaken

- Overhead
- Gemeentelijke belastingen
- Algemene uitkering
- Financiering en overige zaken

Focusgebied Financieel gezond

W.P. van Burgsteden

Wat willen we bereiken?

De gemeente Brummen verkeert financieel in zwaar weer. Op vrijwel alle financiële kengetallen scoren we matig tot slecht. Dit moet beter om onze doelstellingen te realiseren en tijdig in control te komen. We blijven op verschillende manieren aan de verbetering van de financiële positie werken. Dit doen we enerzijds door te sturen op kostenbeheersing, risicobeheersing en risico-vermindering en anderzijds door de inkomsten structureel te verhogen. Eventuele tekorten die binnen een begrotingsprogramma ontstaan, vangen we in eerste instantie zoveel mogelijk op binnen dat programma.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Een solide weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen.	We verhogen de jaarlijkse storting in de algemene reserve van 5 ton per jaar naar 6 ton per jaar.	Als we het jaarlijkse spaarbedrag netto kunnen toevoegen aan onze algemene reserve.
2	Baten en lasten die structureel in evenwicht zijn.	We verhogen de inkomsten OZB met gang van 2021 met € 600.000.	Als deze structurele inkomsten leiden tot een structureel evenwicht in de begroting en jaarrekening.
3	Baten en lasten die structureel in evenwicht zijn.	We beheersen de uitgaven door strakke en integrale sturing waarbij voor iedere voorgestelde budgetverhoging dekking binnen de huidige begroting wordt gezocht.	Als er bij bestuursrapportages alleen afwijkingen worden gemeld die autonoom, onontkoombaar en onvermijdelijk zijn.
4.	Een actueel inzicht in de risico's	We zorgen voor een goede risicoparagraaf bij grote projecten en grote uitgaven en we actualiseren de risico-inventarisatie twee keer per jaar.	Als risico's expliciet worden meegenomen in besluitvorming over grote projecten en uitgaven.
5	Een verbetering van de financiële kengetallen	We scherpen de regels aan voor het verstrekken van leningen en garanties en onderzoeken de mogelijkheden voor het instellen van een investeringsplafond..	Als we eind 2024 op alle zes financiële kengetallen matig tot goed scoren.
6	Effectieve inzet van het subsidie-instrumentarium	In 2021 bezien of we subsidies meer output-gedreven kunnen inzetten.	Als we meer inzicht hebben in welk effect subsidies bewerkstelligen.

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Financiële verordening (art. 212 Gemeentewet)</u>	2006	2020
<u>Algemene subsidieverordening</u>	2019	2023
<u>Nota weerstandsvermogen 2018-2021</u>	2018	2021
<u>Nota grondbeleid 2016-2020</u>	2016	2020

Document	In werking	Evaluatie
<u>Nota reserves en voorzieningen 2018</u>	2018	2020
<u>Nota investerings- en afschrijvingsbeleid 2018</u>	2018	2022
<u>Kaders financieel gezond Brummen</u>	2019	n.v.t.

Basistaken bedrijfsvoering en financiën

A.J. van Hedel, W.P. van Burgsteden en C. Sjerps

Wat willen we bereiken?

We willen een organisatie die klant- en procesgericht werkt. We gaan verspillingen tegen en willen continu verbeteren. De meerjarige formatieplanning bevat de verwachte uitstroom van personeel, zodat we vroegtijdig kunnen inspelen op personele mutaties. Daarbij blijven we kritisch op de noodzaak van invulling van vacatures. Met het oog hierop ontwikkelen we medewerkers. We vergroten de flexibiliteit. Dit doen we om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving, landelijke ontwikkelingen en bestuurlijke ambities.

In 2023 is de inkoop bij gemeente voor minimaal 25% circulair. In het inkoopnetwerk Stedendriehoek delen de samenwerkende gemeenten hun kennis en best practices.

	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen 2021?	Wanneer zijn we tevreden?
1	Een gemiddeld ziekteverzuim.	Training voeren van verzuimgesprekken. Dieper analyseren van verzuimcijfers. Vroegtijdig signaleren van overbelasting.	Als het ziekteverzuimcijfer 2021 niet hoger is dan het landelijk gemiddelde bij gemeenten in dezelfde grootteklasse.
2	Efficiënte informatieverstrekking die voldoet aan de AVG	Continueren van het digitaliseren en anonimiseren van bouwdoSSIers.	Als alle bouwdoSSIers in- en extern digitaal ontsloten zijn.
3	Basis op orde qua ICT-hardware en informatiesystemen	Opstellen en begroten van een vervangingsplan	Indien vervanging van hardware en informatiesystemen realistisch geraamd is en sober en doelmatig plaatsvindt.
4	Als gemeente voldoen aan de informatiebeveiligingsnormen.	Begroten en uitvoeren maatregelen mbt Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de AVG.	Als minimaal 50% van de BIO-maatregelen eind 2021 zijn gerealiseerd.
5	Dat overheidsinformatie transparant beschikbaar is.	Actieplan opstellen ter voorbereiding op de Wet Open Overheid (WOO).	Als er een realistisch plan is vastgesteld, incl. te maken keuzes en bijbehorende financiële middelen.

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>I-Visie</u>	2018	
<u>Plan van Aanpak organisatieontwikkeling</u>	2015	
<u>Visie Dienstverlening gemeente Brummen</u>	2017	
<u>Informatiebeveiligingsbeleid gemeente Brummen 2020-2023</u>	2020	2023

Wat mag het kosten?

Programma 4 - Bedrijfsvoering en Financiën

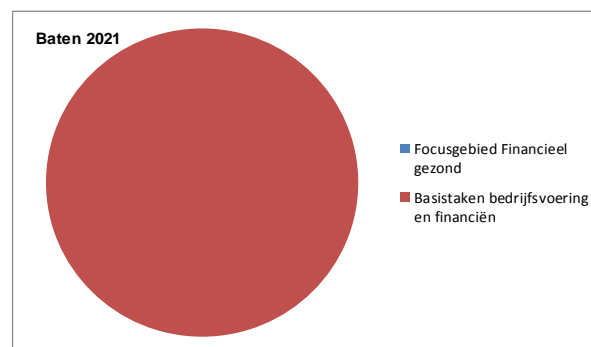
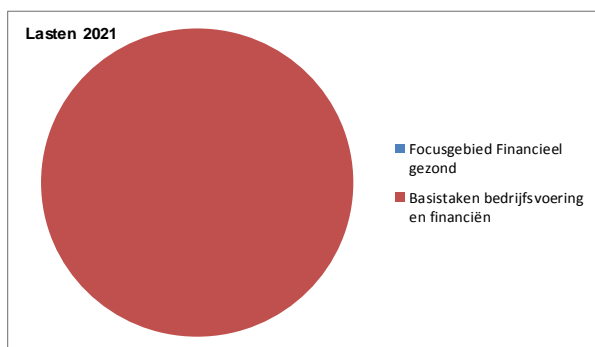
	Rekening 2019	Begroting 2020 NW	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Lasten						
Incidenteel	€ 16	-€ 117	€ 70	€ 0	€ 0	€ 0
Structureel (incl. organisatie)	€ 7.858	€ 7.437	€ 7.761	€ 7.744	€ 7.819	€ 7.856
Totale lasten (excl. bestemming)	€ 7.874	€ 7.320	€ 7.831	€ 7.744	€ 7.819	€ 7.856
Baten						
Incidenteel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 125	€ 0	€ 0
Structureel	€ 23.127	€ 35.853	€ 38.648	€ 39.263	€ 39.617	€ 40.019
Totale baten (excl. bestemming)	€ 23.127	€ 35.853	€ 38.648	€ 39.388	€ 39.617	€ 40.019
Saldo excl. bestemmingen	€ 15.253	€ 28.533	€ 30.817	€ 31.644	€ 31.798	€ 32.163
Bestemmingen						
Toevoeging aan reserves	€ 193	€ 737	€ 693	€ 797	€ 801	€ 806
Onttrekking aan reserves	€ 519	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8	€ 0
Bestemmingen per saldo	€ 326	-€ 737	-€ 693	-€ 797	-€ 793	-€ 806
Saldo incl. bestemmingen	€ 15.579	€ 27.796	€ 30.124	€ 30.847	€ 31.005	€ 31.357

voordelig voordelig voordelig voordelig voordelig voordelig

Het financiële verloop van het focusgebied en basistaken

Bij dit programma horen het volgende focusgebied en basistaken. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Voor een uitgebreid overzicht van de onderliggende werkgebieden zie bijlage 5.

	2019 Rek	2020 NW	2021	2022	2023	2024
Focusgebieden en basistaken x € 1.000	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Focusgebied Financieel gezond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	€ 15.578	€ 27.795	€ 30.124	€ 30.846	€ 31.004	€ 31.357
Totaal 4 Bedrijfsvoering en Financiën	€ 15.578	€ 27.795	€ 30.124	€ 30.846	€ 31.004	€ 31.357

Overzicht van de geraamde incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Digitalisering bouwvergunningen voor archief	€ 70			
	Totaal Programma 4	€ 70	€ 0	€ 0	€ 0

Overzicht van de geraamde incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Focusgebied-basistaak	Toelichting	2021	2022	2023	2024
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Rentevergoeding derden		€ 125		
	Totaal Programma 4	€ 0	€ 125	€ 0	€ 0

Toelichting financiële ontwikkelingen

Basistaken bedrijfsvoering en financiën

Overhead

Jaarlijks ontstaat een overschrijding op het budget voor ziektevervangings. Om de basis op orde te krijgen wordt het vervangingsbudget bij ziekte hoger geraamd. Het budget wordt verhoogd met € 100.000. In 2021 bezien we of dit voldoende is.

Het budget voor automatisering is structureel verhoogd met € 75.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten op licenties en onderhoud. Afgelopen jaar is Office 365 aangeschaft en is de exchange / mail vervangen. Om het thuiswerken te faciliteren zijn aanvullende licenties aangeschaft en is MS Teams ingericht.

Jaarlijks vindt er vanuit dit budget een controle audit door de accountant plaats voor SUWI (uitvoering werk en inkomen) en ENSIA. (informatieveiligheid). Daarnaast is deze verhoging nodig voor informatiebewustzijn in de organisatie conform de BIO (informatiebeveiliging).

Gemeentelijke belastingen

In deze begroting gaan we uit van een extra verhoging van de OZB-inkomsten met 6 ton in 2021 en de drie daaropvolgende jaren telkens met een ton extra. Hiermee komen we in vijf jaar op een 'redelijk peil van heffingen' en is er daarna geen onbenutte belastingruimte meer. Een deel (€ 100.000) van de extra OZB-inkomsten voegen we vanaf 2022 toe aan het spaarprogramma ter versteviging van ons weerstandsvermogen.

In de nota reserves en voorzieningen 2018 heeft de raad bepaald dat 25% van het werkelijk bedrag aan toeristenbelasting in enig jaar gestort wordt in de bestemmingreserve Toerisme en Recreatie. Dit is een vrije keuze van de raad omdat de toeristenbelasting een algemene inkomstenbron is. De raad

kan dit uitgangspunt herzien door de nota Reserves en Voorzieningen te wijzigen. Door een kleiner percentage van de opbrengst specifiek te oormerken vloeit een groter percentage naar de algemene middelen. Vooruitlopend op de vaststelling van de nieuwe nota Reserves en voorzieningen in december 2020 gaan we in deze begroting uit van het storten van 20% van de opbrengst toeristenbelasting in de bestemmingsreserve Toerisme en Recreatie.

Algemene uitkering

De meicirculaire 2020 zorgt voor een positieve bijstelling van de algemene uitkering met € 361.000 in 2021. Vanuit het BTW-compensatiefonds verwachten we een structurele bijdrage van € 20.000.

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 167.000 in 2021.

De mogelijkheid om een stelpost voor jeugdzorg in te zetten is een landelijke richtlijn. Duidelijkheid over extra geld komt van een nieuw kabinet. We hebben deze stelpost tot nu toe nog niet geraamd, maar gelet op druk die op onze begroting ligt, hebben we dit nu wel gedaan. Er is een risico dat dit budget niet beschikbaar komt. In dat geval hebben we vanaf 2022 te maken met een tegenvaller van € 300.000.

Financiering en overige zaken

De efficiencykorting van 1% die opgenomen was in de programmabegroting 2020-2023 is met ingang van 2021 komen te vervallen. We willen de basis op orde hebben en dat betekent ook een realistische indexering van de budgetten. Dit levert een nadeel op van € 60.000 in 2021 oplopend tot € 186.000 in 2024.

De post onvoorzien wordt met ingang van 2021 verhoogd van € 10.000 naar € 50.000.

Paragrafen

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we de beleidslijnen die van belang zijn voor de gemeentelijke belastingen en heffingen. De wijzigingen van de belastingverordeningen worden in de jaarlijkse, afzonderlijke, raadsvoorstellen vastgesteld.

De onroerende-zaak belastingen (OZB)

Onder de onroerende-zaak belastingen kennen we twee belastingen. Voor woningen geldt een eigenarenbelasting en voor niet-woningen kennen we naast de eigenarenbelasting ook een gebruikersbelasting.

Het beleid van de gemeenteraad van Brummen

Het bestuursprogramma “ De Kracht van Brummen, een Duurzaam Perspectief ” gaat uit van inflatiecorrectie bij de belastingtarieven. De jaarlijkse inflatiecorrectie baseren we op het indexeringcijfer voor de consumentenprijsindices (CPI). Dit percentage komt voor 2019-2020 uit op 2,1%, ruim binnen de landelijke macronorm.

In het kader van Financieel Gezond is de OZB-opbrengst extra verhoogd. In deze begroting is uitgegaan van een extra structurele verhoging van de OZB-opbrengst met € 600.000.

De Onroerende Zaakbelastingen als percentage van de waarde

De onroerende zaakbelastingen (OZB) worden geheven als een percentage van de WOZ-waarde van de betreffende onroerende zaak.

Bij de vaststelling van de percentages voor 2021 houden we rekening met de nieuwe waardepeildatum. De gemiddelde waardeontwikkeling in onze gemeente bij woningen schatten we op 4,5%. Voor niet-woningen is de verwachting dat de waarde niet stijgt. De waardeontwikkeling zorgt niet voor extra inkomsten, omdat we bij de vaststelling van de tarieven voor 2021 rekening houden met deze ontwikkeling. In de begroting gaan we ervan uit dat ongeveer 65% van de OZB-opbrengst door woningen en 35% door niet-woningen wordt gerealiseerd.

Onroerende-zaakbelastingen opbrengst	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Netto gerealiseerde c.q. te realiseren opbrengst incl. inflatie	€ 3.666.297	€ 3.792.279	€ 5.143.062
Extra verhoging		€ 1.245.000	€ 600.000
Totaal te realiseren opbrengst		€ 5.037.279	€ 5.743.062

De toeristenbelasting

De hoogte van de aanslag toeristenbelasting wordt bepaald door twee factoren. Het aantal overnachtingen door personen die niet in onze gemeente woonachtig zijn en het tarief per overnachting. Op basis van het Bestuursprogramma verhogen we het tarief jaarlijks met de inflatiecorrectie. Het nieuwe tarief komt hierdoor uit op € 1,79 per overnachting. De totale opbrengst toeristenbelasting voor 2021 komt uit op een bedrag van afgerond € 966.000.

Van dit bedrag voegen we 20% toe aan de bestemmingsreserve Recreatie en Toerisme.

Deze reserve zetten we in voor bestaande en nieuwe recreatieve voorzieningen.

Bedrijven Investeringszone (BIZ)

Op basis van de Verordening BI-Zone Eerbeek 2016-2020 heffen we een directe belasting.

De huidige verordening loopt t/m 2020. In het najaar van 2020 wordt een draagvlakmeting gehouden voor het verlengen van de BIZ.

De opbrengst wordt besteed aan activiteiten in de openbare ruimte en op het internet. Hiermee bevorderen we de economische versterking van het centrum van Eerbeek. De BIZ-bijdrage bedraagt per onroerende zaak € 550. In de begroting gaan we uit van een totaal opbrengst van € 43.000.

De afvalstoffenheffing

Beleidsuitgangspunt is 100% dekking van de toe te rekenen kosten. Dekkingstekorten of –overschotten verrekenen we met de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing. De reserve betrekken we bij de tariefstelling in de komende jaren. Met de reserve Afvalstoffenheffing vangen we een deel van de kostenontwikkelingen in de komende jaren op. De kosten van afvalverwerking zijn gestegen in verband met een verhoging van de verbrandingsbelasting. De vergoeding voor PMD van het Afvalfonds is nog onzeker voor de komende jaren. Het tarief stijgt rekening houdend met bovenstaande ontwikkelingen met 3,5%.

Afvalstoffenheffing	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst via tarieven	€ 1.365.292	€ 1.416.666	€ 1.466.250
Procentuele ontwikkeling t.o.v. het voorgaande jaar	Vast recht -10% GFT -20%	+3,5%	+3,5%

De rioolheffing

Net als bij de afvalstoffenheffing is ook bij de rioolheffing het beleidsuitgangspunt dat 100% van de toe te rekenen kosten worden gedekt. Dekkingstekorten of –overschotten verrekenen we met de egalisatievoorziening rioolheffing. De voorziening betrekken we bij de tariefstelling in komende jaren. De egalisatievoorziening rioolheffing kan een deel van de kostenontwikkelingen in de komende jaren opvangen. Het tarief zal in 2021 met 1% moeten stijgen.

Rioolheffing	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst via tarieven	€ 2.507.546	€ 2.456.103	€ 2.486.820
Aantal m ³ waterverbruik voor heffing	1.072.313 m ³	1.020.000 m ³	1.022.500
Procentuele ontwikkeling t.o.v. het voorgaande jaar	-5%	0%	1%

Kostendekkendheid

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing geven we hieronder de kostendekkendheid aan.

Berekening van de kostendekkendheid van een heffing	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Kosten product	€ 1.561.033	€ 1.620.735
Toevoeging aan voorziening		
Netto kosten taakveld (7.3/7.2)	€ 1.561.033	€ 1.620.735
Toe te rekenen kosten:		
Overhead op organisatiekosten	€ 64.453	€ 195.237
Kosten minimabeleid (taakveld 6.3)	€ 80.000	€ 100.000
Kosten openbare reiniging/straatvegen (taakveld 2.1)	€ 94.659	€ 141.988
Aandeel rente over investeringen (taakveld 0.5)	€ 420	€ 430.989
Toevoeging aan reserve		
BTW	€ 324.679	€ 305.541
Totale kosten	€ 2.125.244	€ 2.794.490
Opbrengst heffing	€ 1.466.250	€ 2.486.820
Opbrengst product, excl. heffingen	€ 200.000	€ 3.250
Onttrekking aan voorziening		€ 304.420
Netto opbrengsten taakveld (7.3/7.2)	€ 1.666.250	€ 2.794.490
Inzet reserve (taakveld 0.10)	€ 458.994	
Opbrengst dividend (taakveld 0.5)	€ 0	
Totale opbrengsten	€ 2.125.244	€ 2.794.490
Dekkingspercentage	100%	100%

Onder kostendekkendheid vallen meer kosten dan alleen de kosten van de riolering en afval zelf. Ook kosten van overhead, minimabeleid, openbare reiniging, rente, btw en dividendopbrengsten worden doorberekend.

Leges

De opbrengst van de leges wordt jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie. Voor 2021 een percentage van 2,1%. Daarnaast wordt bij de rijks- en gemeentelijke leges burgerzaken rekening gehouden met daling van verwachte aantal documenten dat aangevraagd gaat worden. (op basis van geldigheidsdatum) Bij de leges ingevolge de APV wordt rekening gehouden met hogere kostendekkendheid, door verhoging van bepaalde leges en herinvoering van de evenementenvergunning.

Bij de leges omgevingsvergunning wordt op basis van werkelijke aantallen o.a. door corona, stikstof en pfas een volumevermindering verwacht van 12% en lagere legesinkomsten in verband met Private kwaliteitsborging (externe toetsing).

Opbrengst leges	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Rijks- en gemeentelijke leges productgroep burgerzaken	€ 216.449	€ 181.397	€ 181.478
Leges naturalisaties	€ 17.303	€ 10.699	€ 10.923
Leges burgerlijke stand	€ 61.787	€ 54.320	€ 55.461
Leges o.b.v. de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	€ 8.374	€ 8.307	€ 13.036
Leges omgevingsvergunningen w.o. bouwen	€ 495.978	€ 532.369	€ 457.000

Begraafenisrechten

In het voorjaar van 2020 is onderzoek gedaan naar de exploitatie van de begraafplaatsen. Bekeken is in hoeverre de gehanteerde tarieven kostendekkend zijn voor de geleverde diensten en in hoeverre de hoogte van de grafrechten aangepast moeten worden om het beheer van de begraafplaatsen op termijn kostendekkend te krijgen. Om dit te bereiken moeten de grafrechten ingaande 2021 met 18,5% extra stijgen. Het basisbedrag is gebaseerd op het aantal begravingen en bijzettingen op de begraafplaatsen in 2019. Verder houden we rekening met inflatiecorrectie van 2,1%.

Opbrengst leges	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst	€ 86.141	€ 95.584	€ 108.890

Het kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten hebben de mogelijkheid om belastingvorderingen kwijt te schelden als belastingplichtigen niet in staat zijn te betalen. Ons gemeentelijk beleid is dat we geen kwijtscheldingsbeleid voeren, maar belastingplichtigen waar nodig compenseren via het minimabeleid.

De lokale lastendruk

Met het weergeven van de lokale lastendruk geven we aan welke belastingaanslag een gemiddeld huishouden in onze gemeente krijgt. Hierbij rekenen we een aantal algemene heffingen mee. Dit zijn de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Het berekenen van een belastingaanslag is lastig omdat er geen gemiddeld huishouden bestaat. De gezinnen kunnen de hoogte van hun aanslag zelf mede bepalen door hun gedrag aan te passen. Het waterverbruik, de grootte van de container en het aantal keren dat deze geleidigd wordt zijn hierbij bepalend. Om een berekening te maken moeten de volgende gegevens bekend zijn:

- Wat is de woz-waarde van de woning waarin het gezin woont;
- Is het gezin eigenaar van de woning;
- Welke containergrootte heeft het gezin voor het restafval en hoe vaak wordt deze aan de weg gezet;
- Welke containergrootte heeft het gezin voor het gft-afval en hoe vaak wordt deze aan de weg gezet;
- Wat is het waterverbruik van het gezin.

Omdat we jaarlijks dezelfde uitgangspunten hanteren, kunnen we lokaal een vergelijking maken met voorgaande jaren.

De provincie Gelderland berekent ook jaarlijks de lokale lastendruk. De provincie doet dat op basis van een aantal eigen uitgangspunten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) heeft weer andere uitgangspunten en dus ook andere uitkomsten.

De provincie Gelderland stelt jaarlijks een lijst samen rond de ontwikkeling van de gemeentelijke heffingen in Gelderland. Als het gaat om de belastingdruk per inwoner dan staat Brummen in 2020 op de 20^e

plaats, van alle Gelderse gemeenten. In 2019 was dat nog plaats 39 en in 2018 plek 32. Er zijn in 2020 dus 19 gemeenten in Gelderland waar de belastingdruk hoger ligt dan in onze gemeente.

Ons 'gemiddelde' huishouden is gebaseerd op de volgende uitgangspunten/berekeningsfactoren:

- a. Een huishouden van 4 personen, met een waterverbruik van 150 m3 totaal;
- b. Gehanteerde WOZ-waarden:
 - 2018 - € 222.846 peildatum 1-1-2017 (1-1-2016 plus 2,25%)
 - 2019 - € 230.645 peildatum 1-1-2018 (1-1-2017 plus 3,50%)
 - 2020 - € 239.871 peildatum 1-1-2019 (1-1-2018 plus 4,0%)
 - 2021 - € 250.665 peildatum 1-1-2020 (1-1-2019 plus 4,5%)
- c. Eén container voor groenafval met een inhoud van 140 liter. Deze container wordt per jaar 8 maal ter lediging aangeboden.
- d. Een container voor restafval met een inhoud van 140 liter. Deze container wordt per jaar 7 maal ter lediging aangeboden.
- e. 100% kostendekkend tarief bij zowel rioolrechten als afvalstoffenheffing.

Op basis van deze uitgangspunten ontstaat het volgende beeld van de lokale kostendruk en de verwachte ontwikkeling hiervan in 2021:

De Brummense Lokale Lasten Monitor

Onderdeel	2019	2020	2021
Rioolheffing	€ 346,85	€ 346,85	€ 350,32
OZB-aanslag eigenaren gedeelte	€ 237,56	€ 324,13	€ 389,28
Afvalstoffenheffing	€ 141,49	€ 146,44	€ 151,57
Totale aanslag	€ 725,80	€ 817,42	€ 891,17
Procentuele ontwikkeling t.o.v. het voorgaande jaar	-/- 3,84%	+ 12,62%	+ 9%

Algemeen

Om financiële risico's op te kunnen vangen hebben we als gemeente een algemene reserve. Maar hoe bepalen we de risico's? Hoe groot zou de algemene reserve moeten zijn? Hoe verhoudt de financiële positie van Brummen zich tot andere gemeenten? Deze vragen komen in deze paragraaf aan bod. Achtereenvolgens gaan we in op:

- A. de weerstandscapaciteit;
- B. de inschatting van risico's;
- C. het beleid dat op de weerstandscapaciteit en de risico's van toepassing is;
- D. kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de gemeente.

A. De weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit gaat het om de volgende vraag: Welke mogelijkheden hebben we om lasten te dekken die zich voordoen zonder dat we daar rekening mee hebben gehouden in onze begroting. Hiervoor zijn zes mogelijkheden beschikbaar. In Brummen kijken we alleen naar de eerste vier mogelijkheden:

Omschrijving	Enge uitleg	Ruime uitleg
1. Algemene reserve	X	X
2. Bestemmingsreserves	X	X
3. Budget Onvoorzien	X	X
4. Flexibiliteit van de begroting	X	X
5. Stille reserves (niet direct beschikbaar)		X
6. Onbenutte belastingcapaciteit (vraagt beleidswijziging)		X

1. Algemene reserve

De prognose van de algemene reserve per 31 december 2020 is: € 1.003.000

Deze reserve kunnen we inzetten om risico's af te dekken en telt daarom volledig mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

2. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves stelt de raad in om geld te reserveren voor bepaalde doelstellingen. De raad kan in een aantal gevallen het bestedingsdoel aanpassen als dit nodig wordt geacht. In geval van nood kunnen we een onvoorziene financiële tegenvaller dus opvangen door geld uit een bestemmingsreserve te halen. Voor andere bestemmingsreserves geldt dat de raad het bestedingsdoel niet zo maar kan aanpassen. Dit betreft veelal geld van de burgers die volgens de geldende regelgeving ook alleen gebruikt mag worden voor het doel waarvoor de reserve bestemd is.

We hebben in onze begroting slechts een beperkt aantal bestemmingsreserves. Deze reserves hebben we in de afgelopen jaren niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit. We stellen voor deze lijn vast te houden. De bestemmingsreserves blijven hierdoor buiten beschouwing bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

3. Budget voor onvoorziene uitgaven

In de begroting nemen we een bedrag op voor onvoorziene uitgaven. Bij het inzetten van dit bedrag voor onvoorziene uitgaven hanteren we een strikte begrotingsdiscipline. Dit budget zetten we alleen in voor onderwerpen die onvoorzien, onafwendbaar en onuitstelbaar zijn. Voor 2021 is dit budget € 50.000.

4. Flexibiliteit van de begroting

Zijn we in staat om ons inkomsten- en uitgavenpatroon aan te passen als een risico zich voordoet?

Hoe flexibeler de begroting, hoe eenvoudiger we keuzes kunnen maken om risico's op te vangen. Door bezuinigingen is de flexibiliteit flink afgenomen. Daarom draagt dit onderdeel in 2021 niet bij aan de weerstandscapaciteit.

Stille reserves en Onbenutte belastingcapaciteit rekenen we niet tot de weerstandscapaciteit

Brummen hanteert een enge uitleg van de weerstandscapaciteit. Daarom rekenen we stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit niet mee. Deze enge uitleg staat in onze nota weerstandsvermogen. We lichten voor de volledigheid wel toe wat stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit zijn:

5. Stille reserves

Een stille reserve ontstaat als de actuele waarde van een bezitting hoger is dan de boekwaarde op de balans. We kunnen zo'n stille reserve te gelde maken door de bezitting te verkopen. De omvang van stille reserves in Brummen is niet inzichtelijk.

6. De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de belastingen en heffingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges) te verhogen. Leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen wettelijk niet meer dan kostendekkend zijn. Op deze onderdelen is in de begroting geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Voor de OZB vergelijken we de maximale belastingtarieven met de Brummense belastingtarieven. We gebruiken daarvoor de normen voor "een redelijk peil van eigen heffingen" bij het artikel 12 beleid. Deze normen staan in de circulaire Gemeentefonds. Onze onbenutte OZB capaciteit is na de voorgestelde verhoging in deze begroting afgerond € 498.000. Met andere woorden, Brummen kán de OZB inkomsten met hiervoor genoemd bedrag per jaar laten stijgen.

Samenvatting inventarisatie de weerstandscapaciteit

Onderdeel	Bedrag
Verwachte omvang algemene reserve per 31-12-2020	€ 1.003.000
Stelpost onvoorzien	€ 50.000
Totale weerstandscapaciteit per 31-12-2020	€ 1.053.000

B. De risico's

De gemeente is dus in staat om voor € 1.053.000 aan risico's op te vangen. Waaruit bestaan de risico's? Elk jaar schatten we de risico's opnieuw in. Dit doen we volgens een methode die staat in de nota weerstandsvermogen. Risico's die kleiner zijn dan € 10.000 nemen we niet mee in de berekening omdat we er vanuit gaan dat we die kunnen dekken binnen de begrotingsbudgetten. Op de totale risico-inventarisatie ligt geheimhouding omdat openbaarheid hiervan de belangen van de gemeente kan schaden. Wel geven we een samenvatting van de risico's die groter zijn dan € 100.000:

Focusgebied / basistaken	Gebeurtenis	Bedrag
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030 /Basistaken fysieke leefomgeving	Minder rendabele grondexploitaties en contractrisico's	€ 1.905.000
Basistaken Veiligheid, toezicht en handhaving	Grote calamiteit zoals natuurramp, treinongeluk etc.	€ 300.000
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Informatievoorziening is niet beschikbaar door brand/ water/ diefstal/ crash schade	€ 100.000
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Optreden van Datalek.	€ 160.000
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	Herverdeling gemeentefonds	€ 131.250
Overige risico's < € 100.000		€ 798.020
Totaal geïnventariseerde risico's 2020		€ 3.394.270

Vorenstaande risico inventarisatie is tot stand gekomen, mede door een actualisering van de risico's ten opzichte van de door de raad vastgestelde risico inventarisatie in juni 2020. In deze actualisering zijn de

risico's als gevolg van de Covid-19 niet meegenomen. Dit komt omdat we de uitgaven en inkomsten voor 2020 in beeld hebben en financieel hebben vertaald in de 2^e bestuursrapportage (zie Paragraaf 1 Coronavirus Covid-19). Voor de gevolgen van Covid-19 voor 2021 en volgende jaren hebben we nog risico-inschatting gemaakt. Het risico dat het aantal uitkeringen toeneemt is meegenomen in het onderdeel Overige risico's < € 100.000 omdat we er vanuit gaan dat we hiervoor (deels) worden gecompenseerd door het Rijk. Overige Covid-19 risico's die we signaleren maar op dit moment nog niet financieel kunnen vertalen zijn onder andere de achterstanden in reguliere werkzaamheden bij de GGD, maatregelen rondom ventilatie bij gemeentelijke gebouwen en scholen en meer meldingen huiselijk geweld bij Veilig Thuis.

C. Het beleid dat op de weerstandscapaciteit en de risico's van toepassing is

Hoe verhouden de weerstandscapaciteit en de risico's zich tot elkaar?

Door de weerstandscapaciteit te delen door het bedrag aan risico's ontstaat een ratio. Als de weerstandscapaciteit precies genoeg is om alle risico's te dekken dan is de ratio 1. Als de ratio onder de 1 zakt dan zijn de risico's groter dan de weerstandscapaciteit.

Het beleid in de raadsperiode 2018-2022 is om uit te gaan van een weerstandratio van 1,4 tot 2. Deze ratio willen we minimaal 2 jaar achter elkaar boven de 1,4 hebben om uit te sluiten dat het een incident is. Voor medio 2020 ziet de situatie er nu als volgt uit:

De weerstandscapaciteit medio 2020: € 1.053.000
 Gedeeld door de risico's: € 3.394.270 = ratio 0,31.

Bovenstaand beeld is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden. Dit beeld actualiseren we twee keer per jaar.

D. Kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de gemeente

De bedoeling van deze kengetallen is om de financiële positie weer te geven. Daarnaast kan men met deze kengetallen gemeenten met elkaar vergelijken. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles. Als de kengetallen gezamenlijk echter een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van een gemeente onder druk staat. De provincie Gelderland hanteert kaders voor de kengetallen, deze lichten we bij de kengetallen toe.

1a – Netto schuldquote, exclusief verstrekte leningen

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
122,7%	138,5%	117,9%	118,8%	116,4%	110,6%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer, ten opzichte van de eigen middelen. Bij de netto schuldquote worden alle schulden, verminderd met geldelijk bezit, afgezet tegen alle structurele baten (excl. mutaties reserves).

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

- boven 130%: er is sprake van een zeer hoge schuld,
- boven 100%: er is waakzaamheid geboden,
- tot 100%: norm is voldoende.

1b – Netto schuldquote, inclusief verstrekte leningen

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
132,3 %	141,1%	126,1%	127,0%	124,6%	118,7%

Om inzicht te krijgen in welke mate er sprake is van doorlenen van kapitaal, wordt de netto schuldquote zowel exclusief (1a) als inclusief (1b) verstrekte leningen weergegeven. Zo wordt duidelijk wat het aandeel is van de verstrekte leningen en wat dit betekent voor de schuldenlast van de gemeente.

2 – De solvabiliteitsratio

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4,4%	7,0%	3,7%	4,4%	4,2%	4,0%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft het eigen vermogen weer als percentage van het balanstotaal.

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

- lager dan 20%: risicovol,
- tussen 20 en 50%: voldoende,
- boven 50%: goed.

3 – Kengetal Bouwgrondexploitatie

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
25,7%	22,2%	12,9%	7,5%	3,3%	1,3%

Het kengetal geeft aan het aandeel van boekwaarde van de gronden in exploitatie ten opzichte van de totale bate van de gemeente (exclusief de verrekeningen met reserves).

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

Cat A (<20%): gezond

Cat B (20<35%): neutraal

Cat C (>=35%): risicovol

4 – Structurele exploitatieruimte

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
-6,8%	0,9%	-0,4%	-0,7%	-0,8%	-0,9%

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Ook geeft het aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid.

Voor de berekening delen we het saldo van structurele baten en lasten vermeerderd met het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves door de totale baten. Een kengetal dat kleiner is dan 0 duidt op een tekort in de structurele ruimte.

5 – Belastingcapaciteit – Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
100,7%	110,6%	113,0%	113,0%	113,0%	113,0%

Dit kengetal geeft aan wat de woonlasten in Brummen zijn, uitgedrukt in een percentage van het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn onze woonlasten dus lager dan gemiddeld in Nederland. De Provincie stelt de volgende signaleringswaarde voor dit kengetal;

Cat A (<95%),

Cat B (95<105%) en

Cat C (>=105%).

De cijfers van de Brummense lokale lastenmonitor in de paragraaf Lokale heffingen, vormen de basis van de berekening.

Samenvatting kengetallen

Op basis van bovenstaande kengetallen kunnen we concluderen dat de financiële positie van de gemeente Brummen zorgelijk blijft. Bij de netto-schuldquote moet worden aangetekend dat in de begroting 2020 niet alle financiële vaste activa waren meegenomen waardoor deze hoger uitkwam. Dit gaf dus niet het juiste beeld en is in de jaarrekening 2019 en deze begroting hersteld. De solvabiliteitsratio, structurele

exploitatieruimte en belastingcapaciteit zitten de komende vier jaar in de signaleringswaarde “rood”. Dit betekent dat we niet goed in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen terwijl de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten. Onze woonlasten zijn vanaf 2020 hoger dan gemiddeld in Nederland.

Gelukkig zien we wel een positieve ontwikkeling bij de boekwaardes van de grondexploitaties. De boekwaardes nemen af waardoor de kans op omvangrijke verliesnemingen ten laste van de exploitatie afneemt.

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot onze 'grotere' kapitaalgoederen. Hierbij denken we aan de kosten van aanleg en instandhouding van wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente bestaat uit het bezit van wegen, rioleringen, groenvoorzieningen en gebouwen. Een zorgvuldig beheer en onderhoud hiervan vinden we dan ook belangrijk. Daarnaast wordt de kwaliteit van het openbaar gebied door inwoners vaak het meest intensief beleefd. Zwerfvuil, hondenpoep, loszittende stoeptegels, boomwortels, slecht onderhouden gebouwen, moeilijk toegankelijke gemeentelijke gebouwen: deze onderwerpen raken inwoners direct.

De kosten van instandhouding van wegen, groen, riolering en gebouwen berekenen we aan de hand van onderhoudsplannen (de beheersplannen). De hoogte van de onderhoudskosten zijn voor een deel te beïnvloeden door keuzes te maken in het niveau van onderhoud.

Om het onderhoudsniveau en de kosten daarvan vast te kunnen stellen hebben we het Beheerkwaliteitsplan Gemeente Brummen. In dit plan hebben we de kwaliteit van het beheer van de openbare voorzieningen geanalyseerd en meetbaar gemaakt. Het vastgestelde kwaliteitsniveau is het toetsingskader voor bestuur en medewerkers.

In 2017 hebben we een Integrale visie Beheer Openbare Ruimte opgesteld. In deze visie staan de kaders waarbinnen het beheer van de openbare ruimte plaatsvindt. Ook staat hierin de ambitie om de buitenruimte beter toekomstbestendig en duurzaam te maken.

Het onderhoud van de wegen

In 2019 is het gemeentelijk wegenbestand geïnspecteerd en is een beheerplan wegen opgesteld voor de jaren 2020-2024. Op basis van de resultaten van de weginspectie en het beheerplan is een onderhoudsplan voor 2020 opgesteld en wordt in het najaar van 2020 een uitvoeringsplan 2021 opgesteld.

Voor de financiering van de uitvoering voegen we jaarlijks een bedrag toe aan de voorziening Onderhoud wegen. Uit deze voorziening bekostigen we het groot onderhoud van de asfalt- en elementenverhardingen en ook de oppervlaktebehandelingen. Financiële overzichten vindt u elders in deze begroting in het hoofdstuk Financiële positie.

Naast het uitvoeringsbudget is een incidenteel budget voor het wegwerken van onderhoudsachterstanden in de openbare ruimte beschikbaar. Met dit bedrag worden gebreken in plantsoenen en wegen hersteld. We hanteren hierbij het uitgangspunt dat door de inrichting de beheersituatie voor de toekomst verbeterd en de onderhoudskosten dalen.

Het asfaltonderhoud en de straat- en andere werkzaamheden worden in de markt gezet en aanbesteed.

Verwacht asfaltonderhoud, herstraat- en andere werkzaamheden aan wegen en fietspaden in 2021

Reparaties asfalt deklaag: Bachstraat, Den Broekweg, Kikvorsenstraat, Lendeweg, Eerbeekse Hooilanden
Aanbrengen slijtlaag: Kaniestraat

Herstraatwerkzaamheden:

Diverse trottoirs en parkeervakken verspreid over de gemeente

Bruggenbeheer

In 2020 zijn de bruggen over het Apeldoorns kanaal geïnspecteerd op mogelijke gebreken. Groot onderhoud voorzien we niet eerder dan in 2032.

Openbare reiniging

Het ruimen van zwerfvuil is sinds 1 januari 2019 ondergebracht bij onze buitendienst. Handmatig ruimen zij zwerfafval in de kernen en het buitengebied. Voor de dorpscentra en de toegangswegen naar de centra wordt het onderhoud op beeldniveau¹ B uitgevoerd. Dat is het basisniveau. De overige gebieden binnen de bebouwde kom worden nog op C-niveau onderhouden. Het streven is om op B-niveau te komen. In het buitengebied wordt twee keer per jaar zwerfvuil geruimd.

Daarnaast zijn er vrijwilligers actief met het ruimen van zwerfafval. Zij kunnen prikkers, hesjes en afvalzakken van de gemeente krijgen. Volle zakken worden bij de vrijwilligers aan huis opgehaald.

Het vegen van wegen is op bestekbasis voor 5 jaar uitbesteed. Het bestekmatig vegen van wegen gebeurt alleen binnen de bebouwde kom. Het vegen van wegen wordt sinds de herfst van 2020 binnen heel de bebouwde kom weer op B-niveau onderhouden. Niet alleen wordt de uitstraling van de openbare ruimte daar beter door; het scheelt ook in de groei van onkruiden op de verhardingen.

In de herfstperiode zetten we een veegwagen in voor het verwijderen van blad. Het ruimen van het blad vindt dan gecoördineerd per wijk op wegen en in plantsoenen plaats.

Huishoudelijk afval

We zijn bezig met een nieuw beleids- en een uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval. Hierin komt de nadruk nog meer te liggen op het inzamelen van grondstoffen. We streven er naar de hoeveelheid restafval verder terug te dringen met uiteindelijk als doelstelling 10 kg restafval per inwoner per jaar in 2030.

Een inwoner van de gemeente Brummen heeft nu gemiddeld iets meer dan 100 kg restafval per jaar. Samen met de andere Circulus Berkel-gemeenten zoeken we naar een format waarbij de afvalscheiding verder toeneemt zonder dat de her te gebruiken grondstoffen te veel vervuild worden.

De kosten voor het inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval worden voor 100% gedekt door de afvalstoffenheffing. Hierbij hanteren we het principe “de vervuiler betaalt”.

De openbare straatverlichting

Op basis van het beleidsplan openbare verlichting verduurzamen we het bestand van lichtmasten en armaturen. Eind 2020 zijn de laatste vervangingen binnen het beleidsplan 2016-2020 uitgevoerd. Eind 2020/begin 2021 wordt een nieuw beleidsplan openbare verlichting opgesteld waaruit nieuwe vervangingsplannen volgen.

Het regulier onderhoud van de verlichting (o.a. vervangen kapotte armaturen) hebben we uitbesteed. De looptijd van deze aanbesteding is 2021-2024.

De rioleringsstelsels in de gemeente

Het uitvoeren van verbetermaatregelen aan het bestaande rioolstelsel doen we op basis van het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Noodzakelijke investeringen plannen we meerjarig in en de kapitaallasten worden meegenomen in het kostendekkingsplan. We stellen voor het GRP 2016-2020 met twee jaar verlengd. Nieuw op te stellen rioolbeleid kan in 2021/2022 onder de vlag van de omgevingsvisie opgesteld worden en afgestemd worden op andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor onderhoud aan rioolgemalen, (correctief) onderhoud en onderzoek aan het rioolstelsel zijn binnen de exploitatiebegroting jaarlijkse budgetten beschikbaar. Voor toekomstige renovaties van rioolstelsels is een voorziening beschikbaar die jaarlijks wordt gevoed ten laste van de exploitatiebegroting. In 2021 storten we € 450.000 in deze voorziening. De storting baseren we op gegevens uit het rioolbeheerpakket en het kostendekkingsplan uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Dit wordt jaarlijks aangepast. Financiële overzichten vindt u in het hoofdstuk Financiële positie.

In 2020 heeft de aanbesteding plaatsgevonden van de aanleg van een riooloverstortleiding in de wijk Elzenbos. De riooloverstort aan de Veldweide wordt verplaatst naar de Elzenbosweg. Hiervoor wordt een buisleiding met een doorsnede van 2 meter door de groenzone aangelegd. De uitvoering van het werk vindt plaats in de zomer van 2021.

De kosten voor het rioolstelsel worden voor 100% gedekt door de rioolheffing. Hierbij hanteren we het principe “de vervuiler betaalt”.

¹ Beeldniveau uit de CROW kwaliteitscatalogus

Renovatie en vervanging van riolen in 2021

Riolvervangingen:

Riolvervanging in de Eerbeekse Enk (fase 9): o.a. Ruysdaelstraat, Gerard Doustraat, Rembrandtlaan Vermeerstraat (uitgesteld in 2020)

W. Einthovenstraat + deel Boerhaavelaan (o.v.v. werkzaamheden Nutsbedrijven)

Verbetermaatregel:

afkoppelen Eerbeekse Enk fase 9 (uitgesteld in 2020) + W. Einthovenstraat + deel Boerhaavelaan (onder voorbehoud)

Riolen te vervangen of te relinen nader te bepalen op basis van beoordeling riolinspecties.

Vervanging injectiegemaal Buurtweg

Milieumaatregelen

Verplaatsen rioloverstort Elzenbos (uitgesteld van 2020)

Milieumaatregelen

De benodigde bedragen staan opgenomen in de financiële begroting, onderdeel financiële positie. De verbeter- en milieumaatregelen staat in het overzicht investeringen. Het benodigde bedrag voor de renovatie staat in het overzicht verloop van de voorzieningen (rioolrenovaties).

Het onderhoud van bermen en sloten

De biodiversiteit staat onder druk. Om de biodiversiteit te verbeteren is samen met Landschapsnetwerk Brummen en andere beherende instanties gekeken naar mogelijkheden om de biodiversiteit in de bermen te vergroten. Dit kan door de bredere bermen in onze gemeente niet meer te klepelen maar door de vegetatie te maaien en af te voeren. Vanaf 2020 worden de bredere bermen op deze manier onderhouden. Het vrijkomende maaisel van bermen en sloten wordt zo veel mogelijk op agrarische gronden in onze gemeente verwerkt.

De afwaterende functie van veel bermgreppels en -sloten is in de afgelopen jaren verslechterd door dichtslibbing. Duikers raken verstopt door te hoog liggende aangrenzende slootbodems. De milieu- en natuurwetgeving maakt uit uitdiepen van de greppels, net als het aflagen van bermen, tot een kostbare kwestie. In afwachting van mogelijke ingrepen in de waterhuishouding voor het project Waardevol Brummen worden in 2021 alleen verstopte duikers gangbaar gemaakt en vinden geen structurele verdiepingen van greppels en sloten plaats.

Op enkele locaties zijn ongewenste invasieve exoten in bermen en sloten aanwezig. Op deze locaties voeren we het maaisel af. Hiermee gaan we verdere verspreiding van de soorten tegen. Om de invasieve soorten structureel aan te pakken wordt een bestrijdingsplan voor de gemeente opgesteld. Voor zowel het opstellen van het plan als de bestrijding wordt een provinciale subsidie aangevraagd.

Het openbaar groen in de gemeente

Het inrichtingsniveau en het onderhoud van het openbaar groen in de gemeente heeft haar basis in de groenstructuurplannen. Het onderhoud voeren we uit op basis van beeldkwaliteit. Het onderhoudsniveau van onkruidbestrijding in het openbaar groen vindt, met uitzondering van de centra en de toegangswegen, nog grotendeels plaats op het lage en sobere C-niveau. Voor de centra en de toegangswegen en (representatieve) delen van de woonwijken geldt een basis onderhoudsniveau (B).

De hete en droge zomers van 2018 en 2019 hebben veel schade gebracht aan de veelal op leeftijd zijnde beplantingen in onze gemeente. Veel bomen en heesters zijn door verdroging en/of zonnebrand afgestorven. De lange droge voorjaarsperioden maken bovendien dat herplant niet succesvol verloopt. Het watergeven door de gemeentelijke buitendienst kan de optredende vochttekorten onvoldoende aanvullen. Door deze weersinvloeden is de lijst met her te planten bomen en struiken aanzienlijk gegroeid. In 2021 wordt getracht een deel van deze achterstand weg te werken. Het succes van de herplant zal mede afhangen van de klimaatomstandigheden in het voorjaar en de zomer.

Na jaren met een laag onderhoudsniveau en uitgestelde snoei- en renovatiewerkzaamheden zijn we begonnen met een inhaalslag om de verwaarloosde beplantingen te vervangen. Hierbij voeren we ook klimaatmaatregelen door. We willen dat de beplantingen toekomstbestendig zijn en een nog grotere bijdra-

ge aan het leefklimaat geven. Om deze heringerichte plantsoenen de kans te geven aan te slaan vindt het onderhoud aan deze plantsoenen ook op B-niveau plaats.

De begraafplaatsen

Op de begraafplaatsen zijn in de zomer van 2018 en 2019 veel bomen en struiken door warmte en droogte bezweken. Succesvolle herplant heeft nog niet plaats gevonden.

Het op de begraafplaats Brummen aanwezige graf- en rijksmonument van Bogaardt verkeert in een verwaarloosde status. Betrokken inwoners van Brummen zijn bezig met het oprichten van een Stichting die zich gaat ontfemen over het grafmonument. De gemeente heeft bij deze werkzaamheden bemiddeld en zal de Stichting in 2021 op gang helpen door contacten te leggen.

Het onderhoudsniveau op de begraafplaatsen vindt plaats op B-niveau (CROW kwaliteitscatalogus). De tarieven voor de grafrechten op de begraafplaatsen worden verhoogd om de kostendekking van de begraafplaatsen te verbeteren. Hierbij wordt aangesloten bij de in de regio gangbare tarieven.

Boombeheer

Gemeentelijke bomen worden volgens de wettelijke normen geïnspecteerd. Het boomonderhoud vindt op een basisniveau plaats. Prioriteit bij het onderhoud krijgt het voorkomen van gevaarlijke situaties en schade aan derden. Voor het verwijderen van een deel van de dode en slechte bomen worden vrijwilligers van de groep Holthakkers ingezet.

In 2020 is gestart met het opstellen van een nieuw boombeleidsplan. Het boombeleid uit de bomenvisie uit het jaar 2000 was aan een actualisatie toe. Naar verwachting kan het beleidsplan begin 2021 ter vaststelling aan de raad aangeboden worden.

Vanaf 2017 is er een toename van overlast door de eikenprocessierups in inlandse eiken merkbaar. In het voorjaar van 2020 is weer gebruik gemaakt van een preventieve bestrijding van de rups door bespuiting met aaltjes op eiken binnen de bebouwde kom en aan fietsroutes voor scholieren. Gezien de aanwezigheid van beschermde vlinders mocht deze bestrijding niet overal uitgevoerd worden. Daarom is ook ingestoken op natuurlijke bestrijding van de rups. Delen van gazons en bermen zijn ingezaaid met een mengsel van bloemen die natuurlijke vijanden van de rups aantrekken. De preventieve aanpak lijkt vruchten af te werpen. Er zijn in 2020 minder rupsen in onze gemeente waargenomen en curatief verwijderd. Ook in 2021 wordt de eikenprocessierups gedeeltelijk preventief en gedeeltelijk curatief bestreden. Hierbij wordt de aanpak van 2020 voortgezet.

Bosbeheer

Het gewenste uit te voeren bosbeheer voor de gemeentelijke bossen is vastgelegd in het bosbeheerplan. Hierin wordt meer ruimte gegeven aan inheemse loofhoutsoorten, aan ecologische processen en een verlaging van het risico op stormschade.

In 2021 zijn geen grote ingrepen in de bossen voorzien. Alleen gevaar gevende takken en bomen worden uit de bosranden verwijderd om schade aan derden te voorkomen.

Speeltoestellen

De gemeentelijke speeltoestellen worden conform de wettelijke eisen structureel gecontroleerd op gebreken (5x per jaar). Gebreken worden waar mogelijk gerepareerd. Onveilige en niet te repareren speeltoestellen worden verwijderd. Vervanging van speeltoestellen en herinrichting van speellocaties vindt plaats volgens uitgangspunten die in 2019 zijn vastgesteld. Voor 2020/2021 staat een door de jeugd gevraagde opwaardering van de skatebaan in Brummen gepland. Realisatie hiervan vindt plaats in samenwerking met de jongeren, de dorpsraad en Stichting Welzijn.

Sportvelden

De sportvelden worden door de gemeente dusdanig onderhouden dat ze voldoen aan de bespelingseisen van de sportbonden. De gemeente beheert natuurgrasvelden, rubber en zand ingestrooide kunstgrasvelden en hybridevelden. Groot onderhoud aan de velden vindt plaats in overleg met de betreffende sportverenigingen. Voor 2021 staat groot onderhoud aan veld 2 in Hall gepland.

Het onderhoud van gemeentelijke gebouwen

Voor periodiek- en groot onderhoud is een voorziening beschikbaar die jaarlijks wordt gevoed. Uit de voorziening moet het onderhoud worden bekostigd van alle gebouwen die bij de gemeente in eigendom

zijn. Deze bedragen zijn exclusief te nemen verduurzamingsmaatregelen en het wegwerken van uitgesteld onderhoud. De financiële overzichten staan in het hoofdstuk Financiële positie.

Het reguliere onderhoud van schoolgebouwen wordt gedaan door de schoolbesturen. Alleen nieuwbouw, uitbreiding en zeer groot onderhoud valt nog onder de gemeente. Aanvragen daarvoor lopen via de huisvestingsverordening voor het onderwijs. Budgetten die hiervoor nodig zijn worden jaarlijks aangevraagd en via de investeringslijst in de begroting inzichtelijk gemaakt.

Herijking reserves en voorzieningen

Voor alle kapitaalgoederen waarbij voor het onderhoud en/of renovatie wordt gewerkt met een voorziening geldt dat de toereikendheid jaarlijks getoetst moet worden aan het beleid dat is vastgelegd in de notitie reserves en voorzieningen.

Actualiteit van beheers- en beleidsplannen

Beheersplan	Actueel	Financiële gevolgen verwerkt
Beheerplan gemeentelijke gebouwen	t/m 2018	Ja
Beheerplan wegen	t/m 2024	Ja
Uitvoeringsplan gladheidbestrijding	t/m 2021	Ja
Beheerplan groenvoorzieningen	Nee	N.v.t.
Openbare verlichting	t/m 2020	Ja
Beheerplan riolen	t/m 2022	Ja
Beleidsplannen		
Beleidsplan gemeentelijke gebouwen	t/m 2018	Ja
Beleidsplan Wegen	t/m 2024	Ja
Gladheidsbestrijding	t/m 2021	Ja
Groenstructuurplan Brummen	April 2003	Ja, echter grotendeels teruggedraaid
Groenstructuurplan Eerbeek	Nov. 2003	Ja, echter grotendeels teruggedraaid
Landschapsbeleidsplan	Mei 2008	Ja
Openbare verlichting	t/m 2020	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	t/m 2022	Ja
Afvalbeleidsplan	2013-2017	Ja
Structuurplan spelen	2019	Ja

Algemeen

In de paragraaf Financiering geven we informatie over de manier waarop de gemeente geld aantrekt. We beschrijven hoe we de financieringsfunctie uitvoeren voor de jaren 2021 – 2024.

De wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en de wet Hof zijn de kaders waarbinnen de uitvoering van de financieringsfunctie plaatsvindt. Daarnaast heeft de raad kaders vastgesteld in de financiële verordening en in het treasurystatuut.

Het gemeentelijke financieringsbeleid is opgesteld om te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en op lange termijn. De belangrijkste doelstelling is het beheersen van de risico's die hieraan verbonden zijn en de rentekosten te beperken.

Renteontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) bepaalt het monetaire beleid. Een ECB-doel is om de inflatie op de middellange termijn onder, maar dicht bij 2% te houden. Prijsstabiliteit draagt namelijk bij aan de toename van economische welvaart en de potentiële groei van de economie.

De door de ECB gehanteerde herfinancieringsrente is van invloed op de ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt (lange termijn leningen). Het tarief is sinds 2016 0% of lager. De Euribortarieven worden gehanteerd om de geldmarktrente (korte termijn leningen) te bepalen.

Dit tarief is in juli 2020 ongeveer -0,50%.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Schuldpositie en rente risiconorm

De financieringsbehoefte is afhankelijk van de geplande uitgaven en investeringen.

Hieronder volgt een overzicht van de schuldpositie met lang lopende leningen. De (resterende) looptijd varieert van 1 jaar tot 16 jaar. Het gemiddelde rente tarief ligt rond 0,7%.

Omschrijving (bedragen x1000)	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose
Begroting	€ 52.500	€ 52.600	€ 52.900	€ 53.400
Rente risiconorm (20% begroting)	€ 10.500	€ 10.520	€ 10.580	€ 10.680
Stand leningen 1 januari	€ 66.790	€ 65.226	€ 62.864	€ 60.467
Nieuwe leningen	€ 8.000	€ 14.500	€ 6.000	€ 9.000
Reguliere aflossingen	€ 9.564	€ 16.862	€ 8.397	€ 9.316
Stand leningen per 31 december	€ 65.226	€ 62.864	€ 60.467	€ 60.151
Rentelasten	€ 344	€ 281	€ 278	€ 257

Jaarlijks lossen we langetermijnleningen af. De totale aflossing mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting van dat jaar, zie ook bovenstaande tabel. In 2022 zal de rente risiconorm eenmalig overschreden worden.

Kasgeldlimiet

Het rentepercentage voor kasgeldleningen (kortlopend; < 1 jaar) is in 2020 negatief (ongeveer -0,38%). Het maximale op te nemen kasgeld is gebonden aan een limiet (8,5% van het begrotingstotaal). De uitnutting ervan wordt berekend aan de hand van het saldo van de vlottende middelen en vlottende schulden.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021 prognose	2022 prognose	2023 prognose	2024 prognose
Begroting	€ 52.500	€ 52.600	€ 52.900	€ 53.400
Kasgeldlimiet (8,5% begroting)	€ 4.465	€ 4.470	€ 4.495	€ 4.540

Verstreckte leningen

De Gemeente heeft verschillende leningen aan partijen verstrekt. Daarnaast zijn en worden er via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) stimuleringsregelingen verstrekt aan inwoners. Dit zijn revolving fondsen. De rentebaten uit deze fondsen blijven binnen het fonds om deze binnen het fonds weer in te kunnen zetten. Hieronder volgt een overzicht van de partijen en de rentebaten van de verstrekte leningen.

Omschrijving Partij	2020	2021	2022	2023	2024
Stichting Welzijn Brummen	€ 3.541	€ 3.350	€ 3.156	€ 2.961	€ 2.764
Vitens	€ 3.745	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Alliander	€ 84.666	€ 84.666	€ 84.666	€ 84.666	€ 84.666
IJsselwind	€ 933	€ 933	€ 933	€ 933	€ 933
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Rentebaten totaal	€ 92.885	€ 88.949	€ 88.756	€ 88.560	€ 88.363

Rente

In het nieuwe BBV worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie begroot en verantwoord op het taakveld treasury.

Een groot deel van onze (externe) rentelasten ligt vast omdat in het verleden geldleningen zijn opgenomen waarbij de op dat moment geldende markrente voor langere tijd contractueel is vastgelegd.

Rentetoerekening

De toerekening van rente aan producten berekenen we op basis van de zogenoemde "rente-omslag". Dit houdt in dat de totale rentelast moet worden verrekend op basis van de boekwaarde van de relevante investeringen aan de hand van een "gemiddeld" rentepercentage.

Het percentage voor de omslagrente wordt afgerond binnen een marge van 0,5%. De ruimte van 0,5% is bedoeld voor feitelijke afronding naar een dichtstbijzijnde handige rekenrente en dient ter stabiliteit bij kleine afwijkingen in navolgende jaren. Door deze afronding wijkt de rente die we aan taakvelden toerekenen enigszins af van de daadwerkelijke rentekosten. Het verschil wordt als renteresultaat verantwoord op het taakveld treasury en is zichtbaar als resultaat in onderstaand renteschema.

Bouwgrondexploitatie

Ten aanzien van de bouwgrondexploitatie moet een rente (percentage) worden toegerekend, die gerelateerd is aan de werkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen (de leningen). Voor de complexen leidt dit tot een rentebelasting van **(afgerond) 1,3%**.

Over de waarde van de grondexploitatie wordt rente berekend en geboekt als bate in de exploitatie. Het te hanteren percentage volgt uit onderstaande berekening:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2020
Rente leningenportefeuille volgens begroting	1.30%
Werkelijke rente jaarrekening 2019	0.87%
Bedragen x € 1.000	
Eigen vermogen cf gewaarmerkte JR -1	€3.595
Vreemd vermogen cf gewaarmerkte JR -1	€77.717
Balanstotaal	€81.312
Rentetarief grex	1,24%

De rentelast zal voor 2021 afgerond €161.000 bedragen.

Renteschema

Schema renteomslag berekening	2020	2021	2022	2023	2024
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering					
a1. Rente afgesloten leningen t/m 2020	€ 462.279	€ 379.675	€ 296.223	€ 286.607	€ 262.108 +
a2. Rente nog af te sluiten leningen 2020-24	€ 0	€ 20.129	€ 34.724	€ 8.794	€ 9.632 +
a3. Lening tbv. De Stichting Welzijn Brummen	€ 3.541	€ 3.350	€ 3.156	€ 2.961	€ 2.764 +
b. Af: De externe rentebaten over de lange en korte financiering	-€ 135.319	-€ 41.268	-€ 30.287	-€ 23.568	-€ 13.946 -
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 330.501	€ 361.886	€ 303.816	€ 274.794	€ 260.558 +
c1. Af: De rente die direct aan de grondexploitatie wordt doorgerekend	-€ 197.639	-€ 161.136	-€ 121.573	-€ 85.673	-€ 62.679 -
c2. Af: De rente van projectfinanciering die direct aan het betreffende taakveld / product wordt toegerekend (lening SWB)	-€ 3.541	-€ 3.350	-€ 3.156	-€ 2.961	-€ 2.764 -
c3. Bij: De rentebaten van doorverstrekte leningen, als daarvoor een specifieke lening is aangetrokken en als deze bate rechtstreeks aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 +
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 129.321	€ 197.400	€ 179.087	€ 186.160	€ 195.115 +
d1. Bij: Rente over het eigen vermogen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 +
d2. Bij: Rente over voorzieningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 +
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	€ 129.321	€ 197.400	€ 179.087	€ 186.160	€ 195.115 +
e. Af: De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag)	-€ 272.523	-€ 287.291	-€ 304.095	-€ 309.093	-€ 310.733 -
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	-€ 143.202	-€ 89.891	-€ 125.008	-€ 122.933	-€ 115.618
Rente-omslag per jaar	0,24%	0,34%	0,29%	0,30%	0,31%
Te hanteren rente-omslag afgerond op 0,5% cf. BBV	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%

Vennootschapsbelasting

De gemeenten hebben te maken met de vennootschapsbelasting. Vooralnog wordt ervan uitgegaan dat de gemeente Brummen niet door de ondernemerspoort komt en daarom niet vennootschapsbelasting plichtig is.

Algemeen

Het realiseren van doelstellingen is mede afhankelijk van een goede sturing en van een goede interne bedrijfsvoering. In deze paragraaf gaan we in op actuele ontwikkelingen op deze terreinen.

1. Planning en Control

Als vertegenwoordiging van de inwoners van onze gemeente heeft de raad een sturende en controlerende rol. De vraag welke doelen de gemeente nastreeft en welke maatregelen en middelen daarvoor beschikbaar zijn beantwoorden we in deze begroting. De controle op de uitvoering vindt plaats via bestuursrapportages en de jaarrekening.

Om de control in het sociaal domein te verbeteren wordt in 2021 een financieel controller toegevoegd aan het hoofdproces Inwonerszaken.

Doorgaande lijn p&c-documenten

De opzet en lay-out van de p&c-documenten sluiten op elkaar aan. Hierdoor ontstaat een herkenbare lijn. De perspectiefnota bevat de uitgangspunten voor de begroting. De begroting bevat de beleidsmatige en financiële kaders. In de bestuursrapportages rapporteren we over de uitvoering van de begroting en kan de raad de begroting aanpassen. In het jaar daarop leggen we in de jaarstukken verantwoording af over het hele begrotingsjaar. We willen dat de instrumenten goed aansluiten bij de politieke prioriteiten. Daarom is in de begroting 2021 de indeling gewijzigd met zes focusgebieden en vijf basistaken.

Rechtmatigheidsverantwoording college 2021

Over het jaar 2021 geeft het college voor het eerste jaar een rechtmatigheidsverantwoording af. Tot en met 2020 wordt de jaarrekening van gemeenten op verschillende manieren gecontroleerd. In de huidige situatie toetst de (externe) accountant jaarlijks de getrouwheid van de cijfers en de rechtmatigheid van hoe de gemeente heeft gehandeld. Rechtmatigheid houdt in, heeft de gemeente de wet- en regelgeving gevolgd voor alle baten en lasten. De controleverklaring wordt opgenomen in de jaarrekening.

Vanaf 2021 gaat het College van burgemeester en wethouders zelf verantwoording afleggen over de rechtmatigheid in de jaarrekening. Deze verantwoording wordt in de jaarrekening opgenomen. De accountant legt alleen nog een controleverklaring af, waarin de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording wordt getoetst. Het doel van de verandering is om meer transparantie te geven in de totstandkoming van de gemeentelijke financiën, en om een beter gesprek tussen de gemeenteraad en het college mogelijk te maken. De bedoeling is om dit vanaf 2021 in te voeren. Hiervoor moet nog wel de nodige wet- en regelgeving aangepast worden, zoals onder meer de Gemeentewet. Dit zal in 2020 nog gerealiseerd moeten worden.

2. Kwaliteitszorg

Het borgen van een goede kwaliteit doen we zoveel mogelijk door kwaliteitstoetsen te verankeren in de werkprocessen. Vanuit de houding van continu verbeteren werken we aan het verminderen van fouten die kunnen optreden in de werkprocessen. Daarnaast vinden er gedurende het jaar interne controles plaats door eigen medewerkers. De uitkomsten van deze interne controles worden door de accountant gebruikt bij de controle van de jaarstukken. Met het benoemen van een kwaliteitsmedewerker en het aantrekken van een financial controller in het Team voor Elkaar ligt de focus het komende jaar op het beheersbaar krijgen van de uitgaven in het sociaal domein en het monitoren van de doelstellingen en de budgetten.

3. Personeel en Organisatie

De gemeentelijke organisatie werkt klant- en procesgericht met 'lean' als leidend principe. Wij werken vanuit de kernwaarden dichtbij, aandacht, samen en bewust. Wij zijn continu gericht op verbeteren en het behalen van de afgesproken resultaten voor inwoner, organisatie, bestuur of collega.

We zijn in 2020 een persoonlijk leiderschapstraject gestart met subsidie van de provincie Gelderland. Iedere collega heeft een Insightsprofiel gekregen waarin hun voorkeursstijl in gedrag is beschreven. Ook

is de samenwerking in procesteams met behulp van de persoonlijke profielen besproken. Een mooie basis om in de procesteams verder te gaan met verbeteringen in kwaliteit en processen en het inzetten van ieders kwaliteiten bij de taken die uitgevoerd worden.

Het opvolgen van adviezen en maatregelen uit de externe scan van het sociaal domein vraagt aandacht in 2021. Op alle gebieden: beleid, proces, formatie en ontwikkeling van medewerkers. De implementatie van de Omgevingswet is een jaar uitgesteld. In 2021 wordt verder gegaan met het ontwikkelen van organisatie, systemen en medewerkers om deze nieuwe wetgeving goed uit te kunnen voeren.

Werken in Coronatijd

In 2020 zijn we als gevolg van het Covid-19 virus veelal vanuit huis gaan werken. Overleggen en contacten met burgers, organisaties en tussen collega's gebeurt op afstand (telefonisch of digitaal). We weten niet hoe het virus zich ontwikkelt, duidelijk is al wel dat thuiswerken ook in 2021 meer zal plaatsvinden dan voorheen. Vanuit de organisatie blijft extra inzet nodig om dit goed te faciliteren en organiseren. Zowel voor de crisisorganisatie als vanuit de bedrijfsvoerende processen.

Strategisch HRM-beleid

Binnen het HRM-beleid worden gerichte keuzes gemaakt om bij te dragen aan de realisatie van de missie en visie van de gemeente Brummen. Het HRM-beleid ondersteunt de doelen van beleidsvisies in het kader van Wij Werken voor Brummen, zoals de visie op dienstverlening, de I-visie, de implementatie van de Omgevingswet, de Participatiewijzer etc.

De arbeidsmarkt wordt schaarser. Dit merken wij steeds meer bij het invullen van vacatures. Toch lukt het ons tot nu toe nog steeds om nieuwe, goede medewerkers te vinden. Onze manier van werken, de grootte van de organisatie en de interessante opgaven maken ons een aantrekkelijk werkgever. Toch moeten we blijven inzetten op het nog flexibeler maken van onze medewerkers. En gericht zijn op mogelijkheden om collega's intern te laten doorstromen.

In 2020 is veel aandacht besteed aan het implementeren van de gesprekscyclus, het opleidingsbeleid en het vitaliteitsbeleid. In 2021 gaan we meer focussen op de thema's mobiliteit, ontwikkeling, medewerkers tevredenheid, balans belasting – belastbaarheid. Hierdoor hopen we een positieve werkbeleving te meten, evenals een lager ziekteverzuim en een beheersbare in- en uitstroom.

Loonsombeheer en inhuurkosten

De vraag vanuit de samenleving is aan verandering onderhevig. Het is daarom noodzakelijk om continu te peilen welke nieuwe ontwikkelingen in wettelijke taken, ambities, en afspraken uit het bestuursakkoord op ons afkomen. Flexibiliteit van de organisatie is een belangrijk uitgangspunt in de organisatieontwikkeling "Wij werken voor Brummen".

We monitoren continu de uitgaven op loonsom en inhuur. Er worden organisatiebrede keuzes gemaakt voor het beschikbaar stellen van capaciteit voor (nieuwe) taken. Het inhuurbudget ter vervanging van ziekte was in 2020 gebaseerd op een laag ziekteverzuimpercentage (2,75%). In 2021 is het ziektevervangingsbudget gebaseerd op een ziekteverzuimpercentage van 4%. Dit is nog altijd lager dan het verzuimpercentage in de praktijk.

De formatie en de loonsom

De ontwikkeling van de formatie (in aantal fte's) in de afgelopen jaren ziet er als volgt uit:

Omschrijving	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021
Griffie	1,80	1,80	1,80
Gemeentesecretaris	1,00	1,00	1,00
Management	5,67	5,67	6,67*
Ambtelijke organisatie	156,83	157,45	156,74
Concernposten	0,72	1,44	0,72
Totaal	166,02	167,36	166,93

*Coördinator Werkfit

In de onderstaande tabel zijn de personeelslasten en overige kerncijfers over de organisatie opgenomen.

Onderdeel	Raming 2020 na wijziging	Raming 2021
Griffie	€ 146.925	€ 141.310
Gemeentesecretaris	€ 126.681	€ 131.815

<i>Onderdeel</i>	<i>Raming 2020 na wijziging</i>	<i>Raming 2021</i>
Management	€ 598.319	€ 622.567
Ambtelijke organisatie	€ 10.788.161	€ 11.257.223
Concernposten	€ 100.709	€ 56.422
Totaal		
Aantal personeelsleden	178	178
Percentage mannen in dienst (in personen)	48%	49%
Percentage vrouwen in dienst (in personen)	52%	51%
Percentage mannen in dienst (in FTE)	52%	52%
Percentage vrouwen in dienst (in FTE)	48%	48%
Ziekteverzuimpercentage, totaal (excl zwangerschap)	5,6%	5,3%

De ramingen 2020 (na wijziging) en 2021 zijn gebaseerd op het in juni 2019 gesloten cao-akkoord voor het gemeentepersoneel.

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente deelneemt en verder een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Besluit Begroting en Verantwoording

Een “verbonden partij” is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk **en** financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang is: “zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Financieel belang is: “indien een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

In lijn met de BBV voorschriften geven we in deze paragraaf aandacht aan de visie die onze gemeente heeft op de verbonden partijen in relatie tot de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen. Wat willen we met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen onze gemeentelijke programma’s? Hoe dragen zij bij aan het uitvoeren van het door gemeente gewenste beleid? Ook komen beleidsvoor-nemens van de partijen zelf aan de orde. De laatst beschikbare cijfers over vermogens en resultaten staan per verbonden partij vermeld.

De verbonden partijen van onze gemeente zijn:**I – Deelname in vennootschappen;**

1. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG);
2. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG);
3. Circulus-Berkel B.V.;
4. Vitens.

II – Deelname in gemeenschappelijke regelingen

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG);
6. Regio Stedendriehoek / Cleantech Regio;
7. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland (GGD NOG);
8. Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ);
9. Vervoerscentrale PlusOv.

III – Overige samenwerkingsvormen

10. Regionaal Archief Zutphen;
11. Stichting Archipel;
12. Leisure Lands.

Informatie per verbonden partij

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Wij vragen altijd bij de BNG een offerte bij het aangaan van een nieuwe lening (zie paragraaf D). Brummen heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op aandelen die de gemeente in bezit heeft.

Het financiële belang

De gemeente bezit 702 aandelen van € 2,50 per stuk, wat een waarde van € 1.755 vertegenwoordigt. Dit aantal is 0,00126% van het totaal aantal aandelen dat de BNG heeft uitgegeven. In 2021 verwachten we € 400 aan dividend te ontvangen.

Geconsolideerde balans

(bedragen * miljoen)		2015		2016		2017		2018		2019
Eigen vermogen	€	4.163	€	4.486	€	4.953	€	4.991	€	4.887
Vreemd vermogen	€	145.317	€	149.483	€	135.041	€	132.518	€	144.802
Achtergestelde schulden	€	31	€	31	€	31	€	32	€	33
Nettowinst (na belastingen)	€	226	€	369	€	393	€	337	€	163

Ontwikkelingen

BNG Bank verwacht toenemende investeringen door woningcorporaties in nieuwe woningen en toename van duurzaamheidsinvesteringen, zoals die in hernieuwbare energie. Deze ontwikkelingen zullen de kredietvraag van onze klanten positief beïnvloeden. Gegeven de afhankelijkheid van marktomstandigheden is een betrouwbare prognose over het resultaat financiële transacties niet te geven.

2. Vereniging Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.

Vanuit de VNG, vestigingsplaats Den Haag, wordt regelmatig overlegd met besluitvoorbereiders van departementen en provincies. Zo vindt in een vroeg stadium beïnvloeding, in voor gemeenten gunstige zin, van wet- en regelgeving plaats. Deze belangenbehartiging zet zich voort in het gehele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies. De VNG initieert bestuurlijk overleg waarbij een delegatie van VNG-bestuurders en directieleden onderhandelt namens de gemeenten met ministers en staatssecretarissen. De VNG-belangenbehartiging richt zich ook op Tweede en Eerste Kamer en belangrijke maatschappelijke organisaties. De soms tegenstrijdige belangen van grote en kleine gemeenten en de rol van de VNG daarbij is regelmatig punt van aandacht binnen de VNG.

Het financiële belang

De bijdrage van onze gemeente in 2021 bedraagt in totaal € 88.934. De bijdrage bestaat uit de contributie aan de VNG, contributie aan de VNG, afdeling Gelderland en een bijdrage voor de Gelderland Academie. De definitieve hoogte van de financiële bijdrage (contributie) wordt in de Algemene Ledenvergadering bepaald. Daarnaast heeft de Algemene Ledenvergadering van juni 2018 besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU).

Geconsolideerde balans

(bedragen x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
Vaste Activa	€	68.906	€ 69.897	€ 71.308	€ 69.933	€ 75.102
Vlottende Activa	€	82.213	€ 76.879	€ 70.596	€ 70.917	€ 78.510
Groepsvermogen	€	64.156	€ 65.548	€ 65.530	€ 61.975	€ 64.627
Voorzieningen	€	2.363	€ 1.499	€ 1.189	€ 2.068	€ 2.764
Kortlopende schulden	€	84.601	€ 79.729	€ 75.185	€ 76.807	€ 86.221

Ontwikkelingen

Geen specifieke ontwikkelingen.

3. Circulus-Berkel B.V.

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Circulus-Berkel B.V. verzorgt de inzameling van al het huishoudelijk afval voor o.a. de gemeente Brummen. Naast de lediging van groene en grijze containers ook de inzameling van onder meer papier, glas, chemisch afval, snoeiafval, kunststoffen en grof huishoudelijk afval. Verder houdt Circulus-Berkel zich ook actief bezig met ongediertebestrijding en beheert de afvalbrenpunten in Brummen.

Het financiële belang

De gemeente is aandeelhouder van Circulus Berkel BV. De waarde van deze deelneming in de balans is gebaseerd op de historische inbrengwaarde in de voorloper van deze BV en is toen bepaald op € 37.210. Brummen heeft 4,61% van de aandelen in haar bezit. Een schatting van de actuele waarde zou dan kunnen uitkomen op 4,61% van € 13,8 miljoen (is eigen vermogen ultimo 2018) is € 636.000.

Op basis van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst wordt de hoogte van de bijdrage van onze gemeente bepaald. In 2021 gaat het daarbij om een bedrag van afgerond € 1.439.000 (incl. meerwerk). Voor de komende jaren wordt er geen dividend uitgekeerd.

Geconsolideerde balans

(bedragen x miljoen euro)		2015	2016	2017	2018	2019
Netto Omzet	€	42,473	€ 43,648	€ 47,405	€ 53,023	€ 57,431
Bedrijfsresultaat	€	2,333	€ 2,598	€ 2,565	€ 1,680	€ 1,337
Balanstotaal Eigen Vermogen	€	10,4	€ 11,6	€ 12,9	€ 13,8	€
Balanstotaal Voorzieningen	€	2,4	€ 2,4	€ 2,5	€ 2,4	€
Balanstotaal	€	33,2	€ 37,9	€ 45,0	€ 46,6	€

Ontwikkelingen

Circulus-Berkel presenteert eind 2020 haar nieuwe strategisch plan. Deze strategie borduurt voort op de vorige, maar heeft een aantal nieuwe elementen. Circulus-Berkel wil bijdragen aan twee belangrijke veranderingen in de samenleving.

- De eerste is het verder terugdringen van afval en zoveel mogelijk producten en materialen die vrijkomen hergebruiken of omzetten in grondstoffen. De kringlopen zoveel mogelijk regionaal sluiten. Dat is goed voor het milieu, schept regionaal arbeidsplaatsen én stimuleert de economie.

- De tweede is het bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving in de regio. Een omgeving waarvan bewoners en passanten gebruikmaken en waarvan zij de kwaliteit waarderen en willen verbeteren.

Deze elementen sluiten goed aan op ons gemeentelijk beleidsplan "van afval naar grondstof". Doelstelling hierin is o.a. het terugdringen van het huishoudelijk afval per inwoner tot 100 kg.

4. Vitens

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Vitens zorgt voor de drinkwatervoorziening in vijf provincies waaronder Gelderland. Zij wint, zuivert en levert drinkwater dat betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam is.

Het financiële belang

De gemeente bezit 21.364 aandelen die een boekwaarde op de balans hebben van € 454. De gemeente heeft Vitens in 2006 een achtergestelde lening verstrekt. Deze lening wordt in 15 jaar afgelost en loopt in 2021 af.

Balansgegevens

(bedragen x miljoen euro)		2016		2017		2018		2019
Bedrijfsopbrengsten	€	384,3	€	385,8	€	361,0	€	364,9
Bedrijfskosten	€	301,6	€	303,8	€	315,7	€	323,5
Bedrijfsresultaat	€	82,7	€	82,0	€	45,3	€	41,4
Netto Resultaat	€	48,5	€	47,7	€	13,0	€	11,1
Balanstotaal Eigen Vermogen	€	489,1	€	533,7	€	533,1	€	533,3
Balanstotaal Vreemd Vermogen	€	1.249,2	€	1.194,4	€	1.233,4	€	1.293,0

Ontwikkelingen

Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage Weighted average cost of capital (WACC). De WACC berekent de gemiddelde kosten voor het kapitaal waarmee de organisatie wordt gefinancierd. Uitgangspunt is dat deze ligt tussen de 0 en 0,5%. Voor 2020 en 2021 wordt deze ingeschat op 2,75%. Daarnaast speelt het hoge investeringsniveau voor de komende jaren. Hierdoor kan Vitens niet voldoen aan de continuïteitsdoelstelling zoals opgenomen in het Financieel beleid.

In relatie tot deze ontwikkelingen onderneemt Vitens de navolgende acties die met aandeelhouders zijn afgestemd:

- In samenwerking met de koepelorganisatie Vewin, is een lobby gestart bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om te komen tot aanpassingen op de WACC-systematiek. Deze aanpassingen moeten meer in lijn liggen met de toekomstige ontwikkelingen in de drinkwatersector waaronder een stijgend structureel niveau aan investeringen en dito financieringsbehoefte;
- Uitvoeren van een onderzoek door een onafhankelijke instantie naar de methodiek die ten grondslag ligt aan de hoogte van het meerjarige investeringsplan (IP);
- Driejaarlijkse evaluatie/ herijking van het Financieel Beleid

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Op grond van de bepalingen in de Wet Veiligheidsregio's 2010 is deze gemeenschappelijke regeling belast met de regionale brandweertaken. Hieraan wordt invulling gegeven door de samenwerking van verschillende diensten en besturen.

Er wordt samengewerkt op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio voor 2021 bedraagt € 1.151.000 (incl. GHOR).

Balansgegevens

Bedragen * € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
Nog te bestemmen resultaat	€ 354	€ -/- 211	€ 930	€ -/- 2.354	€ 4.148
Algemene Reserve	€ 0	€ 627	€ 441	€ 401	€ 401
Bestemmingsreserve	€ 5.214	€ 969	€ 404	€ 1.518	€ 3.239
Totaal Eigen Vermogen	€ 5.569	€ 1.385	€ 1.775	€ -/- 436	€ 7.789
Totaal Vreemd Vermogen	€ 35.365	€ 45.693	€ 45.919	€ 51.146	€ 45.721

Ontwikkelingen

Voor de financiering van de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG) geldt vanaf 2017 een nieuwe verdeelsleutel. Deze is gebaseerd op de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor het cluster openbare orde en veiligheid / brandweer en rampenbestrijding. Voor de invoering wordt een overgangstermijn aangehouden. Vanaf 2021 betalen alle gemeenten voor 100% volgens de nieuwe verdeelsleutel. De gevolgen van de nieuwe systematiek voor Brummen zijn beperkt. In het brandweercluster IJsselstreek werd deze verdeelsleutel ook al gebruikt.

6. Regio Stedendriehoek / Cleantech Regio

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

De belangen voor de gemeente Brummen in de regionale samenwerking liggen concreet in de actuele ontwikkelingen in Eerbeek. Onderzoek naar bodemwarmte, hergebruik van warmte uit productieprocessen en een duurzamere papierindustrie. Ook de gezamenlijke inspanningen in de regio voor circulaire innovatie, klimaataanpak, landbouwtransitie, biodiversiteit, asbestsanering en voedselkwaliteit sluiten aan op onze belangen.

Deelnemende gemeenten zijn Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. De gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek coördineert en faciliteert de samenwerking van de deelnemende gemeenten. Daarnaast ondersteunt het regiobureau de Regioraad en het Dagelijks Bestuur op het gebied van communicatie, lobby, Europese subsidies en bedrijfsvoering. Andere inhoudelijke activiteiten worden verricht door gedetacheerde medewerkers uit de deelnemende gemeenten.

Samen met de stichting Strategische Board Stedendriehoek wordt gewerkt aan gedeelde belangen op thema's als leefbaarheid, arbeidsmarktbeleid en mobiliteit. Dit onder de noemer: Cleantech Regio. De gezamenlijk opgestelde Agenda Cleantech Regio (zie [link](#)) heeft als prioritaire tophema's energietransitie en circulaire economie. Ook bevat deze regionale gebiedsagenda ambities op het gebied van:

- vestigingsklimaat,
- leefomgeving,
- innovatiekracht
- human capital
- schone mobiliteit

Het begrip Cleantech is het centrale perspectief en verbindende thema voor de samenwerking. Cleantech verwijst naar schone technologie, een duurzame toekomst, circulaire productie en verantwoorde consumptie.

Waar mogelijk benutten we de kansen die zich op regionaal niveau voordoen. Brummen is partner in de netwerksamenwerking van de Cleantech Regio Stedendriehoek en de provincie Gelderland.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Voor 2021 bedraagt de bijdrage in totaal € 84.817 voor de regio en voor het Strategische Board. Het weerstandsvermogen van de regio stedendriehoek is niet groot. Indien de regio niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.

Balansgegevens

Bedragen * € 1.000		2014		2015		2016		2017		2018		2019
Algemene reserve	€	0	€	0	€	0	€	0	€	0	€	0
Bestemmingsreserve	€	223	€	213	€	239	€	220	€	172	€	3
Nog te bestemmen resultaat	€	22	€	17	€	6	€	1	€	-/- 67	€	94
Totaal	€	245	€	230	€	245	€	221	€	105	€	97

Ontwikkelingen

De provincie zet de komende jaren in op de gebiedsopgaven uit de Gelderse omgevingsvisie. Wij maken deel uit van de gebiedsopgave als verwoord in de Agenda Cleantech Regio. Dit betekent dat onze samenwerking met de provincie steeds meer gebeurt binnen de regio. In de Omgevingsagenda Cleantech Regio Stedendriehoek worden projecten opgenomen die moeten helpen bij het halen van de ambities.

7. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland.

Noord- en Oost-Gelderland

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD biedt actief 'Een gezond houvast' en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners binnen de regio. Speciale aandacht is er voor jeugd en risicogroepen. De GGD voert de Wet Publieke Gezondheid (WPG) uit. Zij wil zich profileren als een herkenbare en laagdrempelige organisatie. Daarnaast als leverancier van betrouwbare en vakkundige zorg aan haar klanten.

Het financiële belang

De bijdrage van Brummen is in 2021 geraamd op € 168.027 voor de Publieke gezondheid. Voor de Jeugdgezondheidszorg € 170.195. Deze bijdragen zijn conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld. Daarnaast heeft de GGD nog producten die op basis van afname met de vragende gemeenten worden afgerekend. Wij betalen € 44.000 voor toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelwerk.

De GGD heeft in 2019 een positief resultaat behaald van € 71.000 (2018 € 213.000).

Balansgegevens

Bedragen * € 1.000		2015		2016		2017		2018		2019
Algemene reserve	€	1.474	€	1.648	€	1.618	€	1.618	€	1.618
Bestemmingsreserve	€	1.250	€	1.230	€	1.345	€	1.197	€	1.220
Resultaat	€	224	€	-/- 53	€	193	€	213	€	71
Vorzieningen	€	355	€	337	€	299	€	138	€	177
Crediteuren	€	725	€	877	€	425	€	551	€	356
Overlopende passiva	€	1.962	€	2.351	€	2.069	€	2.234	€	2.098

Ontwikkelingen

De GGD is bezig om de bedrijfsvoering meer flexibel mogelijk vorm te geven en in te richten. Dit om meer en beter te kunnen anticiperen op veranderende omstandigheden en nieuwe ontwikkelingen. In overleg met portefeuillehouders van de nieuwe colleges heeft de GGD NOG in 2018 een aanzet gemaakt voor de 'Bestuursagenda 2019-2023 NOG Gezonder'. Daarin noemt de GGD NOG de volgende vier prioriteiten:

1. NOG gezondere jeugd
2. NOG gezondere leefomgeving
3. NOG gezonder oud worden
4. NOG gezondere leefstijl

In juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de programmabegroting 2021 en de inhoudelijke uitwerking van de hierboven genoemde prioriteiten. Verder heeft de GGD NOG aangekondigd in het na-jaar van 2020 een inhoudelijke takendiscussie te starten over de betaalbaarheid van taken van de GGD.

COVID19

De voorzitter van de Veiligheidsregio krijgt van de minister van VWS opdrachten om verschillende maatregelen te nemen die nodig zijn voor de bestrijding van COVID19. De voorzitter zet hiertoe zijn bevoegdheden op het terrein van publieke gezondheid en openbare orde en veiligheid in (Wet veiligheidsregio's, Wet publieke gezondheid). De directeur publieke gezondheid neemt deel aan het Regionaal Beleidsteam (RBT), als leidinggevende van de GHOR en de GGD.

De GGD NOG heeft haar organisatie aangepast om gehoor te geven aan de opdrachten vanuit de Veiligheidsregio. Een aantal taken is hierdoor stil komen te liggen, maar inmiddels zijn de wettelijk verplichte taken, zoals vaccinaties weer opgepakt. De GGD NOG volgt hierbij de richtlijnen van het RIVM.

8. Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ).

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Brummen maakt deel uit van de omgevingsdienst Veluwe/IJssel (OVIJ), vestigingsplaats Apeldoorn. De OVIJ bestaat uit de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Voorst en de provincie Gelderland.

De OVIJ is ingesteld voor de behartiging van de belangen van de deelnemers. Belangenbehartiging richt zich op het punt van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht ten aanzien van milieu. Onder de belangen van de deelnemers wordt ook verstaan, het belang van een goede samenwerking tussen de Gelderse Omgevingsdiensten (GO).

Het financiële belang

In de begroting van 2021 is een bedrag van € 373.614 opgenomen als bijdrage voor de OVIJ.

Balansgegevens:

Bedragen * € 1.000	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene Reserve	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
Bestemmingsreserves	€ 120	€ 74	€ 106	€ 179	€ 150	€ 25
Resultaat	€ 101	€ 229	€ 81	€ 266	€ 218	€ 493
Voorzieningen	€ 137	€ 153	€ 125	€ 76	€ 55	€ 34
Kortlopende schulden	€ 738	€ 1.147	€ 761	€ 1.485	€ 273	€ 2.179

Ontwikkelingen

In de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving worden eisen gesteld ten aanzien van de kwaliteit en kwantiteit van de uit te voeren werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de OVIJ moet hieraan voldoen. Qua risico's beperken die zich bij de OVIJ tot de normale bedrijfsvoering risico's.

In de begroting wordt in de programma's per partner de geplande output opgenomen, zodat duidelijk is welke producten en diensten aan de partners worden geleverd. Als basis voor deze planning wordt de informatie uit de samenwerkingsovereenkomsten en de meest recente jaarrekening gebruikt.

9. Vervoerscentrale PlusOv

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Vanaf 9 maart 2016 hebben negen gemeenten, bestaande uit Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Hattem, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen het collectief vraagafhankelijk vervoer overgenomen van de Provincie. Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling tussen deze gemeenten afgesloten.

De negen gemeenten hebben vervolgens de Vervoerscentrale PlusOv in het leven geroepen en daarbij een Dienstverleningsovereenkomst vastgesteld. Deze dienstverleningsovereenkomst bevat afspra-

ken over het vraagafhankelijk vervoer (VAV) en het routegebonden vervoer (RGV) die door PlusOv voor de negen gemeenten wordt verzorgd.

Per 1 augustus 2019 zijn drie gemeenten, te weten Apeldoorn, Deventer en Zutphen uit het route gebonden vervoer getreden. De Gemeenschappelijke regeling is daarop aangepast.

Vanwege deze uittreding is er vanaf 15 september 2020 sprake van twee dienstverleningsovereenkomsten, te weten:

- a. Dienstverleningsovereenkomst-VAV voor de negen gemeenten.
- b. Dienstverleningsovereenkomst-RGV voor de zes gemeenten.

Daarnaast hebben de deelnemende gemeenten aan de GR Basismobiliteit vanaf 2016 een samenwerkingsovereenkomst met de provincie Gelderland. In deze overeenkomst worden de taken en bevoegdheden van de provincie en de deelnemers beschreven alsmede de financiële bijdrage die de provincie verstrekt voor het vraagafhankelijk openbaar vervoer (OV-vangnet) en het vraagafhankelijk Wmo-vervoer.

Het financiële belang

De totaal geraamde kosten voor 2021 bedragen € 1.140.394.

Balansgegevens:

		2016		2017		2018		2019
Algemene reserve	€	0	€	148.705	€	148.705	€	148.705
Bestemmingsreserve	€	0	€	0	€	0	€	0
Nog te bestemmen resultaat	€	148.705	€	0	€	0	€	312.185
Kortlopende schulden	€	0	€	79.373	€	613.666	€	178.417

Ontwikkelingen

De vervoerscentrale PlusOv ontvangt van de Provincie subsidie. De Provincie heeft eerder een besluit genomen om de subsidie aan PlusOv vanaf 2021 af te bouwen.

Op 12 februari 2020 heeft de provincie Gelderland het verzoek gedaan om de samenwerkingsovereenkomst met nog een jaar te verlengen tot en met 31 december 2021.

De gemeenten hebben hiermee ingestemd onder de voorwaarde dat de bezwaarprocedure inzake de beëindiging van de Wmo-subsidie in stand wordt gehouden.

De samenwerking met de provincie over het Ov-vangnet is nu verlengd tot 2022 met instandhouding van de bezwaarprocedure inzake de beëindiging in de vorm van afbouw van de Wmo-subsidie. De procedure hierover is tijdelijk opgeschort in afwachting van de nadere uitwerking van het toekomstig OV-vangnet.

Per 1 januari 2022 moet er een nieuw, verbeterd vervoersysteem staan ten opzichte van het huidige OV-vangnet.

10. Regionaal Archief Zutphen.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd.

Het Regionaal Archief Zutphen, vestigingsplaats Zutphen is een openbare archiefdienst met enkele wettelijke taken. Voor de gemeenten Brummen, Lochem en Zutphen bewaart het RAZ historisch informatie en stelt deze beschikbaar. Naast het beheer van het archief levert het RAZ ook de diensten van de gemeentearchivaris.

Het financiële belang

Voor de periode 2020-2022 is een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten voor het beheren van de archiefbescheiden van de gemeente Brummen. De kosten voor 2021 bedragen € 61.000. De aard van de verbondenheid brengt met zich mee dat informatie over de hoogte van het Eigen Vermogen hier niet hoeft te worden vermeld.

Stichting Archipel.

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Stichting Archipel, vestigingsplaats Zutphen, behartigt de belangen van het openbaar onderwijs in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.

Het financiële belang

De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen. Er is geen aanspraak op een (jaarlijkse) bijdrage van Brummen. De gemeente blijft financieel wel eindverantwoordelijk.

Balansgegevens:

		2014		2015		2016		2017		2018
Algemene Reserve	€	3.203.000	€	3.035.000	€	3.232.790	€	3.528.490		3.686.140
Bestemmingsreserves	€	1.105.000	€	827.000	€	737.600	€	1.316.590		1.554.580
Resultaat	€	-/- 418.396	€	-/- 445.975	€	108.080	€	874.690		395.640
Voorzieningen	€	147.000	€	149.000	€	175.000	€	168.700		197.340
Kortlopende schulden	€	1.633.000	€	1.118.000	€	1.435.400	€	1.486.270		1.613.600
Overlopende passiva	€	649.000	€	1.298.650	€	984.680	€	905.720		884.040

Ontwikkelingen

De afname van het aantal leerlingen is minder dan verwacht, maar zet wel door. Dit heeft tot gevolg dat de rijksbijdragen afnemen. Bij Archipel heeft dit al geleid tot het verminderen van het aantal medewerkers en tot minder locaties. Archipel is waakzaam ten aanzien van het sluitend houden van de begroting en doet dit in goed overleg met de gemeenten. Hiermee wordt het risico op negatieve exploitaties maximaal beperkt. Het verder beperken van het aantal scholen binnen het gehele gebied van Archipel is dan ook denkbaar. In de gemeente Brummen zijn twee scholen die al meerdere jaren onder de opheffingsnorm zitten.

11. Leisure Lands

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Leisurelands beheert 20 recreatiegebieden in Gelderland en Noord-Limburg. De recreatiegebieden liggen allemaal in het buitengebied in een groen en waterrijk decor. Leisurelands levert direct en indirect een maatschappelijke bijdrage aan de leefbaarheid en vrijetijdsbesteding in de regio waarin zij actief is.

Het financiële belang

De gemeente Brummen heeft een beperkt belang van 4.305 aandelen met een nominale waarde van € 1. De aandelen staan voor nul euro op de balans van de gemeente.

Balansgegevens

(bedragen x duizend euro)		2018		2019
Bedrijfsopbrengsten	€	6.456	€	6.505
Bedrijfskosten	€	4.807	€	6.383
Bedrijfsresultaat	€	1.649	€	122
Netto Resultaat	€	-687	€	4.422
Balanstotaal Eigen Vermogen	€	64.471	€	68.893
Balanstotaal Vreemd Vermogen	€	14.781	€	15.487

Ontwikkelingen

De financiële positie van Leisurelands is eind 2019 goed. Door de coronacrisis heeft Leisurelands te maken met een terugval in omzet. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet in beeld gebracht.

De aandeelhoudersovereenkomst is verlengd tot en met 31 december 2021. In de aandeelhoudersovereenkomst is bepaald dat aandeelhouders hun aandelen alleen aan andere publiekrechtelijke lichamen

kan verkopen en dat de vennootschap geen dividend uitkeert. In december 2020 zal de nieuwe strategie van Leisurelands besproken worden in de AvA. Hieruit zal een nieuwe aandeelhoudersstructuur en afspraken met de vennootschap voor 2022 en volgende jaren moeten volgen.

Visie op het grondbeleid

Het grondbeleid van de gemeente is vastgelegd in de nota Grondbeleid. Op 30 juni 2016 is deze nota door de gemeenteraad vastgesteld. De hoofdlijnen van deze nota zijn:

- Het grondbeleid is dienend aan het ruimtelijk beleid voor wonen, werken en recreëren;
- Er wordt een bij voorkeur een faciliterend grondbeleid gevoerd en waar nodig een actief grondbeleid;
- Er worden marktconforme prijzen gehanteerd.

In het vierde kwartaal van 2020 wordt de nieuwe nota grondbeleid aan de gemeenteraad aangeboden. Per 1 januari 2021 zorgt de Aanvullingswet Grondeigendom (en bijbehorend Aanvullingsbesluit Grondeigendom) voor een aantal wijzigingen in de Omgevingswet voor wat betreft kostenverhaal en ruimtelijke instrumenten zoals het voorkeursrecht en onteigening. De huidige De Wet ruimtelijke ordening (Wro) wordt dan vervangen door de Omgevingswet.

In de nieuwe nota grondbeleid wordt voorgesteld om de huidige nota Grondbeleid te verlengen en later de nota volledig te herzien. Met die herziening sluit de nota straks aan op de mogelijkheden van de Omgevingswet.

Wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

De Wro biedt gemeenten verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen op gebiedsontwikkelingen. De Wro kent hiervoor een privaatrechtelijk spoor (de anterieure overeenkomst) en een publiekrechtelijk spoor (het exploitatieplan). In beide sporen kan de gemeente naast de eisen in het bestemmingsplan, ook kwaliteitseisen stellen ten aanzien van de woningcategorieën (sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en particulier opdrachtgeverschap) en eisen stellen ten aanzien van de uitvoering, bijvoorbeeld duurzaamheidsvereisten. Binnen de gemeente Brummen wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van anterieure overeenkomsten waarin de afspraken met initiatiefnemers worden vastgelegd. Waar dat nodig is, wordt ook het exploitatieplan ingezet om invloed uit te kunnen oefenen op de gebiedsontwikkeling en (een deel van de) gemeentelijk kosten te verhalen. De gemeente voert op verschillende locaties een faciliterend grondbeleid. Voorbeelden zijn Lombok in Eerbeek, de schoollocaties in Eerbeek en brandlocatie Ambachtstraat in Brummen.

Waar de gemeente een actief grondbeleid voert (grond in bezit heeft dat voor rekening en risico van de gemeente wordt getransformeerd naar bouwrijpe grond), moet een grondexploitatie worden vastgesteld door de Raad. In 2020 zijn er 8 actieve grondexploitaties. Bij elkaar opgeteld hebben deze 8 grondexploitaties een financieel tekort. Conform de Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten moeten voor verliesgevendende grondexploitaties een verliesvoorziening gevormd worden. Deze verliesvoorziening is € 4,0 miljoen en is opgenomen in de jaarrekening 2019.

De grondexploitatie Koppelenburg-Zuid wordt eind 2020 afgesloten, omdat de kavels zijn uitgegeven en de openbare ruimte is ingericht. De grondexploitatie Elzenbos zou afgesloten kunnen worden. Aan de Raad is in februari 2020 aangegeven dat gekeken wordt naar de herontwikkeling van de Elzenbos. Dit betekent dat er in breed verband gekeken wordt naar de mogelijkheden van onbebouwde gronden in deze grondexploitatie en de rest van de Elzenbos. Mogelijk is het verstandig om deze grondexploitatie langer actief te houden. Dit wordt onderzocht en ter goedkeuring aan de Raad voorgelegd.

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht voor ondernemingen van overheden voor de vennootschapsbelasting (VpB) ingevoerd. Dit betekent dat de gemeente in principe VpB zal moeten betalen over werken en diensten die zij uitvoert als ondernemer. Hierdoor moet over de winst van de gezamenlijke grondexploitaties VpB worden betaald. Baker Tilly heeft de VpB-positie in de eerste helft van 2020 bepaald en geconstateerd dat in de voorgaande jaren niet voldaan is aan het winststrevencriterium. Daarmee is de gemeente niet VpB-plichtig voor de grondexploitaties.

Wonen

Binnen de gemeente zijn 4 actieve grondexploitaties, waarmee woningen wordt gerealiseerd. In 2020 worden de gronden geleverd aan de Troelstralaan en de Krullebaar in Brummen. Dit betekent dat, als de omgevingsvergunning is verleend, de woningen (totaal 28) gebouwd kunnen worden. De resterende kavel op Koppelenburg-Zuid is geleverd in 2020.

De 10 kavels van Elzenbos III zijn onderdeel van de herontwikkeling van Elzenbos III. Indien dit leidt tot het aanpassen van de plannen, dan wordt dit separaat aan de Raad voorgelegd. Daarnaast zijn in het centrum van Brummen (bijvoorbeeld omgeving Limburg van Stirumplein) plannen in voorbereiding met nieuwe woningen.

Naast de actieve grondexploitaties, heeft de gemeente een faciliterende rol bij verschillende woningbouwlocaties. Het project Lombok in Eerbeek vordert gestaag en er worden kavels uitgegeven aan de Alant in Brummen.

In het centrum van Brummen zijn een aantal particuliere initiatieven, waar mogelijk woningen worden ontwikkeld (brandlocatie Ambachtsstraat en brandlocatie Markt).

Werken

Op de Hazenberg in Brummen is veel interesse in de bedrijfskavels. Er zijn gesprekken met verschillende partijen. Door de onzekere economische situatie is het onzeker of al deze interesse leidt tot een verkoop van grond.

Op het Burgersterrein in Eerbeek wordt onderzocht of een logistiek bedrijventerrein (LCE) ontwikkeld kan worden. De Provincie en Industriekern Eerbeek Loenen (IKEL) zijn hierbij betrokken. Met een private investeerder wordt verkend welke optie (verkoop/erfpacht) het meest passend is.

Op het Kerstenterrein in Eerbeek is conform bestemmingsplan commerciële voorzieningen met 12 woningen mogelijk. In het kader van het masterplan Eerbeek centrum en de Eerbeekse beek wordt gekeken naar de meest passende invulling voor deze locatie.

Financiële begroting

Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma

Hieronder is het meerjarig overzicht van saldo van baten en lasten en het resultaat opgenomen. Voor een juist inzicht in de begrotingspositie wordt een onderscheid gemaakt in het saldo van baten en lasten (exclusief de mutaties in reserves) en het resultaat (inclusief de mutaties in reserves). De cijfers van de meerjarenbegroting zijn afgezet tegen de cijfers van de jaarrekening 2019 en begroting 2020.

Programma Bedragen x € 1.000	Rekening 2019	Begroting NW 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1 - Bestuur en Veiligheid						
Lasten	€ 5.494	€ 4.445	€ 4.706	€ 4.700	€ 4.763	€ 4.840
Baten	€ 404	€ 346	€ 353	€ 307	€ 311	€ 314
Saldo	-€ 5.090	-€ 4.099	-€ 4.353	-€ 4.393	-€ 4.452	-€ 4.526
2 - Fysieke leefomgeving						
Lasten	€ 10.493	€ 10.217	€ 11.301	€ 11.314	€ 11.266	€ 11.420
Baten	€ 6.040	€ 5.570	€ 5.607	€ 5.460	€ 5.515	€ 5.667
Saldo	-€ 4.453	-€ 4.647	-€ 5.694	-€ 5.854	-€ 5.751	-€ 5.753
3 - Sociale leefomgeving						
Lasten	€ 27.300	€ 25.887	€ 28.075	€ 28.150	€ 28.341	€ 28.610
Baten	€ 17.296	€ 6.077	€ 7.148	€ 7.068	€ 6.388	€ 6.408
Saldo	-€ 10.004	-€ 19.810	-€ 20.927	-€ 21.082	-€ 21.953	-€ 22.202
4 - Bedrijfsvoering en Financiën						
Lasten	€ 7.163	€ 7.200	€ 7.705	€ 7.615	€ 7.687	€ 7.722
Baten	€ 23.084	€ 35.853	€ 38.648	€ 39.388	€ 39.617	€ 40.019
Saldo	€ 15.921	€ 28.653	€ 30.943	€ 31.773	€ 31.930	€ 32.297
Saldo van baten en lasten	-€ 3.626	€ 97	-€ 31	€ 444	-€ 226	-€ 184
Toevoegingen aan reserves						
1 - Bestuur en Veiligheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 - Fysieke leefomgeving	€ 175	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 - Sociale leefomgeving	€ 1.109	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4 - Bedrijfsvoering en Financiën	€ 193	€ 737	€ 693	€ 797	€ 801	€ 806
Totaal toevoegingen	€ 1.477	€ 737	€ 693	€ 797	€ 801	€ 806
Onttrekkingen aan reserves						
1 - Bestuur en Veiligheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 - Fysieke leefomgeving	€ 1.004	€ 654	€ 800	€ 688	€ 571	€ 461
3 - Sociale leefomgeving	€ 2.033	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4 - Bedrijfsvoering en Financiën	€ 519	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8	€ 0
Totaal onttrekkingen	€ 3.556	€ 654	€ 800	€ 688	€ 579	€ 461
Resultaat	-€ 1.547	€ 14	€ 76	€ 335	-€ 448	-€ 529

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de rioolheffing waar baten en lasten direct aan elkaar zijn gekoppeld of specifieke uitkeringen vanuit de rijksoverheid.

De volgende algemene dekkingsmiddelen zijn te onderscheiden:

- de algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- belastingen (lokale heffingen) waarvan de besteding niet gebonden is;
- financiering, bespaarde rente en dividend.

De algemene dekkingsmiddelen maken onderdeel uit van de baten en lasten van programma 4.

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen wordt hieronder gepresenteerd. Ook zijn hierin de post voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen Bedragen x € 1.000	2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 0	€ 31.667	€ 31.667	€ 0	€ 32.065	€ 32.065	€ 0	€ 32.217	€ 32.217	€ 0	€ 32.385	€ 32.385
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	€ 8	€ 6.709	€ 6.701	€ 8	€ 6.937	€ 6.929	€ 8	€ 7.168	€ 7.160	€ 8	€ 7.402	€ 7.394
Dividenden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo Financieringsfunctie	-€ 49	€ 132	€ 180	-€ 95	€ 244	€ 339	-€ 99	€ 89	€ 188	-€ 102	€ 88	€ 190
Post onvoorziën	€ 50	€ 0	-€ 50	€ 50	€ 0	-€ 50	€ 50	€ 0	-€ 50	€ 50	€ 0	-€ 50
Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTALEN	€ 9	€ 38.508	€ 38.499	-€ 37	€ 39.247	€ 39.283	-€ 41	€ 39.475	€ 39.516	-€ 43	€ 39.876	€ 39.919

Overhead

Met de vernieuwing van het BBV is bepaald dat gemeenten de uitgaven aan overhead in een apart overzicht moeten tonen. In onderstaand overzicht worden de lasten en baten van overhead die onderdeel uitmaken van programma 4 Bedrijfsvoering en Financiën gepresenteerd.

Overhead Bedragen x € 1.000	2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Management	€ 623	€ 0	-€ 623	€ 636	€ 0	-€ 636	€ 648	€ 0	-€ 648	€ 660	€ 0	-€ 660
Bestuursondersteuning	€ 632	€ 0	-€ 632	€ 647	€ 0	-€ 647	€ 658	€ 0	-€ 658	€ 672	€ 0	-€ 672
Voorlichting en communicatie	€ 246	€ 0	-€ 246	€ 252	€ 0	-€ 252	€ 256	€ 0	-€ 256	€ 262	€ 0	-€ 262
Financiën, toezicht en controle	€ 589	€ 0	-€ 589	€ 602	€ 0	-€ 602	€ 612	€ 0	-€ 612	€ 624	€ 0	-€ 624
Juridische zaken	€ 349	€ 0	-€ 349	€ 357	€ 0	-€ 357	€ 362	€ 0	-€ 362	€ 369	€ 0	-€ 369
DIV	€ 472	€ 0	-€ 472	€ 412	€ 0	-€ 412	€ 419	€ 0	-€ 419	€ 428	€ 0	-€ 428
HRM	€ 1.344	€ 13	-€ 1.330	€ 1.357	€ 14	-€ 1.343	€ 1.367	€ 13	-€ 1.354	€ 1.380	€ 14	-€ 1.366
Informatisering en automatisering	€ 2.214	€ 22	-€ 2.191	€ 2.148	€ 22	-€ 2.127	€ 2.145	€ 22	-€ 2.124	€ 2.122	€ 21	-€ 2.100
Huisvesting	€ 762	€ 48	-€ 714	€ 770	€ 48	-€ 722	€ 773	€ 48	-€ 725	€ 762	€ 48	-€ 714
Facilitaire zaken	€ 242	€ 1	-€ 241	€ 245	€ 1	-€ 244	€ 248	€ 1	-€ 248	€ 252	€ 1	-€ 251
TOTALEN	€ 7.472	€ 85	-€ 7.387	€ 7.424	€ 84	-€ 7.340	€ 7.489	€ 84	-€ 7.405	€ 7.530	€ 84	-€ 7.446

Hieronder worden de verschillende onderdelen van de overhead toegelicht.

Management

Onder de kosten van management vallen de kosten van het Ondersteuningsteam (OT) (met uitzondering van de gemeentesecretaris).

Bestuursondersteuning

Hieronder vallen de organisatiekosten voor beleids- en bestuursondersteuning van het college en raad (inclusief gemeentesecretaris en exclusief kosten van de griffie)

Voorlichting en communicatie.

Hieronder vallen onder andere de organisatiekosten die nodig zijn voor alle online en offline communicatieactiviteiten, communicatieadviesing en bijhorende voorlichtingsmiddelen, waaronder de kosten voor wekelijkse publicatie van de gemeentelijke informatiepagina's GemeenteThuis.

Financiën toezicht en controle

Bij dit onderdeel horen de organisatiekosten van de financiële administratie en adviesing en interne controle.

Juridische zaken

Hieronder vallen de organisatiekosten voor algemene juridische adviesing, gegevensbescherming en de bezwaarschriftencommissie.

DIV

Hieronder vallen de organisatiekosten voor documentaire informatievoorziening. Daarnaast is het incidentele budget voor digitalisering van bouwvergunningen in 2021 hieronder opgenomen.

HRM

Naast de organisatiekosten voor het HRM en de salaris- en personeelsadministratie vallen hieronder ook:

- de kosten voor arbeidsomstandigheden (Arbo)
- het budget voor ziektevervangings- en inhuur derden
- het opleidingsbudget
- Ondernemingsraad (OR)
- Overige personeel gerelateerde budgetten

Informatisering en automatisering

Hieronder vallen de organisatiekosten voor informatisering en automatisering. Daarnaast zijn bij dit onderdeel alle kosten van ICT zoals aanschaf en kapitaallasten applicaties, beveiliging, applicatie- en systeembeheer en onderhoud en licentiekosten voor de gehele organisatie opgenomen.

Huisvesting

De kosten van het gemeentehuis in Brummen en het Servicepunt in Eerbeek zijn hieronder opgenomen. De kosten van energie, belastingen, onderhoud, schoonmaak, verzekeringen en kapitaallasten maken hier onderdeel van uit. Daarnaast zijn de kosten van aanschaf en onderhoud van meubilair en de aanschaf van consumptievoorzieningen hieronder opgenomen. Hiertegenover staan de inkomsten vanuit verhuur (Servicepunt) en verkoop van consumptievoorzieningen (kantine Werkfit).

Facilitaire zaken

Hieronder vallen de kosten voor printers, portokosten en overige kantoorbenodigdheden

Incidentele baten en lasten

De specificatie van de incidentele baten en lasten is per programma opgenomen onder "Wat mag het kosten?".

In onderstaand overzicht zijn de totalen per programma opgenomen.

Programma Bedragen x € 1.000	2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Bestuur en Veiligheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4	€ 0	€ 4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2. Fysieke leefomgeving	€ 384	€ 239	€ 145	€ 228	€ 140	€ 88	€ 79	€ 55	€ 24	€ 56	€ 0	€ 56
3. Sociale leefomgeving	€ 399	€ 800	-€ 401	€ 50	€ 700	-€ 650	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4. Bedrijfsvoering en Financiën	€ 70	€ 0	€ 70	€ 0	€ 125	-€ 125	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTALEN	€ 853	€ 1.039	-€ 186	€ 282	€ 965	-€ 683	€ 79	€ 55	€ 24	€ 56	€ 0	€ 56

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaand overzicht zijn de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen. Dit overzicht is een onderbouwing bij de bepaling van het structureel begrotingsaldo.

Structurele toevoegingen / onttrekkingen aan reserves Bedragen x € 1.000	2021		2022		2023		2024	
	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.	Toev.	Onttrek.
Algemene reserve Weerstandsreserve / Vrije reserve	€ 500		€ 600		€ 600		€ 600	
Bestemmingsreserves Reserve toerisme en recreatie Reserve afvalstoffenheffing	€ 193	€ 225 € 459	€ 197	€ 224 € 434	€ 201	€ 224 € 342	€ 206	€ 224 € 237
Totaal	€ 693	€ 684	€ 797	€ 658	€ 801	€ 566	€ 806	€ 461

Structureel begrotingssaldo 2021-2024

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht maken we met onderstaand overzicht inzichtelijk wat het effect is van de incidentele baten en lasten op het structurele saldo van de begroting en meerjarenraming. In het saldo van de incidentele baten en lasten zijn ook de incidentele mutaties in de reserves opgenomen.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo van baten en lasten	-€ 30	€ 444	-€ 228	-€ 183
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	€ 107	-€ 109	-€ 222	-€ 345
Begrotingssaldo na bestemming	€ 77	€ 335	-€ 450	-€ 528
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-€ 302	-€ 712	€ 12	€ 56
Structureel begrotingssaldo	-€ 225	-€ 377	-€ 438	-€ 472

nadelig nadelig nadelig nadelig

Geprognosticeerde balans 2020-2024

Op basis van [artikel 20 lid 1b](#) en [artikel 22 lid 1](#) van het BBV nemen we voor de jaren 2020-2024 een geprognosticeerde begin- en eindbalans op.

Activa	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
(im) Materiële vaste activa	54.217	57.652	61.039	62.011	62.311	63.003
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	42	42	42	42	42	42
Financiële vaste activa: Leningen	4.506	4.393	4.279	4.260	4.241	4.222
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	1.555	1.555	1.555	0	0	0 +
Totaal Vaste Activa	60.320	63.642	66.915	66.313	66.594	67.267
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	12.135	9.810	6.659	3.898	1.726	677
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	9	9	9	9	9	9
Uitzettingen <1 jaar	3.815	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen	9	10	10	10	10	10
Overlopende activa	5.024	5.000	5.000	5.413	4.500	4.000 +
Totaal Vlottende Activa	20.992	16.829	13.678	11.330	8.245	6.696
Totaal Activa	81.312	80.471	80.593	77.643	74.839	73.963
Passiva	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	3.595	2.828	2.943	3.387	3.158	2.974
Voorzieningen	4.862	4.391	3.803	2.892	2.990	3.084
Vaste schuld	62.353	66.790	65.226	62.864	60.467	60.151 +
Totaal Vaste Passiva	70.810	74.009	71.972	69.143	66.615	66.209
Vlottende schuld	4.410	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Overlopende passiva	6.092	2.462	4.621	4.500	4.224	3.754 +
Totaal Vlottende Passiva	10.502	6.462	8.621	8.500	8.224	7.754
Totaal Passiva	81.312	80.471	80.593	77.643	74.839	73.963

EMU-saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Hieronder is het EMU-saldo van de gemeente opgenomen.

Omschrijving	2020	2021	2022
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2021	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2021
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-848	-30	444
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	3.435	3.387	972
3. Mutatie voorzieningen	-471	-588	-911
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.325	-3.151	-2.761
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-2.429	-854	1.322

Investerings

Op 1 november 2018 is de Nota Investerings- en Afschrijvingsbeleid 2018 door de raad vastgesteld (D283888). De doelstelling van deze nota is het formuleren van beleid en vastleggen van uniforme regels voor:

- (Het aangaan van) investeringen;
- Activeren van activa;
- Waarderen van activa;
- Afschrijven van activa.

Investerings worden vastgesteld door de gemeenteraad. Dit gebeurt door hiervoor een bedrag in de programmabegroting (of in een begrotingswijziging) op te nemen. Bij de noodzaak tot doorschuiven van investeringskredieten langer dan 2 jaar wordt hiervoor een beslispunt bij de Jaarstukken opgenomen.

In de Perspectiefnota hebben we de aanbeveling gedaan om te gaan werken met een vastgestelde investeringsruimte, een zogenaamd investeringsplafond. De tijd tussen perspectiefnota en begroting was te kort om deze aanbeveling uit te werken in een zorgvuldig voorstel. Daarom nemen we deze aanbeveling mee in het herstelplan.

Bij het vaststellen van deze begroting wordt de 1^e jaarschijf 2020 beschikbaar gesteld. Voor het jaar 2020 zijn de volgende investeringen opgenomen. Zoals vastgelegd in de Nota Investerings- en Afschrijvingsbeleid 2018 start de afschrijving op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereed is c.q. verworven wordt. (In de Programmabegroting wordt uitgegaan van het jaar T + 1)

nr	Investerings 2021	Investering	Termijn	Rente %	Afschrijving	Rentelast
	Programma 2 Fysieke leefomgeving					
1	GRP gemalen el/mech BK 2021	€ 57.977	40	0,50%	€ 1.449	€ 290
2	GRP gemalen el/mech ME 2021	€ 22.090	15	0,50%	€ 1.473	€ 110
3	Afkoppelmaatregelen 2021	€ 160.000	40	0,50%	€ 4.000	€ 800
4	Aanpassing infrastructuur de Lans 2021	€ 100.000	30	0,50%	€ 3.333	€ 500
	Programma 3 Sociale leefomgeving					
5	Inbreiding kinderopvang in het P@rk 2021	€ 248.400	20	0,50%	€ 12.420	€ 1.242
6	Uitbreiding lokaal Pancratiusschool 2021	€ 361.935	40	0,50%	€ 9.048	€ 1.810
7	Uitbreiding Oecumenische school 2021	€ 361.935	40	0,50%	€ 9.048	€ 1.810
8	Renovatie de Lans 2021	€ 3.377.686	40	0,50%	€ 84.442	€ 16.888
9	Renovatie veld 2 SHE Hall 2021	€ 24.000	10	0,50%	€ 2.400	€ 120
		€ 4.714.023			€ 127.614	€ 23.570

Toelichting investeringen gepland in 2021

Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 (nrs. 1 t/m 3)

Investerings voor rioleringsprojecten zijn opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen hoe richting wordt gegeven aan de rioleringszorg in de gemeente. Het betreft een strategie voor de lange termijn. In het plan is vastgelegd welke personele en financiële middelen er nodig zijn om de strategie te kunnen realiseren.

Aanpassing infrastructuur de Lans (nr. 4)

Met de huidige eigenaar van de grond waarop de Lans is gesitueerd is overeenstemming over de geplande renovatie aan het huidige gebouw (zie nummer 8 hierna). Er zijn ook infrastructurele maatregelen nodig. Zo wordt er een aparte toegang en parkeervoorziening gerealiseerd. Hiervoor is een krediet van € 100.000 nodig.

Inbreiding kinderopvang in het P@rk 2021 (nr. 5)

Met Archipel voeren we gesprekken over inbreiding van de kinderopvang gesitueerd in het naastliggende pand De Bengelenburg. Door een gedeeltelijke interne verbouwing van de school is het mogelijk om de school ook geschikt te maken voor kinderopvang, waardoor het een volwaardig Integraal Kindcentrum kan worden (IKC). Stichting Archipel Kinderopvang zou dan van ons ruimte gaan huren in de school. Er kan dan worden overwogen de Bengelenburg te verkopen of voor een ander doel in te zetten.

Uitbreiding lokaal Pancratiusschool 2021 (nr. 6)

Uit nieuwe prognosecijfers blijkt dat de school niet meer genoeg heeft aan 7 lokalen. Het leerlingenaantal blijft stijgen. Er is conform de verordening ook gekeken naar medegebruik. Echter meer dan 10 jaar voor 1 klas medegebruik in een andere school is niet uitvoerbaar, omdat dit de onderwijskwaliteit en doorlopende leerlijn niet ten goede komt. Daarnaast leidt het ook tot teveel en te lange organisatorische problemen voor de school.

Uitbreiding Oecumenische school 2021 (nr. 7)

Uit nieuwe prognosecijfers blijkt dat de school het lage aantal leerlingen dat verwacht werd tijdens onderzoeken rondom het IHP nooit heeft gehaald. Het leerlingenaantal is vanaf het begin 20 kinderen hoger geweest dan ooit verwacht en daardoor is te klein gebouwd. Afgelopen 2 jaar is de school nog verder gegroeid. Uitbreiding van de Elzenbos zal ook meer leerlingen trekken. Nu uitbreiden met een extra lokaal is daarom wenselijk. Er is conform de verordening ook gekeken naar medegebruik. Echter meer dan 10 jaar voor 1 klas medegebruik in een andere school is niet uitvoerbaar, omdat dit de onderwijskwaliteit en doorlopende leerlijn niet ten goede komt. Daarnaast leidt het ook tot teveel en te lange organisatorische problemen voor de school.

Renovatie de Lans 2021 (nr. 8)

Door vertrek van de Michaelshoeve is enkele jaren geleden afgesproken met Athena om twee jaar te wachten en de levensvatbaarheid van school de Lans een aantal jaren af te wachten. Er is veel werk verzet om deze instellingsschool weer om te zetten naar een goed functionerende gewone SO/VSO school. Wel een bijzondere school, want dit type school is uniek in zijn soort door de antroposofische inslag. Nu het leerlingenaantal van de school weer is verdubbeld heeft Athena een aanvraag tot nieuwbouw of renovatie ingediend. Allereerst is gekeken naar samenwonen in de scholen met veel leegstand. Omdat het om leerlingen gaat met een bijzondere behoefte en tevens om praktijkonderwijs voor de VSO leerlingen is gebleken dat de ruimte die over is in andere scholen niet geschikt is voor de Lans. Niet in Eerbeek, maar ook niet in Brummen. Ook de Bengelenburg is te klein voor de Lans. Na een uitgebreid locatieonderzoek elders in de gemeente blijkt dat renoveren op de huidige plek de beste optie is. Binnenkort zal de huidige eigenaar van het terrein een contract over de grondsituatie ondertekenen. Dus daarmee is het risico te investeren op de huidige locatie verdwenen. De eigenaar van de grond heeft wel aangegeven dat zij nog steeds willen dat de Lans een eigen entree krijgt en een eigen parkeervoorziening. Investering hiervoor is opgenomen onder nummer 4.

Renovatie veld 2 Hall (nr.9)

Eenmaal in de 15 jaar wordt er een sportveld gerenoveerd. Voor het jaar 2021 is € 24.000 nodig voor hierboven genoemd veld.

Hieronder de geplande investeringen voor de jaren 2022 t/m 2024

Investerings 2022	Investering	Termijn	Rente %	Afschrijving	Rentelast
Programma 2 Fysieke leefomgeving					
GRP gemalen el/mech BK 2022	€ 56.238	40	0,50%	€ 1.406	€ 281
Afkoppelmaatregelen 2022	€ 480.000	40	0,50%	€ 12.000	€ 2.400
GRP gemalen el/mech ME 2022	€ 35.179	15	0,50%	€ 2.345	€ 176
Retentievijver Veldkantweg 2022	€ 100.000	60	0,50%	€ 1.667	€ 500
Maatregelen klimaatadaptatie riolen 2022	pm				
Vervanging kleine zoutstrooier 2022	€ 30.700	15	0,50%	€ 2.047	€ 154
Herinrichting wegen 2022	€ 2.591.782	30	0,50%	€ 86.393	€ 12.959

Investerings 2022	Investering	Termijn	Rente %	Afschrijving	Rentelast
Vervanging grote tractor 2022	€ 80.000	10	0,50%	€ 8.000	€ 400
Programma 3 Sociale leefomgeving					
Renovatie veld 2 de Veldkant 2022	€ 24.000	10	0,50%	€ 2.400	€ 120
	€ 3.397.899			€ 116.257	€ 16.989

Investerings 2023	Investering	Termijn	Rente %	Afschrijving	Rentelast
Programma 2 Fysieke leefomgeving					
Vervanging 2 elektrische kippers 2023 (DFSK City Transporter)	€ 93.000	6	0,50%	€ 15.500	€ 465
Vervanging kleine zoutstrooier 2023 (op tandemaster)	€ 21.000	15	0,50%	€ 1.400	€ 105
GRP gemalen el/mech ME 2023	€ 41.796	15	0,50%	€ 2.786	€ 209
Herinrichting wegen 2023	€ 2.591.782	30	0,50%	€ 86.393	€ 12.959
Programma 3 Sociale leefomgeving					
Renovatie trainingsveld SHE Hall 2023	€ 17.000	10	0,50%	€ 1.700	€ 85
	€ 2.764.518			€ 107.779	€ 13.823

Investerings 2024	Investering	Termijn	Rente %	Afschrijving	Rentelast
Programma 2 Fysieke leefomgeving					
GRP gemalen BK 2024	€ 118.846	40	0,50%	€ 2.971	€ 594
GRP gemalen ME 2024	€ 258.329	15	0,50%	€ 17.222	€ 1.292
GRP pompunits ME 2024	€ 35.411	20	0,50%	€ 1.771	€ 177
Herinrichting wegen 2024	€ 2.591.782	30	0,50%	€ 86.393	€ 12.959
Aankoop elektrische kipper 2024 (DFSK City Transporter)	€ 46.800	6	0,50%	€ 7.800	€ 234
Grote bebordingswagen 2024 (excl borden)	€ 19.500	10	0,50%	€ 1.950	€ 98
Kleine bebordingswagens 2 st. 2024 (excl borden)	€ 16.000	10	0,50%	€ 1.600	€ 80
Programma 3 Sociale leefomgeving					
Renovatie veld 4 de Veldkant 2024	€ 24.000	10	0,50%	€ 2.400	€ 120
	€ 3.110.668			€ 122.106	€ 15.553

Reserves en Voorzieningen

Reserves en voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van de vermogenspositie van de gemeente Brummen. Op 1 november 2018 is de Nota reserves en voorzieningen gemeente Brummen 2018 door de raad vastgesteld (D283683).

Bij de begroting wordt de verwachte ontwikkeling van de reserves en voorzieningen aangegeven. Het daadwerkelijke verloop van de reserves en voorzieningen wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt in de jaarstukken.

De nota geeft het onderscheid tussen reserves en voorzieningen weer.

Reserves behoren tot het *eigen vermogen* en zijn vrij besteedbaar. De gemeenteraad kan besluiten voor een bepaald doel bestemmingsreserves te vormen en kan deze bestemming te allen tijde wijzigen.

Voorzieningen behoren tot het *vreemd vermogen* en zijn niet vrij besteedbaar. Voorzieningen worden gevormd ten laste van het programma. De aanwending komt vervolgens ten laste van de gevormde voorziening. Een voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting/risico.

Stand en het gespecificeerde verloop van reserves

(bedragen x 1.000)

Aard van de reserve bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve						
Algemene reserve	€ 3.111	€ 1.003	€ 1.579	€ 2.513	€ 2.662	€ 2.734
Rekeningresultaat	-€ 2.107	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal algemene reserve	€ 1.003	€ 1.003	€ 1.579	€ 2.513	€ 2.662	€ 2.734
Bestemmingsreserves						
Toerisme en recreatie	€ 221	€ 204	€ 172	€ 145	€ 115	€ 96
Bovenwijkse voorzieningen	€ 14	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Duurzaamheid/ LOG	€ 255	€ 120	€ 150	€ 120	€ 116	€ 116
Afvalstoffenheffing	€ 2.102	€ 1.501	€ 1.042	€ 607	€ 265	€ 28
Reserve Plan Eerbeek	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bestemmingsreserves	€ 2.592	€ 1.824	€ 1.364	€ 873	€ 496	€ 240
Totaal reserves	€ 3.595	€ 2.828	€ 2.943	€ 3.387	€ 3.158	€ 2.974

Algemene reserve

Deze reserve is enerzijds benodigde om risico's op te vangen. Jaarlijks vindt een risico-inventarisatie plaats en wordt het weerstandsvermogen herijkt. Op 18 juni 2020 heeft de raad de risico-inventarisatie 2020 vastgesteld op € 4.194.000. Naar aanleiding van de actualisatie die bij deze begroting heeft plaats gevonden dalen de risico's naar € 3.394.000.

De algemene reserve is daarnaast bedoeld voor de financiering van incidentele uitgaven en het egaliseren van overschotten of opvangen van tekorten in de exploitatie. Vanaf 2020 wordt jaarlijks een bedrag van € 500.000 toegevoegd voor de verbetering van de financiële positie in het kader van Financieel Gezond Brummen. In deze begroting hebben we opgenomen dat we vanaf 2022 € 100.000 extra gaan sparen vanuit de OZB-inkomsten ter versteviging van het weerstandsvermogen.

Rekeningresultaat

In het raadsvoorstel/-besluit bij de jaarstukken wordt door de raad bepaald met welke reserve het resultaat verrekend gaat worden. Standaard wordt het resultaat verrekend met de Vrije reserve.

Toerisme en Recreatie

Deze bestemmingsreserve is gericht op een versterking van de toeristische recreatieve sector.

Daarbij gaat het om infrastructurele maatregelen, lokaal gastheerschap, promotie en marketing en de cofinanciering van passende initiatieven. We hebben in de begroting opgenomen dat we vanaf 2021 20% van de opbrengst toeristenbelasting in enig jaar in deze reserve storten.

De bestaande jaarlijkse structurele lasten voor het versterken van het toeristisch karakter van de gemeente worden aan deze reserve onttrokken.

Verder kunnen incidentele bijdragen uit deze reserve worden bekostigd.

	2021	2022	2023	2024
Toevoeging aan reserve Toerisme, 20% van de opbrengst	€ 193	€ 197	€ 201	€ 206
Onttrekkingen structurele lasten:				
Jaarlijkse kosten voor het versterken van toerisme en recreatie	-/- € 224	-/- € 224	-/- € 224	-/- € 224
Onttrekkingen incidentele lasten:				
Promotiefolder 2023			-/- € 8	
Saldo	-/- € 31	-/- € 27	-/- € 31	-/- € 19

Duurzaamheid/LOG

De reserve wordt gevoed door bijdrages uit woningbouwinitiatieven. We innen deze bijdrages via grond-exploitaties of anterieure overeenkomsten, (conform de Grondexploitatiewet). In de Structuurvisie (ROV) Ligt op Groen uit 2006 staan de contouren van dit fonds.

In de Nota Grondbeleid van januari 2006 heeft de gemeenteraad het fonds Ligt op Groen bekrachtigd.

Met de beschikbare middelen uit het fonds Ligt op Groen worden 'groene' projecten uitgevoerd samen met de inwoners en ondernemers in Brummen. De projecten zijn passend binnen de uitgangspunten van de reserve, zoals verwoord in het uitvoeringsprogramma 'De schop in de grond'.

	2021	2022	2023	2024
Toevoegingen incidentele baten:				
Bijdrage af te sluiten bouwgrondcomplexen	€ 146			
Onttrekkingen incidentele lasten:				
Diverse duurzaamheidsprojecten	-/- € 103	-/- € 14	-/- 4	
Landschapscontract 2019-2022	-/- € 13	-/- € 15		
Saldo	€ 30	-/- € 29	-/- € 4	€ 0

Afvalstoffenheffing

Op begrotingsbasis worden de kosten van het ophalen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen inclusief BTW, overhead, kosten minima, openbare reiniging/straatvegen en rente voor 100% doorberekend aan de burgers. Vanwege achterblijvende kosten of hogere inkomsten kan het voorkomen dat op rekeningsbasis meer dan 100% dekking wordt verkregen.

Bij de tariefstelling van de heffing wordt gewerkt met een gemiddelde vierjaarlijkse kostenontwikkeling.

Gevolg van deze systematiek is dat er jaarlijks onder- of overdekkingen ontstaan ten opzichte van de kosten. Deze worden verrekend met de reserve.

	2021	2022	2023	2024
Onttrekkingen structurele lasten:	-/- € 459	-/- € 434	-/- € 342	-/- € 237
Saldo	-/- € 459	-/- € 434	-/- € 342	-/- € 237

Stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen

(bedragen x 1.000)

Aard van de voorziening bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024
Verplichtingen, verliezen, risico's						
Pensioenaanspraken wethouders	€ 1.496	€ 1.422	€ 1.348	€ 1.274	€ 1.200	€ 1.126
Voorziening wachtgeld bestuurders	€ 207	€ 308	€ 308	€ 308	€ 308	€ 308
Voorziening WW uitkeringen werknemers	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98	€ 98
Afloopkosten complex Elzenbos	€ 166	€ 166	€ 166	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal	€ 1.967	€ 1.994	€ 1.920	€ 1.680	€ 1.606	€ 1.532
Onderhoud egalisatie						
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 26	€ 63	€ 73	€ 35	€ 21	€ 16
Voorziening voedselbos	€ 76	€ 32	€ 22	€ 12	€ 0	€ 0
Onderhoud wegen	€ 449	€ 97	€ 172	€ 9	€ 326	€ 583
Onderhoud lantaampalen	€ 82	€ 94	€ 106	€ 118	€ 129	€ 141
Subtotaal	€ 634	€ 286	€ 372	€ 173	€ 476	€ 740
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven						
Rioolrenovaties	€ 897	€ 1.178	€ 884	€ 657	€ 692	€ 726
Rioolheffing	€ 1.363	€ 932	€ 628	€ 381	€ 215	€ 85
Subtotaal	€ 2.260	€ 2.110	€ 1.511	€ 1.038	€ 907	€ 812
Totaal voorzieningen	€ 4.862	€ 4.391	€ 3.803	€ 2.892	€ 2.990	€ 3.084

Pensioenaanspraken wethouders

Deze voorziening is getroffen om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen voor de pensioenge-rechtigden die op 31-12-2009 nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt.

	2021	2022	2023	2024
Onttrekkingen structurele lasten:	-/- € 74	-/- € 74	-/- € 74	-/- € 74
Saldo	-/- € 74	-/- € 74	-/- € 74	-/- € 74

Afloopkosten complex Elzenbos

Na verwachting wordt deze voorziening, na verkoop van alle kavels in 2022, ingezet en afgesloten.

Voorziening wachtgeld bestuurders

Ter dekking van kosten van wachtgeld.

Voorziening WW uitkering weknemers

Ter dekking van kosten WW uitkeringen.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Op basis van gebouwenbeheersplan worden de budgetten vastgelegd voor kosten grootonderhoud (incl. klachtenonderhoud). Het gebouwbeheer is opgenomen in de meerjarenplanning. De meerjarenplanning is de basis voor de Programmabegroting.

Het uitvoeren van de diverse grootonderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen, die de gemeente beheert, kent budgettair geen jaarlijks gelijk niveau. Dit wordt veroorzaakt doordat vele onderhoudsmaatregelen een meerjarig karakter hebben, waardoor sterke schommelingen in de budgetbehoefte optreden. Om te voorkomen dat de begroting een jaarlijks wisselend beeld geeft, is de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Deze voorziening wordt jaarlijks met een vastgesteld bedrag gevoed en kan, zonder de gemeentelijke exploitatie te beïnvloeden, worden aangewend voor uitgaven ten behoeve van het groot onderhoud.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het mogelijk een voorziening te creëren die betrekking heeft op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals groot onderhoud. Voorwaarde is wel dat het instellen en voeden van een voorzie-

ning voor (groot) onderhoud is gebaseerd op een beheerplan. Dit beheerplan moet periodiek worden geactualiseerd. In Brummen wordt dit 2-jaarlijks geactualiseerd.

	2021	2022	2023	2024
Toevoeging vanuit exploitatie	€ 256	€ 262	€ 267	€ 273
Onttrekking vanuit gebouwenbeheersplan	-/- € 247	-/- € 299	-/- € 281	-/- € 277
Saldo	€ 9	-/- € 37	-/- € 14	-/- € 5

Voorziening voedselbos

Betreft project in plan Elzenbos. Vanuit de bouwgrondexploitatie Elzenbos is een bijdrage aan dit project geleverd. Vanuit deze voorziening zullen de diverse (aanleg)kosten gedekt worden.

Wegenonderhoud

De wetgeving eist van de wegbeheerders de hen toegewezen wegen volgens goed rentmeesterschap te onderhouden (wegenwet) en maatregelen te nemen die de veiligheid van de weggebruiker waarborgen (wegenverkeerswet). Voor gemeenten is het daarom van belang om de kwaliteit en de onderhoudsbehoefte van het te beheren areaal inzichtelijk te maken.

In 2019 heeft er een weginspectie van het gemeentelijk wegenbestand plaats gevonden en is een beheerplan wegen opgesteld voor de jaren 2020-2024. Op basis van de resultaten van de weginspectie en het beheerplan wordt de onderhoudsplanning opgesteld.

Voor de financiering van de uitvoering wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de voorziening onderhoud wegen. Uit deze voorziening worden het groot onderhoud van de asfalt- en elementenverhardingen bekostigd en ook de oppervlaktebehandelingen (zie Par. Kapitaalgoederen).

	2021	2022	2023	2024
Toevoeging vanuit exploitatie	€ 737	€ 784	€ 764	€ 764
Onttrekking vanuit wegenbeheersplan	-/- € 662	-/- € 947	-/- € 447	-/- € 507
Saldo	€ 75	-/- € 163	€ 317	€ 257

Straatverlichting

De gemeente beheert de straatverlichting in de openbare ruimte. De wijze waarop en in welke mate dit gedaan wordt staat beschreven in het beleidsplan openbare verlichting 2016-2020 welke op 26 mei 2016 door de raad is vastgesteld.

Vervangingen die voortvloeien uit het plan worden opgenomen in de investeringslijst van de Programma-begroting. Voor het schilderwerk van stalen masten is een schilderinterval van 7 tot 10 jaar. Hiervoor wordt jaarlijks € 11.750 toegevoegd vanuit de exploitatie. In onderstaande periode zijn geen onttrekkingen gepland.

	2021	2022	2023	2024
Toevoeging vanuit exploitatie	€ 12	€ 12	€ 12	€ 12
Onttrekking t.b.v. schilderen lantaarnpalen				
Saldo	€ 12	€ 12	€ 12	€ 12

Rioolrenovaties

Voor de rioolrenovaties wordt gebruik gemaakt van een voorziening. Deze voorziening is ingesteld om een gelijkmatige belasting van de exploitatie te verkrijgen en daarmee ook een meer gelijkmatige ontwikkeling van de rioolheffing. De ontwikkeling van de stortingen en de gehele ontwikkeling van de toekomstige kosten is in beeld gebracht op basis van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP).

	2021	2022	2023	2024
Toevoeging vanuit exploitatie	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450
Onttrekking vanuit gemeentelijke rioleringsplan voor renovaties	-/- € 745	-/- € 676	-/- € 415	-/- € 416
Saldo	-/- € 295	-/- € 226	€ 35	€ 34

Rioolheffing

Op begrotingsbasis worden de kosten voor rioleringszorg inclusief BTW, overhead, kosten minima, openbare reiniging/straatvegen en rente voor 100% doorberekend aan de burgers. Vanwege achterblijvende kosten of hogere inkomsten kan het voorkomen dat op rekeningsbasis meer dan 100% dekking wordt verkregen.

Bij de tariefstelling van de heffing wordt gewerkt met een gemiddelde vierjaarlijkse kostenontwikkeling. Gevolg van deze systematiek is dat er jaarlijks onder- of overdekkingen ontstaan ten opzichte van de kosten. Deze worden verrekend met de voorziening rioolrechten.

	2021	2022	2023	2024
Onttrekkingen structurele lasten:	-/- € 304	-/- € 247	-/- € 166	-/- € 130
Saldo	-/- € 304	-/- € 247	-/- € 166	-/- € 130

Bijlagen

In deze bijlage wordt het subsidieplafond per beleidsterrein als bedoeld in artikel 5, lid 1, van de Algemene Subsidieverordening Gemeente Brummen (INT16.3004, vastgesteld op 15 dec. 2016, RB160069) beschreven. Binnen de plafonds stelt het college vervolgens het definitieve subsidie vast voor de individuele organisaties en instellingen.

In het onderstaande overzicht staat voor het jaar 2021 de verdeling per beleidsveld en een recapitulatie van de totaalbedragen naar de 4 programma's van de begroting.

Beleidsterrein		Plafond 2020	Plafond 2021
1. Veiligheidsbeleid			
	Plafond	€ 6.750	€ 6.750
2. Ruimtelijk economisch beleid			
	Plafond	€ 0	€ 0
3. Technologie			
	Plafond	€ 0	€ 0
4. Midden- en kleinbedrijf			
	Plafond	€ 0	€ 0
6. Natuur- en landschapsbeleid			
	Plafond	€ 0	€ 0
7. (Openlucht)recreatie en toerisme			
	Plafond	€ 148.400	€ 148.400
8. Cultuurhistorie			
	Plafond	€ 2.400	€ 2.400
11. Maatschappelijk beleid			
	Plafond	€ 185.753	€ 140.138
12. Sociale cohesie			
	Plafond	€ 34.973	€ 60.717
13. Lokaal onderwijsbeleid			
	Plafond	€ 17.000	€ 17.000
15. Sport- en cultuurbeleid			
	Plafond	€ 1.116.334	€ 1.171.523
16. Gezondheidsbevordering			
	Plafond	€ 361.670	€ 374.141
Totaal generaal plafonds		€ 1.873.280	€ 1.921.069
Totaal generaal per programma			
Programma 1		€ 6.750	€ 6.750
Programma 2		€ 151.602	€ 151.619
Programma 3		€ 1.714.928	€ 1.762.700
Programma 4		€ 0	€ 0
Totaal generaal alle programma		€ 1.873.280	€ 1.921.069

Hieronder staan de financiële uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de programmabegroting.

Uitgangspunten	Programmabegroting 2021-2024
Lasten	
Prijsstijging 2021 (inflatie)	Uitbestedings- en subsidiebudgetten zijn, waar dat aan de orde is, meerjarig geïndexeerd met een percentage van 2,1% per jaar. De index is gebaseerd op het gemiddelde consumentenprijsindexcijfer (CPI) over de periode juli 2019 – juni 2020.
Gemeenschappelijke regelingen (GR)	De bijdragen in 2021 zijn gebaseerd op (concept)begrotingen 2021 van de GR of de meest recente gegevens over de ontwikkeling van de bijdrage aan de GR. De bijdrage voor 2022 en volgende jaren is geïndexeerd met het gemeentelijk indexeringspercentage van 2,1%.
Loonkosten (inclusief sociale lasten)	Uitgangspunt voor de indexering van loonkosten is de Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers zoals opgenomen in de jaarlijkse meicirculaire t-1. Op basis van de meicirculaire 2020 zijn de volgende indexeringen voor salarissen opgenomen ten opzichte van de loonkosten 2020: 2021: 2,6% 2022: 2,2% 2023: 2,0% 2024: 2,0%
Kapitaallasten	Op basis van de staat van activa en het meerjarige investeringsplan in de Programmabegroting 2021-2024.
Rentelasten	Op basis van de leningenportefeuille tot en met 2019 en de ontwikkeling financieringsbehoefte 2020-2024. Hierbij is rekening gehouden met een gemiddelde rente van 0,7% voor langlopende leningen.
Rente over activa	De totale rentelast wordt via een gemiddeld percentage omgeslagen over de boekwaarde van de activa. Voor 2021-2024 bedraagt de renteomslag 0,5%.
Eigen financieringsmiddelen	Hierover wordt geen rente berekend.

Uitgangspunten	Programmabegroting 2021-2024
Baten	
Onroerende zaakbelastingen	De jaarlijkse inflatiecorrectie die voor 2021 van toepassing is bedraagt 2,1%. De extra verhoging vanaf 2021 op basis van deze begroting bedraagt € 600.000.
Toeristenbelasting	De jaarlijkse inflatiecorrectie die voor 2021 van toepassing is bedraagt 2,1%.
Rioolrechten	100% kostendekkend.
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend.
Grafrechten	Vanaf 2021 extra verhoogd met 18,5% en met de inflatiecorrectie 2,1%.
Leges	Inflatiecorrectie met 2,1% en maximaal 100% kostendekking.
Rente verstrekte leningen	Op basis van de bestaande leningenportefeuille.
Overige grondslagen	
Begrotingscijfers 2020	De begrotingscijfers 2020 die in deze begroting zijn opgenomen zijn de cijfers van de vastgestelde programmabegroting 2020-2023.
Aantal inwoners	Voor de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van een inwoneraantal voor 2021 van 20.655 met een jaarlijkse krimp van 20 inwoners per jaar voor de jaren 2022 t/m 2024.
Aantal woningen	Voor de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van 9.348 woningen voor de jaren 2021 t/m 2024
Meerjaren Prognose Grondexploitatie	De parameters voor het jaar 2021 Kostenstijging 3,0% Opbrengststijging 1,0% Rente 1,3% Disconteringsvoet 2,0%

Voor de onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten wordt in deze bijlage een overzicht van lasten, baten en saldo op de [wettelijk voorgeschreven taakvelden](#) weergegeven.

Bedragen x € 1.000		Lasten 2021	Baten 2021	Saldo 2021
0.0	Bestuur en Ondersteuning	11.217	39.092	27.875
0.1	Bestuur	€ 1.660	€ 92	-€ 1.568
0.2	Burgerzaken	€ 788	€ 248	-€ 540
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 244	€ 270	€ 26
0.4	Overhead	€ 7.472	€ 84	-€ 7.388
0.5	Treasury	-€ 48	€ 132	€ 180
0.61	OZB woningen	€ 231	€ 3.790	€ 3.559
0.62	OZB niet woningen	€ 63	€ 1.953	€ 1.890
0.63	Parkeerbelasting	€ 0	€ 0	€ 0
0.64	Belastingen, overig	€ 0	€ 0	€ 0
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	€ 0	€ 31.667	€ 31.667
0.8	Overige baten en lasten	€ 114	€ 56	-€ 58
0.10	Mutaties reserves	€ 693	€ 800	€ 107
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	€ 0	€ 0	€ 0
1.0	Veiligheid	€ 1.722	€ 22	-€ 1.700
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.271	€ 0	-€ 1.271
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 451	€ 22	-€ 429
2.0	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 2.630	€ 73	-€ 2.557
2.1	Verkeer en vervoer	€ 2.630	€ 73	-€ 2.557
2.2	Parkeren	€ 0	€ 0	€ 0
2.3	Recreatieve havens	€ 0	€ 0	€ 0
2.4	Economische havens en waterwegen	€ 0	€ 0	€ 0
2.5	Openbaar vervoer	€ 0	€ 0	€ 0
3.0	Economie	€ 329	€ 1.026	€ 697
3.1	Economische ontwikkeling	€ 48	€ 0	-€ 48
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 0	€ 0	€ 0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	€ 46	€ 44	-€ 2
3.4	Economische promotie	€ 235	€ 982	€ 747
4	Onderwijs	€ 1.979	€ 368	-€ 1.611
4.1	Openbaar basisonderwijs	€ 0	€ 0	€ 0
4.2	Onderwijshuisvesting	€ 901	€ 0	-€ 901
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 1.078	€ 368	-€ 710

Bedragen x € 1.000	Lasten 2021	Baten 2021	Saldo 2021
5.0 Sport, cultuur en recreatie	4.114	603	-3.511
5.1 Sportbeleid en activering	€ 245	€ 20	-€ 225
5.2 Sportaccommodaties	€ 1.384	€ 544	-€ 840
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 124	€ 0	-€ 124
5.4 Musea	€ 78	€ 0	-€ 78
5.5 Cultureel erfgoed	€ 31	€ 0	-€ 31
5.6 Media	€ 413	€ 0	-€ 413
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 1.839	€ 39	-€ 1.800
6.0 Sociaal Domein	€ 23.143	€ 6.214	-€ 16.929
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.696	€ 159	-€ 1.537
6.2 Wijkteams	€ 1.176	€ 0	-€ 1.176
6.3 Inkomensregelingen	€ 5.819	€ 4.662	-€ 1.157
6.4 Begeleide participatie	€ 2.862	€ 410	-€ 2.452
6.5 Arbeidsparticipatie	€ 779	€ 0	-€ 779
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 479	€ 3	-€ 476
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	€ 5.092	€ 200	-€ 4.892
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	€ 4.412	€ 0	-€ 4.412
6.81 Geescaleerde zorg 18+	€ 24	€ 780	€ 756
6.82 Geescaleerde zorg 18-	€ 804	€ 0	-€ 804
7.0 Volksgezondheid en milieu	€ 4.916	€ 4.575	-€ 341
7.1 Volksgezondheid	€ 727	€ 0	-€ 727
7.2 Riolering	€ 1.631	€ 2.800	€ 1.169
7.3 Afval	€ 1.561	€ 1.666	€ 105
7.4 Milieubeheer	€ 789	€ 0	-€ 789
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	€ 208	€ 109	-€ 99
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 2.428	€ 580	-€ 1.848
8.1 Ruimtelijke Ordening	€ 1.659	€ 0	-€ 1.659
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	€ 169	€ 123	-€ 46
8.3 Wonen en bouwen	€ 600	€ 457	-€ 143
TOTAAL GENERAAL	€ 52.478	€ 52.553	€ 75

Bijlage 4 – Overzicht van focusgebieden en basistaken meerjarig

Programma 1 - Bestuur en Veiligheid

Focusgebieden en basistaken x € 1.000	2019 Rek			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Basistaken Bestuur en Dienstverlening	€ 3.322	€ 395	-€ 2.927	€ 2.243	€ 338	-€ 1.906	€ 2.448	€ 340	-€ 2.109	€ 2.405	€ 294	-€ 2.111	€ 2.422	€ 297	-€ 2.125	€ 2.452	€ 301	-€ 2.151
Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving	€ 2.108	€ 12	-€ 2.096	€ 2.081	€ 8	-€ 2.072	€ 2.130	€ 13	-€ 2.117	€ 2.166	€ 13	-€ 2.152	€ 2.209	€ 13	-€ 2.195	€ 2.255	€ 14	-€ 2.241
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	€ 5.430	€ 407	-€ 5.023	€ 4.324	€ 346	-€ 3.978	€ 4.579	€ 353	-€ 4.226	€ 4.571	€ 307	-€ 4.264	€ 4.631	€ 311	-€ 4.321	€ 4.706	€ 314	-€ 4.392

Programma 2 - Fysieke leefomgeving

Focusgebieden en basistaken x € 1.000	2019 Rek			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	€ 833	€ 175	-€ 658	€ 309	€ 54	-€ 255	€ 489	€ 155	-€ 333	€ 414	€ 74	-€ 339	€ 298	€ 4	-€ 294	€ 300	€ 0	-€ 300
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2013	€ 1.037	€ 960	-€ 77	€ 1.066	€ 0	-€ 1.066	€ 1.069	€ 0	-€ 1.069	€ 1.079	€ 0	-€ 1.079	€ 1.037	€ 0	-€ 1.037	€ 997	€ 0	-€ 997
Focusgebied Centrum Brummen	€ 98	€ 0	-€ 98	€ 41	€ 0	-€ 41	€ 43	€ 0	-€ 43	€ 44	€ 0	-€ 44	€ 45	€ 0	-€ 45	€ 46	€ 0	-€ 46
Focusgebied Omgevingswet	€ 361	€ 119	-€ 242	€ 410	€ 3	-€ 407	€ 547	€ 0	-€ 547	€ 531	€ 0	-€ 531	€ 537	€ 0	-€ 537	€ 546	€ 0	-€ 546
Basistaken fysieke leefomgeving	€ 8.833	€ 6.315	-€ 2.518	€ 8.392	€ 6.167	-€ 2.225	€ 9.153	€ 6.251	-€ 2.902	€ 9.246	€ 6.073	-€ 3.172	€ 9.349	€ 6.081	-€ 3.268	€ 9.531	€ 6.128	-€ 3.403
Totaal 2 Fysieke leefomgeving	€ 9.194	€ 6.434	-€ 3.594	€ 8.802	€ 6.170	-€ 3.993	€ 11.301	€ 6.407	-€ 4.894	€ 11.314	€ 6.148	-€ 5.166	€ 11.267	€ 6.085	-€ 5.181	€ 11.420	€ 6.128	-€ 5.292

Programma 3 - Sociale leefomgeving

Focusgebieden en basistaken x € 1.000	2019 Rek			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Focusgebied sociaal domein	€ 23.852	€ 18.219	-€ 5.632	€ 20.103	€ 5.166	-€ 14.937	€ 21.907	€ 6.090	-€ 15.816	€ 22.058	€ 6.020	-€ 16.037	€ 22.199	€ 5.330	-€ 16.869	€ 22.426	€ 5.340	-€ 17.085
Basistaken sociale leefomgeving	€ 4.758	€ 1.322	-€ 3.436	€ 5.784	€ 910	-€ 4.874	€ 6.169	€ 1.057	-€ 5.111	€ 6.093	€ 1.047	-€ 5.045	€ 6.142	€ 1.057	-€ 5.085	€ 6.184	€ 1.068	-€ 5.116
Totaal 3 Sociale leefomgeving	€ 28.609	€ 19.541	-€ 9.068	€ 25.887	€ 6.077	-€ 19.810	€ 28.075	€ 7.148	-€ 20.927	€ 28.150	€ 7.068	-€ 21.082	€ 28.341	€ 6.388	-€ 21.954	€ 28.610	€ 6.408	-€ 22.202

Programma 4 - Bedrijfsvoering en Financiën

Focusgebieden en basistaken x € 1.000	2019 Rek			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Focusgebied Financieel gezond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Basistaken bedrijfsvoering en financiën	€ 8.067	€ 23.645	€ 15.578	€ 8.057	€ 35.853	€ 27.795	€ 8.524	€ 38.648	€ 30.124	€ 8.541	€ 39.388	€ 30.846	€ 8.620	€ 39.625	€ 31.004	€ 8.662	€ 40.019	€ 31.357
Totaal 4 Bedrijfsvoering en Financiën	€ 8.067	€ 23.645	€ 15.578	€ 8.057	€ 35.853	€ 27.795	€ 8.524	€ 38.648	€ 30.124	€ 8.541	€ 39.388	€ 30.846	€ 8.620	€ 39.625	€ 31.004	€ 8.662	€ 40.019	€ 31.357
Totaal Saldo inclusief bestemmingen			-€ 2.107			€ 14			€ 76			€ 334			-€ 451			-€ 528
			nadelig			voordelig			voordelig			voordelig			nadelig			nadelig

Bijlage 5 – Overzicht van werkgebieden meerjarig

Werkgebieden x € 1.000	2019 Rekening			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Basistaken bestuur en dienstverlening</i>																		
Bestuur en Dienstverlening	€ 3.322	€ 395	-€ 2.927	€ 2.243	€ 338	-€ 1.906	€ 2.448	€ 340	-€ 2.109	€ 2.405	€ 294	-€ 2.111	€ 2.422	€ 297	-€ 2.125	€ 2.452	€ 301	-€ 2.151
<i>Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving</i>																		
Veiligheid, toezicht en handhaving	€ 2.108	€ 12	-€ 2.096	€ 2.081	€ 8	-€ 2.072	€ 2.130	€ 13	-€ 2.117	€ 2.166	€ 13	-€ 2.152	€ 2.209	€ 13	-€ 2.195	€ 2.255	€ 14	-€ 2.241
Totaal 1 Bestuur en veiligheid	€ 5.430	€ 407	-€ 5.023	€ 4.324	€ 346	-€ 3.978	€ 4.579	€ 353	-€ 4.226	€ 4.571	€ 307	-€ 4.264	€ 4.631	€ 311	-€ 4.321	€ 4.706	€ 314	-€ 4.392

Werkgebieden x € 1.000	2019 Rekening			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Focusgebied Klimaat en duurzaamheid</i>																		
Klimaat en energietransitie	€ 301	€ 127	-€ 174	€ 197	€ 11	-€ 186	€ 365	€ 103	-€ 261	€ 280	€ 14	-€ 266	€ 223	€ 4	-€ 219	€ 223	€ 0	-€ 223
Landschap en biodiversiteit	€ 532	€ 48	-€ 484	€ 111	€ 43	-€ 68	€ 124	€ 52	-€ 72	€ 134	€ 60	-€ 74	€ 75	€ 0	-€ 75	€ 77	€ 0	-€ 77
<i>Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030</i>																		
Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek - Loenen 2030	€ 1.037	€ 960	-€ 77	€ 1.066	€ 0	-€ 1.066	€ 1.069	€ 0	-€ 1.069	€ 1.079	€ 0	-€ 1.079	€ 1.037	€ 0	-€ 1.037	€ 997	€ 0	-€ 997
<i>Focusgebied Centrum Brummen</i>																		
Centrum Brummen	€ 98	€ 0	-€ 98	€ 41	€ 0	-€ 41	€ 43	€ 0	-€ 43	€ 44	€ 0	-€ 44	€ 45	€ 0	-€ 45	€ 46	€ 0	-€ 46
<i>Focusgebied Omgevingswet</i>																		
Omgevingswet en ruimtelijke Ordening	€ 361	€ 119	-€ 242	€ 410	€ 3	-€ 407	€ 547	€ 0	-€ 547	€ 531	€ 0	-€ 531	€ 537	€ 0	-€ 537	€ 546	€ 0	-€ 546
<i>Basistaken fysieke leefomgeving</i>																		
Openbare Ruimte en Geo-informatie	€ 5.114	€ 3.075	-€ 2.038	€ 5.648	€ 3.095	-€ 2.554	€ 6.307	€ 3.007	-€ 3.300	€ 6.441	€ 3.012	-€ 3.429	€ 6.516	€ 3.016	-€ 3.500	€ 6.652	€ 3.058	-€ 3.594
Circulariteit en afval	€ 1.735	€ 1.983	€ 248	€ 1.566	€ 2.098	€ 532	€ 1.561	€ 2.125	€ 564	€ 1.558	€ 2.124	€ 566	€ 1.586	€ 2.161	€ 575	€ 1.616	€ 2.200	€ 584
Wonen	€ 1.494	€ 913	-€ 581	€ 684	€ 598	-€ 86	€ 755	€ 580	-€ 175	€ 768	€ 504	-€ 263	€ 778	€ 511	-€ 267	€ 795	€ 532	-€ 263
Economie, toerisme en recreatie	€ 271	€ 184	-€ 87	€ 305	€ 235	-€ 70	€ 329	€ 270	-€ 59	€ 331	€ 269	-€ 62	€ 334	€ 269	-€ 65	€ 335	€ 269	-€ 67
Gemeentelijk vastgoed en gronden	€ 220	€ 160	-€ 60	€ 189	€ 142	-€ 47	€ 201	€ 270	€ 69	€ 148	€ 165	€ 16	€ 135	€ 125	-€ 11	€ 133	€ 70	-€ 63
Totaal 2 Fysieke leefomgeving	€ 11.162	€ 7.569	-€ 3.594	€ 10.217	€ 6.224	-€ 3.993	€ 11.301	€ 6.407	-€ 4.894	€ 11.314	€ 6.148	-€ 5.166	€ 11.267	€ 6.085	-€ 5.181	€ 11.420	€ 6.128	-€ 5.292

Werkgebieden x € 1.000	2019 Rekening			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Focusgebied Sociaal domein</i>																		
Jeugdzorg	€ 4.942	€ 4.042	-€ 900	€ 4.839	€ 0	-€ 4.839	€ 5.216	€ 0	-€ 5.216	€ 5.266	€ 0	-€ 5.266	€ 5.313	€ 0	-€ 5.313	€ 5.412	€ 0	-€ 5.412
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)	€ 9.126	€ 6.702	-€ 2.423	€ 6.165	€ 338	-€ 5.828	€ 7.155	€ 1.018	-€ 6.137	€ 7.220	€ 938	-€ 6.282	€ 7.303	€ 238	-€ 7.065	€ 7.394	€ 238	-€ 7.156
Werk en Inkomen	€ 9.784	€ 7.475	-€ 2.309	€ 9.099	€ 4.828	-€ 4.270	€ 9.535	€ 5.073	-€ 4.463	€ 9.572	€ 5.083	-€ 4.489	€ 9.584	€ 5.093	-€ 4.491	€ 9.620	€ 5.103	-€ 4.517
<i>Basistaken sociale leefomgeving</i>																		
Volksgezondheid en sport	€ 2.203	€ 554	-€ 1.649	€ 2.245	€ 467	-€ 1.777	€ 2.354	€ 564	-€ 1.790	€ 2.352	€ 554	-€ 1.798	€ 2.368	€ 564	-€ 1.804	€ 2.376	€ 575	-€ 1.801
Welzijn en cultuur	€ 694	€ 146	-€ 547	€ 1.637	€ 132	-€ 1.506	€ 1.726	€ 125	-€ 1.601	€ 1.751	€ 125	-€ 1.626	€ 1.772	€ 125	-€ 1.647	€ 1.804	€ 125	-€ 1.679
Onderwijs	€ 1.861	€ 621	-€ 1.240	€ 1.902	€ 312	-€ 1.591	€ 2.089	€ 368	-€ 1.721	€ 1.989	€ 368	-€ 1.621	€ 2.002	€ 368	-€ 1.633	€ 2.004	€ 368	-€ 1.636
Totaal 3 Sociale leefomgeving	€ 28.609	€ 19.541	-€ 9.068	€ 25.887	€ 6.077	-€ 19.810	€ 28.075	€ 7.148	-€ 20.927	€ 28.150	€ 7.068	-€ 21.082	€ 28.341	€ 6.388	-€ 21.954	€ 28.610	€ 6.408	-€ 22.202

Bijlage 5 – Overzicht van werkgebieden meerjarig

2021

2024

Werkgebieden x € 1.000	2019 Rekening			2020 NW			2021			2022			2023			2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Focusgebied Financieel gezond</i>																		
<i>Basistaken bedrijfsvoering en financiën</i>																		
Overhead	€ 7.193	€ 193	-€ 7.000	€ 7.169	€ 81	-€ 7.088	€ 7.472	€ 84	-€ 7.388	€ 7.424	€ 83	-€ 7.340	€ 7.497	€ 91	-€ 7.406	€ 7.530	€ 83	-€ 7.447
Gemeentelijke belastingen	€ 487	€ 4.439	€ 3.952	€ 1.006	€ 5.983	€ 4.977	€ 987	€ 6.709	€ 5.722	€ 1.097	€ 6.937	€ 5.841	€ 1.106	€ 7.168	€ 6.063	€ 1.116	€ 7.402	€ 6.287
Algemene uitkering	€ 0	€ 18.222	€ 18.222	€ 0	€ 29.619	€ 29.619	€ 0	€ 31.667	€ 31.667	€ 0	€ 32.065	€ 32.065	€ 0	€ 32.217	€ 32.217	€ 0	€ 32.385	€ 32.385
Financiering en overige zaken	€ 387	€ 791	€ 404	-€ 118	€ 169	€ 287	€ 66	€ 188	€ 123	€ 21	€ 302	€ 281	€ 17	€ 148	€ 130	€ 16	€ 149	€ 132
Totaal 4 Bedrijfsvoering en Financiën	€ 8.067	€ 23.645	€ 15.578	€ 8.057	€ 35.853	€ 27.795	€ 8.524	€ 38.648	€ 30.124	€ 8.541	€ 39.388	€ 30.846	€ 8.620	€ 39.625	€ 31.004	€ 8.662	€ 40.019	€ 31.357
Totaal saldo inclusief bestemmingen	€ 53.269	€ 51.162	-€ 2.107	€ 48.485	€ 48.499	€ 14	€ 52.480	€ 52.556	€ 76	€ 52.576	€ 52.910	€ 334	€ 52.859	€ 52.408	-€ 451	€ 53.397	€ 52.869	-€ 528
			nadelig			voordelig			voordelig			voordelig			nadelig			nadelig

Voor een betere vergelijking tussen gemeenten moeten we als gemeente de [wettelijk verplichte beleidsindicatoren](#) opnemen in onze programmabegroting. Daarnaast hebben we een aantal gemeentelijke beleidsindicatoren waarop we sturen. In de vorige begrotingen waren de beleidsindicatoren (kengetallen) opgenomen bij de programma's. Met ingang van deze begroting zijn deze opgenomen als totaaloverzicht in deze bijlage.

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017 2018 2019 2020 2021	6,65 7,28 7,61 8,09 8,05		Eigen gegevens
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2016 2017 2018 2019	6,00 6,88 7,32 7,44		Eigen gegevens
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017 2018 2019 2020 2021	€ 574 € 601 € 638 € 675 € 711		Eigen begroting
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale Eigen begroting loonsom + totale kosten inhuur externen	2017 2018 2019 2020 2021	0,31% 0,28% 0,25% 0,11% 0,10%		Eigen begroting
5	Overhead	% van de totale lasten	2017 2018 2019 2020 2021	14,6% 15,3% 15,1% 14,9% 14,3%		Eigen begroting
6	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2015 2016 2017 2018 2019	68 55 64 33 105	134 137 131 119 132	Bureau Halt
8	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2015 2016 2017 2018	0,5 0,7 0,5 0,7		CBS
9	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2015 2016 2017 2018	3,1 2,6 2,1 2,9		CBS
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2015 2016 2017 2018	2,6 3,1 2,9 1,2		CBS
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2015 2016 2017 2018	5,2 4,3 3,6 4,3		CBS

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
14	Funciemenging	%	2015 2016 2017 2018 2019	45,1 45,4 45,9 46,4 46,8		LISA
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64	2015 2016 2017 2018 2019	124,5 130,3 132,9 138,5 139,4		LISA
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2015 2016 2017 2018	1,3 2,6 4,4 1,9		DUO / Ingrado
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2015 2016 2017 2018	26 25 28 23		DUO / Ingrado
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018	3,2% 2,5% 2,2% 1,2% 1,3% 1,5% 1,9%		Ingrado
20	Niet sporters	%	2012 2014 2016	49,5% 50,2% 47,3%		RIVM
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2015 2016 2017 2018 2019	585,1 592,2 608,7 627,5 644,1		LISA
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2014 2015 2016 2017 2018	2% 1% 1% 1% 0%		CBS
23	Kinderen in uitkeringsgezin	domein % kinderen tot 18 jaar	2012 2015 2016 2017 2018	3,60% 4% 4% 4% 4%		CBS
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2015 2016 2017 2018 2019	65,4% 66,0% 66,3% 67,0% 67,9		CBS
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2014 2015 2016 2017 2018	1,18% 0,60% 1% 1% 2%		CBS
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2015 2016 2017 2018 2019	227 229 246 255 245 (1 ^e half jaar)		CBS

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2015 2016 2017 2018	546 397 90 39 (1 ^e half jaar)		CBS
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015 2016 2017 2018 2019	7,8% 7,6% 7,7% 9,3% 11,2%		CBS
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015 2016 2017 2018 2019	1,2% 1,1% 1,1% 1,2% 1,4%		CBS
31	Jongeren met jeugd-reclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2015 2016	0,4% 0,4%		CBS
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	2015 2016 2017 2018 2019	10,0 66,0 65,5 66,5 75,0		GMSD
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2014 2015 2016 2017 2018	144 kg 143 kg 104 kg 100 kg 102 kg		CBS
34	Hernieuwbare elektriciteit	Percentage. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	2014 2015 2016 2017 2018	0,8% 1,1% 1,5% 1,6% 2,4%		RWS
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2015 2016 2017 2018 2019	€ 233.000 € 233.000 € 236.000 € 243.000 € 255.000		CBS
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2014 2015 2016 2017 2018 2019	4,3 1,8 1,5 4,8 3,8 9,8		Basisregistratie adressen en gebouwen
37	Demografische druk	%	2016 2017 2018 2019 2020	80,2% 80,8% 81,1% 81,0% 81,3%		CBS
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2015 2016 2017 2018 2019 2020	€ 569 € 565 € 557 € 549 € 528 € 637		COELO
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2015 2016 2017 2018 2019	€ 832 € 817 € 802 € 781 € 743		COELO

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Jaar	Waarde Brummen	Waarde Nederland	Bron
			2020	€ 853		
Lokaal	Banen in recreatie en toerisme		2014 2015 2016 2017 2018	37,1 39,3 38,7 41,5 41,0		LISA
Lokaal	Tevredenheid dienstverlening		2016 2018	7,40 6,75		Moventem
Lokaal	Tevredenheid communicatie		2018	6,6		Inwonerpanel
Lokaal	Tevredenheid participatie		2018	6,1		Inwonerpanel
Lokaal	Gebruik Peuteropvang	%	2018	85%		Lokaal